ديوان

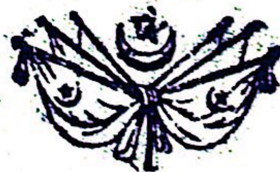

فقير مرحوم مغفور

ميان غلام حيدر عليه رحمت

ڇپائيندڙ

ميان بيدل فقير شر

سجاده نشين

درگاهه مرحوم مغفور ميان غلام حيدر فقير - شر

[سال ١٩٦٠ع

سنڌي آرٽ پريس حيدرآباد سنڌ

ديـــوان

فقير مرحوم مغفور

ميان غــلام حيدر عليه رحمت

چپائيندڙ

ميان بــدل فقير شر

سجاده نشين

درگاه مرحوم مغفور ميان غلام حيدر فقير - شر

[سال ۱۹۶۰ع]   [جلد ۵۰۰]

قيمت

۰/۰ — ۳ روپيه

مسکين آرٽ پريس حيدرآباد مرس

بسم الله الرحمان الرحيم

سلسله پيران الطريقت قادريه

الحمد الله رب العالمين والعاقبة المتقين والصلوات والسلام علي رسوله محمد و آله اجمعين.
اما بعد في هذاه سلسلتي من مشائخ في الطريقت القادريه علي اعلهم رضوان الله تعاليٰ -

الاهي بحرمت سيد المرسلين وخاتم النبيين احمد مجتبيٰ ومحمد مصطفيٰ صلي الله عليه وسلم
الاهي بحرمت امام العارفين حضرت علي كرم الله وجه درشان او حضرت النبي صلي الله عليه وسلم
فرمود ده اند كه انا مدينة العلم وعلي بابها - الاهي بحرمت امام الائمه امام حسن رضي الله - الاهي
بحرمت امام زين العابدين رضه - الاهي بحرمت امام محمد باقر رضه - الاهي بحرمت امام جعفر صادق رضه
الاهي بحرمت امام موسيٰ كاظم رضه - الاهي بحرمت امام موسيٰ رضا رضه - الاهي بحرمت معروف
كرخي رحمة الله عليه - الاهي بحرمت شيخ المشائخ ابوالحسن سري سقطي رحمة الله - الاهي
بحرمت شيخ جنيد بغدادي رحمة الله - الاهي بحرمت شيخ شبلي رحمة الله - الاهي بحرمت
شيخ علي هنكاري رحمة الله - الاهي بحرمت شيخ ابوالفضل بن عبدالواحد رحمة الله - الاهي
بحرمت شيخ ابوالفرح طرطوسي رحمة الله الاهي بحرمت شيخ ابوسعيد فاروقي رحمة الله الاهي بحرمت
شيخ المشائخ حضرت پير دستگير روشن ضمير مرشد الخلائق مولانا شيخ عبدالقادر جيلاني قدس
الله تعاليٰ سره العزيز - الاهي بحرمت شيخ عبدالقاهر رحمة الله - الاهي بحرمت شيخ عمادالياس
رحمة الله - الاهي بحرمت شيخ نجم الدين كبريٰ رحمة الله - الاهي بحرمت محمد الدين بغدادي
رحمة الله - الاهي بحرمت شيخ رضي الدين رحمة الله - الاهي بحرمت شيخ احمد نورالدين
رحمة الله - الاهي بحرمت شيخ محمود رحمة الله - الاهي بحرمت شيخ علاوالدين رحمة الله -
الاهي بحرمت شيخ المشائخ علي ثاني سيد همداني رحمة الله - الاهي بحرمت شيخ ابا اسحاق
البحلاني رحمة الله - الاهي بحرمت شيخ محمد علي المشهور بنوربخش رحمة الله - الاهي بحرمت
شيخ محمد غياث الدين رحمة الله - الاهي بحرمت شيخ اسمعيل مدني رحمة الله - الاهي بحرمت
شيخ قرب الشرقي شيخ قطب زمان كليم الله رحمة الله - الاهي بحرمت شيخ المشائخ فرد الحقيقي
راز اسرار قطب الزمان عارف بالله مرشد شاه عبدالله جيلاني رحمة الله - الاهي بحرمت شيخ
محمد حافظ فاروقي المشهور فقير صاحبڏنو رحمة الله - الاهي بحرمت شيخ عارف بالله فقير
عبدالحق فاروقي رحمة الله - الاهي بحرمت شيخ مرشدنا سهل فقير رحمة الله عليه - الاهي
بحرمت شيخ محمد يوسف فقير عرف الله شاه عليه رحمته - الاهي بحرمت فقير غلام حيدر
فقير گودڙيو عليه رحمته - الاهي بحرمت فقير مبنگهو - الاهي بحرمت فقير غلام شاه - الاهي
بحرمت فقير مراد علي - الاهي بحرمت فقير پيرل موجوده سجاده نشين و ان كان بعد آج الله
جيڪي فقير ٿيندا آيا آهن الاهي ته درگاه درازن جا طالب آهن —

العابد فقير عبدالرحيم

بسم الله الرحمان الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلوات والسلام علي سيد المرسلين.

سڀ تعريفون الله تبارڪ جي واسطي آهن. جو پنهنجن ٻانهن تي پنهنجي نعمتن سان گڏ بخشش عطا ۽ احسان ڪرڻ وارو آهي. جو سڀني ڪائنات ۾ سڀڪان وڏيڪ عبادت جو لائق ۽ معبود آهي اهوئي، بزرگي، جلالت جمالت ۽ ڪمالت جو صاحب آهي. جو پنهنجي عاشقن ذاڪرن جي دلين خواه نظرن ۾ ويجهي ۾ ويجهو آهي. جيئن الله تبارڪ وتعاليٰ پنهنجي ڪلام پاڪ ۾ ارشاد فرمايو آهي ته:- نحن اقرب اليه من حبل الوريد. ۽ جيڪي عاشق الهي توحيد جي درياءَ ۾ ٽٻيون هڻڻ وارا آهن ته وري انهن سان هميشه هم انيس آهي. جيئن مولانا جامي رحمة الله عليه فرمايو آهي:- انيس خلوت شب زنده داران — رفيق روز درد مند گداران. خدا وند ڪريم پنهنجي نعمت، رحمت ۽ قناعت جي خزانن مان پنهنجي ٻانهن کي غني بنائڻ وارو آهي. جنهن پنهنجي لطف و ڪرم سان اسان کي پنهنجو ٻانهو بنايو آهي. ۽ پنهنجي ڪلام پاڪ جي برڪت سان مڪرم ۽ فيضياب ڪيو آهي. ۽ جيڪڏهن اسان غفلت جو لحاف دور ڪري پنهنجي جي وجود اندر سوچ ويچار غور ۽ فڪر سان نظر ڪريون ته جيڪر اهو ئي اهو نظر اچي. جيئن سچل سرمست رحمت الله عليه هڪ هنڌ فرمايو آهي ته:- در ديدن ديدن ديدن آخر بيائي از قاب ازالسواءُ هو اهڙو ته حاذق حڪيم آهي نه فقط عابد، زاهد ۽ متقي انسان کي ڪرم آب جي معرفت طئي ڪرڻ لاءِ آماده رکي ٿو بلڪ عاجز، مجروح ۽ بي فڪر انسان کي پنهنجي پياري رحمت للعالمين جي چوڻي مالڪ آڻي پنهنجي قرب ۽ محبت جي شفاخاني مان وصال جو خاص الخاص شربت پياري کين خالص محبت جي ۽ رحمت جي عميق درياءَ ۾ غوطه زن ڪرائي ٿو ۽ انهن بي خبر انسان کي به پنهنجي لطف و ڪرم سان سالڪ ۽ عارف بنائي ٿو. جو جن شخص جي ذهن مبارڪ تي هر هميشه هي ورد جاري رهي ٿو ته:-

ڪبهي تو وصل ہوگا اسي توقع پر جئي جاتے ہين — نه موري فال ڪہلوائو خدا جانے تو کيا نکلے

ليڪن انهن آس مند انسان کي پنهنجي رهنمائي ۽ مقبوليت جي سببان بندگي ۽ عبادت جي توفيق سان گڏو گڏ معرفت الاهي جو به مزو چکائي ٿو. ۽ پنهنجي بيشمار احسان سان انهن کي بخشش ۽ پاڪائي جو بي بها ۽ قيمتي لباس پهرائيندو آهي. ۽ ان پنهنجي ڪامل تجلي جي جلوه سان انهن جي دلين کي پرنور ۽ مالا مال ڪري ڇڏيندو آهي. انسان گڏ الله تبارڪ تعاليٰ پنهنجي اهڙن خاص ٻانهن لاءِ ڪلام پاڪ ۾ اولياء الله جو خطاب عطا فرمائي کين نوازيو آهي. جيئن ته:- الا ان اولياء الله لا خوف عليهم ولا هم يحزنون. اسان سواءِ ڪنهن شڪ گمان جي ڪهي ٿا ته ٻنهي جهانن ۾ سواءِ ذات حق جي ٻيو ڪو به معبود بالحق ڪو نه آهي بي مثل بيچون وحده لا شريڪ له آهي.

امّا بعد:- نا محدود شڪر الله تبارڪ و تعاليٰ جا جنهن اسان جي هدايت لاءِ حقيقي رهبر شافع محشر سيد المرسلين شفيع المذنبين رحمت للعالمين حضور سرور ڪائنات فخر موجودات مصطفيٰ احمد مجتبيٰ صلي الله عليه و آله وسلم جن کي خاص پنهنجي نور الور مان پيدا ڪري تمام خلقت جي هدايت واسطي پيغمبر ڪري موڪليو. هن ٻانهي ۾ علم ۽ ڪهڳار جي نه ڪا دماغ کي ڪا به ... يا روحاني طاقت حاصل آهي جو ذات پاڪ رب الجليل واري چمڪاٽ نور

جي ابتدا يا انتها جي مڪمل خبر ڏيئي سگهي . جنهن پنهنجي انوار هدايت سان گمراهيءَ
جي ظلمات کي هٽائي ڇڏيو ۽ اهل هدايت وارن جي دلين کي دين جي هدايت سان روشن ۽
معمور ڪيو . ۽ جنهن لاتعداد خلق خدا کي ڪفر ۽ ضلالت جي تاريڪيءَ مان ڪڍي تقرب ربانيءَ
ذاتين پهچايو . ۽ جنهن نه ملهوءَ انهي تابعداريءَ ۾ سارا صدق ۽ سچائيءَ جي پوري پوري طرح
دل لڳائي آهي ته انکي دنيوي خواه دلوي نعمتون مڪمل طرح حاصل ٿيون آهن . ۽ اهو ظاهري
خواه باطني خزانن جو مالڪ بڻجي ويو آهي . ان ڪري روحاني ۽ ابدي لذتن جو سواد حاصل
ڪيو آهي . پر خوش قسمت انهن ۾ ٻيا بندن ٿي آهه جنکي ستارالعيوب پنهنجي مهربانيءَ سان
حضرت محمد ڪريم صلعم جهڙي نوري بشر جو ديدار بخشيو . ۽ انهن بندن جي لاءِ ديدار پرغم جو
پيالو سندن نوش جان ڪرڻ لاءِ آماده ڪيو ذات پاڪ رب العالمين پنهنجي محبوب کي رحمة
العالمين جو چوغو پهرائي ياسين والهٰ جو هار امداد ڪري الک لمن المرسلين جو تاج زيب تاوڻ
ڪري هن دارالفنا جي تاريڪيءَ دور ڪرڻ واسطي روشن چراغ ڪري موڪليو . حضور سرور
ڪائنات صلعم جن جي اها اعلي سرڪار آهي جو جنهن نه ماٺهوءَ ڪنهن ٻي دنيا خواه دلوي
مشڪلات جي وقت پنهنجي دل کي سرڪار مدينه جي طرف رجوع ڪري ٻاڏايو آهي ته ” بفضل
خدا ولله ڪريم “ انجون سڀوئي مشڪلاتون هڪ ساعت ۾ آسان ٿي ويون آهن .

اي خدا ولله ڪريم تون اسانجي پيشوا آقائي نامدار حضور سرور ڪائنات صلعم ۽ انجي آل اطهر
۽ اصحاب ڪرامن تي بيشمار درود و سلام نازل فرماءِ جو جيستائين خورشيد مشرق کان طلوع ۽
مغرب ڏانهن غروب ٿيندو رهي . آمين ثم آمين

پيش لفظ

ناظرين صاحبان کي ٻڌڪ روشن هجي ته سنڌ ويءَ کي پنهنجي جد بزرگوار صاحب
مرحوم مغفور جنت مڪان فقير غلام حيدر گودڙا، عليه رحمة جن جي سوانح حيات ۽
سندن شعر و شاعريءَ جو لکڻ هيئين سمين ڪري ٿيو آهي .

١. فقير صاحب ميان ٻلال فقير سجاده نشين درگاهه فقير غلام حيدر عليه رحمة جن
۽ سنڌس ڀاءُ ميان منور علي فقير ۽ ٻين خاص احبابن ۽ علم دوست حضرات وٽان
مذڪوره حوالات لکڻ بابت ٿا ڪندي فرمائش ٿي جنهنڪري لکڻ جو ڪم شروع
ڪيو ويو .

٢. ” دنيا است آخر ٻورنا “ هيڏ ڪري اسانجي گوٺ ۾ جهوني زماني جا ماڻهو
تمام قليل التعداد ۾ وڃي رهيا آهن، جن وٽان فقير صاحب مرحوم جن جي سوانح عمريءَ
جو پورو پورو احوال ملي سگهي ۽ انڪري اهو به خيال ٿيو ته جيڪي سندن موجود ٿي
آهي، تن انهن کان روبرو احوال ۽ حڪايتون هي لکيون وڃن ته بهتر ٿيندو .

٣. اڄ ڪالهه ڏٺو ويو آهي ته ٿوري عرصي کان سنڌي زبان جي خدمت ڪرڻ
۽ انکي قائم رکڻ لاءِ موجوده سرڪار ۽ سنڌيءَ جي خير خواه سنڌي ادبي بورڊ
وارن جي جماعت سگهوريءَ جي طرفان انيڪ سنڌي ڪتاب، ماهوار رسالا، ادبي
ڪتاب، تاريخون، اسلامي تاريخون، فقيرن بزرگن جا احوالات ۽ سندن شعر و شاعري

نظم توڙي نثر ۾ ڪيئي شايع ٿيا آهن. جنهن جي مطالع ڪرڻ بعد هن ڪتاب جي گڏ ڪري لکڻ جو شوق تمام زياده جاڳيو. ڇاڪاڻ ته دل ۾ اهو به خيال جاڳيو ته جڏهن فقير صاحب جن جيترو ذخيرو اسان وٽ ڇڏي ويا آهن ته جيئن اهو به جاني هيٺ اچي هن اساني سنڌڙيءَ جي سرزمين ساوڪ ۽ سونهريءَ مٿان گلڙن وانگر گلڪاري ڪري اظهار ٿئي ته پوءِ اهل دل ۽ عام و خاص اسانجا سنڌي پاڻ خواه سنڌي تعليم يافته حفظ حاصل ڪن. انڪري مذڪوره فرمائين خواه پنهنجي دل جي خيالن جي بجا آوري ڪرڻ مون واجب سمجهي هن رسالي کي گڏ ڪري لکڻ شروع ڪيم. پر ڏکيو هجي ته جيتوڻيڪ هيتر مواوٽ اهڙو فقير صاحب جنهي سوانح حيات بسبب ڪو ڪتاب موجود نه آهي. مگر هن ڪان الڪل ٣٥ سال اڳي منهنجي والد صاحب بنامي لمي بخش فقير ولد خداداد فقير ولد مرحوم ميان غلام حيدر فقير عليه رحمة جو پوٽو فقير صاحب، جنهي سوانح عمريءَ جو ڪتاب شعر ۽ شاعري سميت مرحوم ميان قائم فقير عليه رحمة جنهن جو دستخط موجود هيو. جو سائين صاحب وٽان تعليم ڪاڻ جو اوائلي سپرنٽينڊنٽ رياست خيرپور جو آغا غلام النبي خان پٺاڻ وڪيل شڪارپور طالب درازن جو التارخ ٿاه وٺي ويو هو، جو اڄ سوڍو ملي نه سگهيو آهي. منهنجو والد صاحب انوقت ڳوٺ جي اسڪول منگهي فقير ڦر ۾ هيڊ ماستر هيو. جو مذڪوره ڪتاب مان چڱو واقف آهي. الڪالسواءِ فقير صاحب واري پنهنجي دستخط رسالي مان ڪجهه پاڳو مواوٽ اڄ تائين موجود ۽ محفوظ آهي. جو قديمي ٽلهن امن لي اڪمل آهي. پر تنهن هوندي به آءٌ پنهنجي والد صاحب جو گهڻو شڪر گذار آهيان جو مونکي هر وقت فقير صاحب جنهي حال احوال اوقات مجاهده مراقبه وغيره بابت چڱي طرح ٻڌائيندو آهي. جو ته ڪيس مذڪوره ڪتاب جي مطالع ڪانسواءِ سندس والد مرحوم خداداد فقير پنهنجي والد صاحب جو سربستو حال احوال ٻڌائيندو هو. جو فقير صاحب جي خدمت ۾ گهڻو وقت صرف ڪيو هيائين جنهن مان کيس فيض پڻ چڱيءَ ريت مليل هو. ازان بعد هادي بخش فقير ولد مرحوم دين محمد فقير ولد مرحوم ميان غلام حيدر فقير رحمة. جو نهايت گهڻو احسانمند آهيان جنهن ڪان نه چڱي معلومات ٿي آهي.. هيئر سندس عمر ٩٠ ورهين جي قريب آهي. انهن سهولتن ملڻ ڪري هن عاجز کي هن ديوان گڏ ڪري لکڻ ۾ گهڻي سهولت ۽ آساني ٿي آهي.

عبدالرحيم- بلوچ

— ضروري گذارش —

تمام ناظرين صاحبان "رسالہ فقير غلام حيدر گوندڙيه عليه رحمت" جي خدمت ۾ دست بسته ٿي عرض ٿو ڪريان ته اهي صاحب جنهن به وقت هن رسالي کي ڏسڻ فرمائن ته انوقت مونکي نه وسارين يعني جمله شائقين لئي هي لازم آهي ته هن گنهگار بي سرو سامان عاجز جي واسطي درگاه ايزدي مان مغفرت ۽ ايمان جي سلامتيءَ لاءِ خدا ڪارڻ هٿ کڻي دعا خير گهرڻ فرمائين ته انهن صاحبن جي دعا سان الله تبارڪ وتعالي هن عاصي

عاجز جو خاتمو بالخير ڪري ۽ اسان کي نيڪ عمل ڪرڻ جي توفيق عطا ڪري ۽ سنت حضور سرور ڪائنات محمد مصطفيٰ صلعم جن جي پيروي نصيب ڪري. ”آمين“ اسان کي مودبانه عرض آهي ته انسان خطا جو گهر آهي جيئن هڪ عربي مقوله آهي ته ”الانسان مرڪب من الخطا و النسيان“ ان سبب ڪري هن رسالي اندر ڪٿي به ڇاپي جي ڪا ڀُل چوڪ غلطي يا ناسلي عبارت ۾ ڪوئي به نقص ڏسڻ ۾ اچي ته مهربان ناظرين صاحبان مهربانيءَ ڪري علماءَ کي مد نظر رکي چشم پوشيءَ کان ڪم وٺندا. ۽ مونکي پوري اميد آهي ته مهربان محسن جي پرزي کي سواءِ سر بسر ڪرڻ جي ڪندا. بنده جي خامين کي مد نظر رکي چند بي بها لفظن ڏانهن متوجه ٿي احسان القديم جو قول پنهنجي دل مقدس ۾ نظر انداز ڪري غلطين کي درست ڪرڻ فرمائيندا. والسلام

—— فقير صاحب جي ڳوٺ جي واقفيت ——

”ڳوٺ مينگهو فقير شر“ جو فقير صاحب جي وڏي پٽ مرحوم مينگهي فقير جي نالي سان مشهور آهي. سو ضلع خيرپور ميرس تعلقي مير واهه ۾ واقع آهي. سنڌس ڏکڻ ۾ تعلقي مير واهه جو هيڊ ڪوارٽر شهر لڳ ڇهن ميلن جي مفاصلي تي آهي. ۽ اوڀر ۾ مير واهه اتر کان ڏکڻ وهي رهيو آهي ۽ اتر اولهه طرف اٽڪل ٻهن ڇهن ميلن جي مفاصلي تي فقير صاحب ميان نصير محمد فقير صوفي جلالاڻي بلوچ جي خانگاهه آهي ۽ اتر طرف اٽڪل ميل سوا پنڌ تي پير صاحب ميان حاجن علي شاه سيد جيلانيءَ جو مقبرو آهي جتي هر سال تاريخ ١١ ذوالقعد جي چڱو ميلو لڳندو آهي ۽ اتر طرف ڇهن ميلن تي روزدار وڏا جو شهر آهي. اتر اولهه طرف اٽڪل ٻهن ميلن تي ڪالهوڙن وڏن جو شهر واقع آهي جتي ميرن صاحبن جا مشهور حڪيم قاضي قوم راڄ باشندا آهن ۽ اتر اولهه طرف چوڏهن ميلن تي رانيپور شريف جي اسٽيشن آهي. وري اولهه طرف چوڏهن ميلن تي اسٽيشن سيتارجا آهي ۽ نون ميلن تي رئيس والداد خان لنڊ جو ڳوٺ آهي.

فقير صاحب جي ڳوٺ هر سال ربيع الاول جي ١١-١٢ تاريخ درگاهه شريف تي وڏو ميلو لڳندو آهي اراضنواهه سينٽرل اسڪول ۽ الي ٽپال جو ڪارخانو به آهي. ۽ فقير مولاد علي فقير شر هن ڳوٺ جو رهاڪو آهي.

هن ڳوٺ ڏانهن اچڻ لاءِ اسٽيشن رانيپور شريف ۽ اسٽيشن سيتارجا کان اچي سگهجي ٿو. ۽ ڪاغذ وغيره جي سهوليت پوسٽ ٽري ۽ ڀنڀاريءَ کان آهي.

فقير صاحب جي وڏن جو احوال

فقير صاحب جا وڏا اصل نرتش بلوچستان جا رهاڪو هئا. مگر هن ملڪ ۾ تڏهن آيا جڏهن چون ٿا ته ميان عبدالنبي ڪلهوڙي جوڌپور جي راجا کان مدد وٺي مير بجار خان کي ماريو ۽ پوءِ سندس دل وٺڻ لاءِ کيس عمرڪوٽ وارو قلعو وغيره ڏئي ڇڏيو. تڏهن راجا پنهنجي ڪٽنب لشڪر سميت اتي رهيل هو. ان ڏينهن ۾ مير سهراب خان والي رياست خيرپور جو پاڻ مير غلام محمد خان کيس شوق شڪار لاءِ عمرڪوٽ ڏانهن ويل هو. ڪن ڳالهين تان مير صاحب جي ماڻهن ۽ راجا جي ماڻهن جو پاڻ ۾ فساد ٿيو ۽ مير غلام محمد خان پنهنجي سائين سميت مارجي ويو. اها خبر جڏهن مير سهراب خان کي پهتي ته هن پاڻ جي وير وٺڻ لاءِ ڪن پنهنجي ميرن سميت جوڌپور ڏانهن چڙهائي ڪري.

ڪين اهي شڪست ڏئي آيا جنهن ڪري راڄا جي مير سان عداوت ٿي پئي ۽ ٻنهي لڪر وغيره موڪلي مير جي ملڪ مان ڦرلٽ چوريءَ جي نموني ۾ ڪرائيندو هو. ان ڪري مير سهراب خان ڪر جي مهاوري ۾ ڏاڙهن جي بچاءَ کان بلوچ بهادر قومون گهرائي انهن کي زمينون نوڪريون وغيره ڏيئي وهاريو هو. جوڻ ۾ اچي ٿو ته اهو واقعو تيرهين صدي جي اول يعني ١٢٠٢ هجري ڌاري ٿيو هو. مير صاحب ٻنهي ملڪ ۾ جيڪي بلوچ قومن جا ٽولا گهرايا هئا تن منجهه فقير صاحب جو والد صاحب مرحوم قائم خان به ٻنهي چند ڀائرن ۽ چاچي حسين بخش خان سميت آيل هو. ۽ انهن بلوچن جا ٽوپان به اڄ تائين انهن جڳهن تي موجود آهن.

جهڙوڪ:- مري - بگٽي - جمالي - ٻزدي - جلالاڻي - رند - شنباڻي - گوپانگ - شر - بوزدار - ٽالپور - لنڊ - جسڪاڻي - جلباڻي - لاشاري - لغاري - جاتوري - دستي - چانگ - ماڇاڻا - مجيداڻا - چانڊيا ۽ مشوري موجود آهن -

شر بلوچ جي قوم جو اڳواڻ هن رياست ۾ فقير صاحب جو والد قائم خان هو. جو شاهه وسايو عليه رحمت جن جو مريد هو. شاهه وسايو ميان گاجي گنج بخش جي اولاد مان هڪ بزرگ ٿي گذريو آهي جو شاهه گند واهه ۽ گنج آبه سموئي پاڙي جي طرف آهي. سندن طريقي ۾ ذڪر نفي اثبات (لا اله الا الله) جو بلند آواز سان ڪرڻ وقت ٻنهي سر کهي سچي لوڏيندا آهن جنهن ڪري انهيءَ طريقي کي مٿو ٻالي طريقه ڪري سڏيندا آهن. هن ملڪ ۾ اچڻ بعد جون ٿي ته قائم خان هنگورجن جي هڪ بزرگ ميان ناصرالدين شاهه عليه رحمت جن جي صحبت ۾ تمام گهڻي ڪندو هو. قائم خان کي مير صاحب وٽان ٻنهي ۽ پسگردائيءَ جي عوامي خلق جي بچاءَ وغيره لاءِ ڪچي قلعي ۽ شهر ٻڌڻ جي اجازت جو پروانو برادرم صاحب جي عبارت سان لکيل حاصل ٿيو. جو اڄ تائين فقير صاحب ميان پيدل فقير وٽ موجود آهي ۽ ان قلعي جا نشان به اڄ تائين زبون حالت ۾ ڏسڻ ۾ اچي رهيا آهن. قائم خان کي مير صاحب جن جي طرفان وڏي عزت حاصل هئي ۽ خاص شڪارگاهن جي مٿان مختيارڪاريءَ جو عهدو مليل هوس. قائم خان پنج وقتي نماز ۽ رمضان شريف جا مڪمل روزا چڱي نموني ۾ ادا ڪندو هو. ۽ سندس تيار ڪرايل مسجد ۽ مدرسي جي بڻڊ جا نشان اڃا تائين ڏسڻ ۾ اچن ٿا - سندس ساميءَ واري زمين لاءِ مير سهراب خان کان ڪن راڄ وارن گهر ڪئي هئي جنهن ۾ مير صاحب جو ارشاد هو ته جيڪو به ماڻهو اڳ ۾ پاڻي آڻي پهچائيندو ته انکي ڏني ويندي - ٿوري عرصي بعد مير صاحب ۽ سندس پٽ مير مبارڪ خان شڪار ڪري اچي ساڳيءَ واري وڏي ۾ منزل انداز ٿيا ته اتي پاڻي ڏٺائون ۽ پڇا ڪيائون ته هي پاڻي ڪنهن آندو آهي تڏهن قائم خان حاضر هو جنهن جواب ۾ چيو ته سائين جن جي انعام موجب پاڻي مون آندو آهي. اها حقيقت مير مبارڪ خان کي به معلوم ٿي جنهن مير سهراب خان کي چيو ته هاڻي اها زمين قائم خان کي ملڻ گهرجي. جا مير کان مليس ۽ اڄ تائين سندن ملڪيت آهي —

فقير صاحب جي ولادت

چوٿين پير اچي ٿو ته قائم خان کي چاليهه ورهين تائين ڪو به اولاد ڪونه ڄائو هو. جنهن ڪري سندس دل اولاد واسطي سڪايل رهندي هئي. ڇو ته دنيا جي زندگي واسطي پٽ ۽ مال به زينت آهن. جيئن الله تبارڪ و تعالى پنهنجي ڪلام پاڪ ۾ ارشاد فرمايو آهي ته:- المال والبنون زينة الحياة الدنيا.

حاصل ڪلام:- هڪ دفعي هڪ مست سيد نامي حيدر شاه سهلاني طرح قائم خان جي اوطاق تي اچي مهمان ٿيو. جنهن کي ڪجهه سڪ مهمانن عرض ڪيائين ته قبله سائين منهنجي دعا ڪريو ته پٽ ڄمي جو پٽ لاءِ تمام سڪايل آهيان. الوقت ان سيد بادشاه جواب ۾ وراڻي ڏنس ته انشاءَ الله توکي اولاد ٿيندو مگر انهن مان هڪ کل اسانجي پاڳي جو اٿئي. پوءِ ائين ته اهو سيد بادشاه رمندو رهيو ۽ سندس دعا درگاهه الاهيءَ ۾ مستجاب ٿي/ ڪجهه عرصي گذرڻ بعد سنه ١٢١٥ هجري بتاريخ ٢٣ ماه رمضان المبارڪ قائم خان جي گهر ۾ پٽ ڄائو جنهن جو نالو انهيءَ سيد بادشاه جي پاڳ واري لفظ موجب مطابق غلام حيدر رکيو ويو—

فقير صاحب جي تعليم

سماڻن جو دستور آهي ته ٻار کي تعليم اول گهر کان وٺي ملڻ شروع ٿئي ٿي سو انهيءَ موجب فقير صاحب کي به تعليم فقيريءَ جي پنهنجي گهر کان وٺي ملڻ شروع ٿي ڇو ته قائم خان به ياد ڪر فڪر ۽ باشريعت جي رهندو هو. ان سبب ڪري فقير صاحب جا خيال ننڍي هوندي کان وٺي چڱي پاسي مائل هوندا هئا. ڇو ته ٻار به گهر ۾ جهڙو پنهنجي وڏن جو ڏٺو ڏسندو آهي ته ٻالڪ به اهو ئي اختيار ڪندو آهي. جڏهن فقير صاحب پڙهڻ لائق ٿيو تڏهن ڳوٺ جي خانگي مدرسي ۾ ويهاريو ويو جتي ڪلام پاڪ پورو ڪيائين. جڏهن ١٣ - ١٤ سالن جي عمر جو ٿيو تڏهن کيس هنگورجن جي مدرسي ۾ عربي ۽ فارسيءَ جي تعليم لاءِ موڪليو ويو جتي فارسي گلستان تائين پڙهيو. مگر پنهنجي والد جي پيرسن هجڻ ڪري وڌيڪ تعليم حاصل ڪري نه سگهيو ڇو ته ننڍي هوندي کان وٺي والدين جي خدمت جو ڪوڏيو هو. جي ڪانئس تمام زياده راضي هئا. جن جي دعا جو اثر آخر ظاهر ٿيو جو فقير صاحب الله وارن جي لسٽ ۾ داخل ٿي ويو—

فقير صاحب جي جوانيءَ جو وقت

هنگورجن جي مدرسي کان موٽڻ بعد فقير صاحب اچي پنهنجي والدين جي خدمت چاڪري ۽ زمينداري وغيره جو ڪم سنڀالڻ لڳو. جيتوڻيڪ قائم خان کي ٻيا به پٽ هئا تاهم به فقير صاحب کي قدرت کان چڱو پاڱو مليل هو جنهن ڪري فقير صاحب والدين جي خدمت خواه زمينداريءَ جي ڪم ۾ سڀني ڀائرن کان گوءِ کڻي ويندو. پنهنجي والد جي پيرسن هجڻ ڪري کيس ڪنهن به ڪم لاءِ نه چوندا هئا سڀ ڪم پنهنجين هٿن

لئي ڪڍي ڇڏيو. قائم خان جي وڏي عمر هجڻ سبب شڪارگاهن جي مختيارڪاري فقير صاحب کي ملي تڏهن به فقير صاحب اهڙو ظلم وغيره ڪونه ڪيو. ڇوته جڏهن شڪارگاهه جي ڪنهن به ڏوهيءَ کي آڻي فقير صاحب وٽ ويندا هئا ته کيس آزاد ڪري ڇڏيندو هو. فقير صاحب به پنهنجي والد والگر روزي نماز جو سخت پابند هوندو هو. جڏهن فقير صاحب جي عمر ۳۲ ورهن کي پهتي تڏهن سندن والد هن فاني دنيا مان سنه ۱۲۴۶ هجري ۱۷ شوال المڪرم جي گذاري ويو-

فقير صاحب کي پنهنجي والد جي وفات جو سخت صدمو پهتو جنهن ڪري اداس خيال ۽ پريشان حال ۾ گذارڻ لڳو سرڪاري ملازمت وغيره کان ڪناره ڪشي ڪري ڇڏيائين ۽ انهيءَ صدمي کي ٽارڻ لاءِ فقيرن درويشن جي صحبت اختيار ڪرڻ لاءِ هيڏي هوڏي خيال کي ڊوڙائڻ لڳو.

فقيري طريقه جي ابتدائي

فقير صاحب پنهنجي والد جي جدائي ۽ فراق ۾ ويڳاڻو ٿيو وتندو هو. سو هڪ ڏينهن اچي اهو خيال دل ۾ ويٺس ته وڃي آخوند عبدالرحمان مهيسر وينل ڪمال ڏيره تعلقه ڪمبت جي سان ملاقات ڪري اچان. جو هنگورجن جي مدرسه ۾ ڪـڏ پڙهندو هوس-

جڏهن فقير صاحب ڪمال ڏيري پهتو تڏهن آخوند صاحب محبت خاطر فقير صاحب کي به ٽي روز ترسايو :- هي احوال آخوند صاحب جي فرزند مولوي صاحب ميان غلام محمد مهيسر وٽان لکيل آهي- هڪ ڏينهن آخوند صاحب فقير صاحب کي چيو ته اوڙڙ ۾ هڪ ڪامل فقير نالي محمد يوسف عليه رحمت فقير قوم ڪوڪر وينل ٽاڙي پاڳ-. جو اچي رهيو آهي. جو سهڙل فقير عليه رحمت جو فيض وارو طالب آهي. ۽ انهيءَ پور مولا جي ياد ۽ ذڪر فڪر جي ذوق شوق ۾ محو ۽ مستغرق آهي جنهن جي زيارت ڪرڻ پا هڪ حضور آهي. سو هل ته هلي انهيءَ زيارت کان مشرف ٿي اچون. جڏهن فقير صاحب ۽ آخوند صاحب ميان محمد يوسف فقير جي خدمت ۾ پهتا تڏهن ڏٺائون ته فقير تنهائيءَ ۾ ذڪر فڪر مجهه مشغول آهي.. هي به سائس مليا هڪ ٻئي جي واقفيت ڪيائون ۽ ڪجهه وقت ڪچهري به ڪيائون- آخر ۾ فقير کان موڪلائي دعا گهرڻ لڳا تڏهن اڳ آخوند صاحب دعا گهري ته فقير سائين! مونکي ڪا ڏاڻ دنيا جي دعا ڪريو ته فقير صاحب ٻڌي ٺيري چيس ته ابا ائين ٿيندو ۽ جهڙين تر گهريو- وري فقير صاحب به دعا گهري ته فقير سائين! مونکي الاهي عشق محبت جي ولب مان پاڳو ڏيار ته يوسف فقير وٺي اڙڪو ڏٺو ته ڪنڌوليءَ تان هيٺ لهي اچي فقير غلام حيدر کي ڀاڪر وجهي بغل گير ڪري سندس سان لائي هيئنيان لفظ چند بار چوڻ لڳو ته. غلام حيدر! تون اڄ امام حسين عليه السلام جي فقرائي دفتر تي داخل ٿي وئين- اوءِ ته فقير صاحب انهيءَ ترسي پيو ۽ کيس حقي ذڪر جو سبق پنهنجي مرشد وٽان امداد ٿيو. ازان بعد فقير صاحب مذڪوره ذڪري

جي سبق ۾ شب روز محو ۽ مشغول رهندو آيو. فقير صاحب ذڪر جي پيچ بعد زميندارِي ۽ زماني وارن ڳالهين سڀ وساري ڇڏيون. الله تبارڪ پنهنجي مهرباني سان فقير صاحب جي دل الرشاد ۾ فيض واري ۽ سچائي صفائي ڏانهن مائل ڪئي هئي. وري ويتر ڪامل فقير جي سبق ۽ صحبت وڌيڪ جوش جا ڳاٽ چاڙهس جو پنهنجي مرشد جي عنايت سان وحدت جو جام نوش ڪري دنيوي زهري نفس جي غم کان آزادگي حاصل ڪيائين ۽ پنهنجي حقيقي محبوب جي محبت ۽ عشق ۾ وصل لاءِ مجنون ۽ مفتون رهيو. ليڪن آخر الله تبارڪ وتعاليٰ جي ڪل نفس ذائقة الموت واري فرموده موجب، فقير صاحب جي مرشد ميان محمد يوسف فقير عليه رحمت جن هن فاني دنيا مان رحلت ٿي فرمائي ته انوقت فقير صاحب جو ڪجهه عرصو کان انهيءَ خدمت ۾ موجود هو ته ان سان ڪجهه وقت خلاصي خلوت ڪئي هئائين. ۽ مير صاحب مير علي مراد خان عليه رحمت والي رياست خيرپور به پنهنجي مرشد جي خدمت ۾ موجود هو. انوقت محمد يوسف فقير مير علي مراد خان جو هٿ وٺي فقير صاحب جي هٿ ۾ ڏنائين ته ميان غلام حيدر هيءَ ڳاري اسانجي دعا جي پوڪمل اٿئي تنهن ڪري توکي به چئائين ته تون به هڪ دعا جي نظر جو پاڻي ڏيندو رهج

چونڪ ته فقير محمد يوسف فقير جي آخري خلاصي ڪچهري فقير صاحب جا خيال تمام وڏا ڇڏيا جو فقير صاحب آخري باقي زندگي ريو. ازالسواءِ مير علي مراد خان به فقير صاحب ڏانهن راغب ٿي هو ۽ کيس پنهنجي مرشد وانگر سمجهڻ لڳو.

فقير صاحب جو مذهب

ولين سڳورن جو قول آهي ته:- الصوفي لا فرقي پرستي. يعني صوفي فرقه پرست نه آهن يعني صوفي فقير فقط پنهنجي مرشد واري ڏسيل سوق الله جي اسم ڪمائڻ ۾ محو ۽ مشغول هوندا آهن ۽ مذهبي گفتگو جي جهڳڙن يا بحث مباحثه کان آزاد رهندا آهن. جيئن مولانا جلال الدين رومي رحمت الله عليه پنهنجي مثنوي شريف ۾ هڪ هنڌ فرمايو آهي ته:- نور حق در تو ڪه گردد منجلي — تو گرفتارے ابوبڪر رضه و علي رضه

ترجمو:- ته نور حق پاڪ جو تنهنجي اندر ۾ ڪيئن روشن ٿيندو. جو جو تون جهڳڙي گهمت وڏائيءَ ابوبڪر رضه ۽ علي رضه جي ۾ گرفتار آهين -

اهڙي طرح فقير صاحب به مذهبي جهڳڙا ڪي پسند نه ڪندو هو. ۽ هميشه ذڪر اذڪار ۾ مشغول رهندو هو. تنهن هوندي به فقير صاحب پنهنجي شعر ۾ ڪيترن هنڌن تي پنهنجن مذهبي عقيدن جو اظهار ڪيو آهي. جنهن مان ثابتي ملي ٿي ته فقير صاحب مذهب محمدي ۽ طريقه قادريه جي پيروي ڪندو هو. ۽ شريعت محمديءَ جو به پورو پابند هو. فقير صاحب جي مذهبي عقيدن جي ثابتيءَ لاءِ هيٺيان چند شعر درج ڪيون ٿا.

١- اول ڪيان ثنا الله
مير محمد منور ماه
چاري يار حامي همراه
حسن حسين جي ڏانهن ڏاه

معاف ڪندا اچي مون تقصير
مدد ڪندين تون مرشد مير
عاشق مولا قطب الڪبير

٢- جعفر جاني ڪر راهبر
موسيٰ ڪاظم لهندم سار
عسڪر عاصين جي آڌار
دوازده داور چارئي يار
اچي حامي ٿيندا اهن فقير
مدد ڪندين تون مرشد مير
عاشق مولا قطب الڪبير

٣- يار چارئي سڀ سچا سيئي پيلا
سرڪار جن ۽ رافضين جي هڻ ڪلا
سي ڪلا ۾ غار ٿيا منجهه نار دوزخ مبتلا
تون وصي وارث ٿئين جو يار ياور يڪ نظر
يا مرتضيٰ مولا علي امداد ڪر

٤- مڙئين تو پيروي ٿيا تابع تمام
عجمي عراقي ڪن سجده سلام
مصر ماڳ ماڻهو ڪهن تو ڪلام
قنڌار ڪاشان ۾ ميمن مهران مدام
چوڌهين طبق تا چون پير عبدالقادر امام
آهين درگاهه خدا جي جو واحد وزير
مدد ڪر محي الدين دلئون دستگير
ٻڌي تون رحم ڪر يا پيران پير

٥- خاتمو ۽:- چار يار تلوار ٿي
صديق رضا سچ سچار ٿي
عثمان عمر مددگار ٿي
سر چشم علي اسوار ٿي
يا ماه رمضان مرحبا

٦- مثنوي:- نور ازل روشن جو احمد علي
آهه صديق فاروق و عثمان ولي

٧- منجهه طريقه ٿئين جي آهه طرف ڪامل قادري
راز تون محرم حقيقت جو سدا پيغمبري
ڪل تابع شاهه ٿئين جو جن انسان و پري
فقير ٿو نوري پيو ٽڪيو ڪري نام مولا ڪر نظر
يا مرتضيٰ مولا علي امداد ڪر
يا مرتضيٰ مولا علي امداد ڪر
دل شوق هادي جي سدا منهنجي شاد ڪر
٨- شاهين شاهه ڪر نگاهه لڪ الله

مشڪل معاف مڙن جا
سيد سام ڏي انعام ڪرڻ
جام حامي هردو عالم جا
ڪم ڏوهه ڪيا الدوه ميٽين
لوح لکيل جا
چارئي يار لهن سار سون مختار
آهن شمس شرع جا
مدد مير ڪر امير شاهه بيمر رسي
ڪاف ڪرم جا

٩- علي سرخ الاولياء تون هردم حياري
چارئي يار پيچڙ ڏسان تڪين تون راضي

١٠- سعد ثمر هين رسمين سڌ سيد سٽي
وهلو تون وڙين ويڙ واڳان ڪٽي
مدعي مار منهنجو تون تيز وهٽي
ڪرين تنهن ڪوڙيءَ کي ملڪ ۾ پٽي
محي الدين ميران تون منهنجو ڏٽي
تون بادشاهه بغداد جو آهين روشن ضمير
مدد ڪر محي الدين دلئون دستگير
رسي تون رحم ڪر يا پيران پير

هاڻي مٿين ڏنل ڏهن مصراعن منجهان ناظرين صاحبان فقير صاحب جي مذهب ۽ عقيدن جي معلومات ڪري سگهن ٿا ته چئن يارن منجهان ثلاثه اصحابن سڳورن ۽ پير عبدالقادر جيلاني بغداديءَ کي ڪهڙن لقبن ۽ سندن شان ۾ مداحون ڪهڙي مذهب وارو ڪري ۽ ڇا ٿي سگهندو آهي؟

فقير صاحب جو شعر و شاعري

عام طرح چوڻ ۾ اچي ٿو ته شاعر ٻن قسمن جا ٿيندا آهن-

١- شاعر حال جا ٢- شاعر قال جا-

انهيءَ طرح جڏهن فقير صاحب جي شعر تي بار بار نموني سان نظر ڪجي ته صاف صاف ڏسڻ ۾ ايندو ته فقير صاحب به شاعر حال جو هو ۽ نه قال جو. ڇو ته

ناظرين صاحبان کي اڳتي هلي معلوم ٿيندو ته بعضي بعضي فقير صاحب جو ڪو شعر مثلاً مخمس يا مسدس آهي ته اهو ئي شعر ساڳئي وقت ڪٿي ڪٿي مربع يا مثلث آهي - اهڙي قسم جا شعر به ٻه ڪيترا آهن. جن مان معلوم ٿو ٿئي ته قال جي شاعرن وانگر فقير صاحب کي ڪو خاص شعر جو عمق ڌرڪ نه هو. باقي جيڪي به پاڻ کي خيال وغيره ٿي ڏسڻ ۾ آيس اهي شعر جي نموني ۾ اظهار ڪندو ويو آهي چون ٿا ته فقير صاحب کي جڏهن جوش ۽ جذبو جاڳندو هو تڏهن جيڪي ڪي به حال احوال ٿيندو هوس سو انهي جو انهي ڪلام يا بيت جي نموني ۾ سچو سارو چئي رهي ٿو ڪندو هو ۽ انهن سان گڏ ڪڏهن ڪڏهن اهڙو ته جوش ايندو هوس جو ڏينهن جا ڏينهن مٿي ٿر ڏانهن هليو ويندو هو. ۽ شعر چوڻ وقت يا ٻئي ٻره اهو پنهنجو شعر هڪ ڪتاب ٿي اڳوڻي سنڌي ۾ لکندو ويندو هو. جنهن ڪتاب جو بيان اڳتي هلي لکي آيا آهيون. فقير صاحب گهڻو ڪري شاهه صاحب جا دوهڙا ۽ ڪلام سچل سرمست يا نانڪ شاهه پنهنجي مرشد جا پڙهندو هو ۽ پڙهڻ وقت گريو تمام گهڻو ٿيندو هوس.

فقير صاحب جي پنهنجي دستخط ڪتاب ٿي مثنوي فارسي تصنيف شاهه شرف بو علي قلندر قدس الله سره جي لکيل آهي جنهن جي شروعات بسم الله کان بعد هن طرح آهي—

مرحبا اي بلبل باغ ڪهن - از گل رعنا بگو با ما سخن
مرحبا اي قاصد از يار ما - مژده ده هر دم خبر از يار ما
مرحبا اي هدهد فرخنده فال - مرحبا اي طوطئي شڪر مقال

از انسراهه پنهنجي مرشد نانڪ يوسف فقير عليه رحمة جن جا ڪلام ۽ پاڻيون به لکيل آهن ۽ مدح اڪثي در شان حضور سرور ڪائنات صلعم چيل ميان صاحب ڏنه فقير ڦرڙي درازي عليه رحمت ۽ سنگي چيل ميان سچل سرمست عليه رحمت جنهن جي به لکيل اهي جي خاص ڪري فقير صاحب پنهنجي هٿ سان لکيا آهن. سي به ٿورا ڪجهه ٽڪرا مسدس دستخط رسالي ۾ موجود آهن جيتوڻيڪ فقير صاحب جي ٻولي سنڌي هئي تڏهن به انهيءَ شعر بعضي سرائڪي ٻولي ۾ اردو ۽ سرائڪي ۽ فارسيءَ ۾ به چيو اٿس.

فقير صاحب جي شعر جا پاڱا هي آهن—

سنڌي دوهيڙا ۽ سرائڪي دوهڙا - سنڌي ڪلام ۽ ڪافيون - اردو غزل ۽ ريخته سرائڪي ڪلام ۽ فارسي غزل ۽ مداحون ۽ معما توڙي حرفيون - مثنوي سنڌي سرائڪي ٻوليءَ ۾ گهڙولي—

اڃان به اڻترو افسوس ظاهر ڪرڻو پوي ٿو جو هي موجوده رسالو فقير صاحب جي شعر جي اڌ کان به گهٽ حصو لکيو آهي ۽ باقي نايا ب ٿي ويو آهي—

فقير صاحب جو حليو ۽ شخصيت

فقير صاحب قد جو ڊگهو ۽ شڪل جو تمام سهڻو ۽ وار به ڊگها هوندا هئا

۽ مٿي خواه ڏاڙهيءَ جي وارن کي مينديءَ لڳل هوندي هئس ۽ جسم سڳنڌن سان
وارو هوندو هوس. ڏاڙهيءَ کي بلڪل ڪونه وڌائيندو هو. مٿي ۾ عام طرح ٽوپي
جي پرت پرائل پائيندو هو. ۽ اندر پاهر مٿي تي ڪڻڪ رنگ جي ڳچي ٽوپيءَ تاج
مٿان سائي دستار ٻڌندو هو. ۽ ڳچي مثل بعضي سائي بعضي ڪڻڪ رنگ جو ۽
وڇولي نمولي جي پڪيندو هو. ڪلهن تي ڪڻڪ چادر ۽ هٿ ۾ ڳچي لٺ به ڪڻ
هو. ۽ ڪوٽ سائي ڪمخاب جو پائيندو هو. مذڪور پوشاڪ مان اڄان تاءِ ڪڻ
جي ڳچي ٽوپي موجود آهي جا سندس مزار شريف تي دستار جي اندران ڏنل آهي
باقي ڪڻڪ جي ڳچي چادر سايا ٽي وال ۽ سندس لٺ ۽ چوغو سائي ڪمخاب
وارو به اڃا تائين موجود ۽ محفوظ آهن ۽ فقير صاحب اڪثر ڪري پيرن ۾ اپي
اپاوڙي وغيره جا نهل ڪمتلا پائيندو هو. جوانيءَ ۾ بہ فقير صاحب امن پسند،
وارو، سخي ۽ رحم دل به هڪڙو ئي هو. سواري هميشه گهوڙيءَ تي ڪندو هو. از السر
دشمن نواز ۽ مهمان نواز به ڏاڍو هو. گهڻو ڪري گهمڻ جو شوق نہ هوندو هوس
اڪيلائي پسند ڪندو هو راڳ به وقت سر ٻڌندو هو. يعني روزانه اڪثر ڪري
٣ بجي شام جو ٻڌڻ شروع ڪندو هو. جو اٺين بجي رات جي وقت تائين ٿيندو
بعد هميشه ٽوري ڪندو هو ۽ جوانيءَ کان وٺي ٻوڙهن رات جي وقت پنهنجي لڙ
وٽن آدمين کي پاڻ وٽي اٿاريندو هو ته خدا کي ياد ڪن. ۽ پاڻ پاسين
وڏي آواز سان سهڻي الحان سان پڙهندو هو. فجر جي نماز وغيره کان بعد ۾ مراق
ڪري ويهندو هو، جنهن ۾ اٺين ڏهين بجي تائين مشغول ۽ محو رهندو هو. وڏي شام
٣ يا ٥ بجي کان نماز مغرب تائين مراقبه ۾ مستغرق هوندو هو.

زمانہ وفات

ڳالهہ ٿا ڪن تہ جڏهن فقير صاحب جي لاڏاڻي جو وقت عنقريب آيو تہ ان کان چ
روز اڳ پنهنجي عزيزن قريبن ۽ پاڙيسرين هندو خواه مسلمانن کي گهرائي انهن ک
موڪلائڻ لڳو ۽ کانئن ڪڙو ۽ مٺو الفاظ ڏنل بخشائڻ لڳو. چون ٿا تہ ٽالي فرچو
قصاب وٽن ميمڪهو فقير شر جي اڳيان پنهنجو مهراڻ لاهي انڪي چوڻ لڳو تہ مولڪ
پہ ڪڙو هٽ جو مون ٽوڪي اگهاڙي پٺيءَ تي هنيا هيا. پوءِ تہ هو وڃي رو
۽ چيائين تہ سائين هي سوري ڇڏي ۽ الله شاهد آهي تہ مون ٽوڪي معاف ڪيو
سڀني کي خداوند ڪريم جي ياد ڪرڻ لاءِ هدايت ڪيائين - سنه ١٢٩٤ هہ ٢ تاريخ
محرم شريف ميان محمد فقير صوفيءَ جي وصال جو قاصد ڪاغذ کڻي آيو ۽ فقير صاحب
کي شايد ڏکي ڏيکاريو گهرائون جنهن تي فقير صاحب چيو تہ منهنجي دوست جو احوال
مولڪي اڳيئي معلوم ٿي رهيو آهي. پوءِ تہ پاڻ بہ سنه ١٢٩٦هہ جي ٦ تاريخ محرم شريف
جي هن دنيا مان لاڏاڻو ڪري ويو. سندس وفات جي يادگيري لاءِ محرم ۽ صفر چاليه
ميمڪهي فقير ١٢ ربيع الاول جي فقرائي ميلو شروع ڪرايو. آخر اهو به سنه ١٣١٣هہ ميلو
جي رات وصال ڪري ويو.

فقير صاحب جو اولاد

فقير صاحب ٻہ شاديون ڪيون هيون. پهرين گهر مان پنج پٽ ۽ ڏيا ڌيئرون
۽ ٻئي گهر مان فقط ٻہ پٽ هئا. سندس پٽن جا نالا هي آهن. ١- ميمڪهو فقير ٢- علي مراد فقير

٣- دين محمد فقير ٤- در محمد فقير ٥- خدا داد فقير هن عاجز جو ڏاڏو ۽ ٦- ڳوڙو فقير ٧- غلام الاهي فقير. فقير صاحب وارن سڀني اولاد ۾ چڱو فيض پرايو هو. جو سڀني ذڪر اذڪار سان گڏ اڪيلا هئا ۽ فقير صاحب کي ادب وچان سڀ سائين ڪري ڪوٺيندا هئا. سڀني کان وڏو منگهو فقير هئو جنهن کي فقير صاحب جي گذرڻ بعد گادي نشين ڪيو ويو. هي فقير به پنهنجي والد صاحب جن وانگر يا ذڪر اذڪار جي هلندو آيو. جيتوڻيڪ علم ۾ هٿ نه هئو تڏهن به ڪيترن دانائن کان ۽ علم وارن کان وڌيڪ ڄاڻ هئس ۽ شعر به چڱي نموني جو چيو ائس جو اميد آهي ته هن کان بعد ۾ پڙهي ڏسندا ۽ ڏسڻ ۾ ايندو ته هي شعر ڪيترو پڙهيل ماڻهوءَ جو آهي. ان سان گڏ وڏي معقول رکي سگهي ٿو. منگهي فقير جي انتظاميءَ ۾ فقير صاحب جي مزار مٿان هڪ عاليشان مقبرو تيار ٿيو جنهن جو نظارو ڏسڻ وارو آهي - آخر پنهنجي والد صاحب جي وفات بعد اٺويهن سالن کان پوءِ ماه ٥ ربيع الاول تاريخ ١٢ ۽ سنه ١٣١٣ هجريءَ ۾ هن فنا جي مڪان مان دار البقا ڏانهن لاڏاڻو ڪيو. منگهي فقير جو جنم جي تاريخ ٢٧ رجب المرجب سنه ١٢٣٣ هجري ٨ آهي ۽ سندس عمر ٨٠-٨١ ورهيه هئي صبح جو سوال پڇي باقي پنهنجون ڀر رات جو سندس نالو حبيب الله رکيو هئائون ٻر قدرتا طبيعت ۾ جوش نه رهندو هو. هڪ ڏينهن بند نڪتو ويو جنهن ڇيو ته ڇوڪرو ڪٿي اڇو ته ڏسان ٻيهت ڇوڪري ڪي ڪٿي آيا جنهن کي ڏسي چيائين ته هي ته منگهو ڏنگراج وارو آهي ۽ ٿيندو به سو هن جو نالو منگهو ائو ۽ کيس منگهو منگهو سڏڻ لڳا ته خداوند جي قدرت سان ڇوڪرو چڱو ڀلو ٿيو. جيڪڏهن اصل نالو ٻيا وٺيس ته بيمار ٿيو ٿي پوي آخر ٻيهت منگهو نالو مشهور ٿي ويس

منگهي فقير جي وصال بعد سندس پٽ ميان غلام شاهه فقير ١٤ ربيع الاول ١٣١٣ هجري ۾ گادي نشين ٿيو. جو سنه ١٢٥٨ تاريخ ٢١ ربيع الآخر جي تولد ٿيو هو.

هي فقير به پنهنجي وڏن بزرگن جو پيروڪار هو تمام نرم سڀاءَ خوش خلق ۽ ماٺيڻو ۽ سالم طبع ٿي گذريو آهي. ۽ سخاوت ۾ اهڙي ڪان نه گوءِ کڻي ويو هو جو سندس سخاوت جي هاڪ پري پري ڪيترا ماڻهو پروڙگار حالت وارا اچي وٽس رهندا هئا جنکي کاڌو خوراڪ لٽو ڪپڙو اٽ پهو ملندو هو. ۽ بعضي جيڪڏهن ڪا شيءِ موجود نه هوندي هئس ۽ ڪو سائل اچي سوال ڪندو هو ته ان کي پنهنجي جان تان ڪپڙو لٽو به لاهي ڏيندو هو. روزي نماز جو سخت پابند هوندو هو. ازانسواءِ الصالف پسند نه هڪڙو ٿي هو. ٻيهت آخر ٧٧ ورهين جي ڄمار ۾ سنه ١٣٧٥ هجري تاريخ مهم سنه ١٣٣٥ جي هن فاني دنيا مان لاڏاڻو ڪري ويو. ۽ هن فقير کي نرينو اولاد ڪونه هئو. سندس جڳري سندس ڀاءُ ٽمر پاڻ ميان قائم فقير به وصال ڪري ويو جو فقير به لاثاني فقير هو. ازانسواءِ دستار بند علماءَ به هو. ۽ حڪيم به هڪ ٿي گذريو آهي. سندس شعر سندس قابليت جي ساک ڀري رهيو آهي. جو اميد ته آخر رسالي ۾ پڙهي ڏسندا.

انهڪري فقير غلام شاهه جي وفات کان پوءِ سندس ننڍي ڀاءُ ميان مراد علي فقير کي گاديءَ تي ويهاريو ويو. هي فقير به پنهنجي وڏن وانگر ذڪر الاڪار ۾ رهندو آيو ۽ صبر ۽ بردباريءَ جا وٽس انبار پڙيل هئا. ۽ ڪجهه شعر به چيو ائس جو چڱي نموني

فقير غلام حيدر مرحوم

ديوان

سندس ڀاڻيجو فقير سڪندر علي فقير نه جڳهن جا ٺاهيندو هو ۽ الصف بيس
جو ڏسڻ ۾ ايندو هو. سندس جنم جي تاريخ ٢٦ مهينو شعبان ٤ ١٣٠٤
خوش مزاجي گويا سندس فطرت ۾ هئي. سن ١٣٦١ هجري ۾ هن فاني دنيا مان لاڏاڻو
ڪيو ۽ آخر ۵۸ ورهين جي ڄمار ۾
ڪري ويو.

ان ڪان پوءِ سندس وڏو فرزند ميان پيل فقير گادي نشين آهي. هي صاحب
پنهنجي وڏن جي پيروي ڪندڙ صبر ۽ تحمل جو گويا هڪ پتلو آهي. هن فقير جي
جد بزرگوار مرحوم ميان غلام حيدر فقير جي مزار شريف مٿان هڪ عاليشان قبو ٺ
ڪرايو آهي جنهن جو نظارو ڏسڻ وٽان آهي. ۽ ساڳئي سندس ڀاءُ ميان منور علي
به وڏو مددگار آهي —

مريدي جو سلسلو يا شجرو

فقير صاحب جي ذڪر فڪر پيرن جو احوال ڪجهه اڳي به ڪري چڪا آهيون. باقي
هت فقير صاحب جي مرشدي سلسلي جي جيڪا وڌيڪ واقفيت ملي آهي اها درج ڪجي ٿي

١- فقير غلام حيدر فقير گودڙي به عليه رحمت —

٢- فقير محمد يوسف عرف لاڪ شاه عليه رحمت —

٣- سلطان العارفين سچل سرمست عليه رحمت —

وقت جي حاڪمن ۽ خاندان سان لاڳاپا ۽ دوستي

والي رياست خيرپور مير علي مراد خان نه خاص فقير صاحب کي پنهنجي مرشد جي
فرمودي موجب اهڙي عزت ڏيندو هو جهڙي پنهنجي مرشد کي ڏني آهي. ارادتمند
ڪن اهڙن خاص موقعن تي هر هميشه خرچ وغيره به ملندو هو. جهڙوڪ محرم شريف
عزاداري وغيره لاءِ ۽ شادين مرادين اوڙي غمن تي وغيره وقت فقير صاحب کي خاص
نمبو ۽ ان سان گڏ پنجاه جڻي جو راشن ملندو هو. جو مير علي نواز خان جي زماني تائين
اهو دستور هلندو آيو. ان ڪانسواءِ فقير صاحب جو پنهنجي زماني ۾ هيٺين ماڻهن ۽
بزرگن سان دوستي جو لاڳاپو هو —

١- صوفي مير محمد فقير ميسناڻي رحه. ٢- صوفي بيدل فقير روهڙائي رحه.
٣- دريا خان فقير رلڪي جو ويٺل ڪنڊڙي روحل فقير. ٤- ميان لونگ فقير مهسر.
٥- مير صاحب مير غلام محي الدين صاحب جيلاني جن وٽ هو هميشه ويندو هو
جا ڪاڻ ته قادري طريقي جا اصل مير بزرگ اهڙي بادشاه آهن —

متفرق حوالات

خدا جو خوف :- هڪ دفعي هڪ شخص ٿالي اعتبار شر جي قريب الموت جو ڪالم
ڏسي فقير صاحب کي اهڙو خوف جاڳيو جو ان ڪانپوءِ لونءِ لونءِ ڪري جو اهو
ڪٽي جهنگ ڏانهن رخ رکيائين تانجو ڪوٽ ڪان اتر اولهه طرف هڪ ميل پند تي هڪ
لٽي جو وڻ ويٺل هو سو اتي هڪ ڏار لمبل ۾ پنهنجا ڏکها وار پڌي پا ٽکي لٽڪائي
ڇڏيائين ڪلاڪ ان بعد هڪ ڏار اها ماجرا ڏسي اچي ڳالهه ڪئي. جنهن تي ڪيترا
ماڻهو ۽ فقير صاحب جا فرزند وغيره جو ڏسڻ ته فقير صاحب الي نه مڪان ساڳيا لفظ

۾ ... استعمال ڪري رهيو هو. ۽ سندس اکين مان ڳوڙها به وهي رهيا هئا آخر
تان واڳ ڇوڙي لاڏو ويو. جون ته ته آخر عمر تائين فقير صاحب جو لکيل ڪلام ٽوڪ ٽوڪ
ٿي ويو هو. وجود ڪان وسارو:- هڪ دفعه فقير صاحب جي اڳيان سندس وڏو فرزند
ميگهو فقير آيو ۽ کيس ابا ابا ڪري سڏ پائڻ لڳو ته فقير صاحب ڏانهس نهاري چيو ته
ڪهڙو آهين؟ ميگهي فقير چيو ته سائين مان آهيان ميگهو. فقير صاحب چيو ته ميگهو
ڪهڙو؟ وري ميگهي فقير چيو ته سائين! ميگهو پٽ غلام حيدر فقير جو. تنهن تي
فقير صاحب چيو ته غلام حيدر ڪهڙو؟ پوءِ ته پٽي گهڙي کن خاموش ۾ رهيا ڪجهه
دير بعد فقير صاحب چيس ته توکي ايترو خبر نه آهي ڇا؟ ته تنهنجو پيءُ غلام حيدر
ڪيترن ڏينهن کان لوئي گڏاري ويو آهي.

لطيفي:- سياري جي موسم هئي ٽوري کٽي منهن جي ڀراول وسي رهي هئي ان
وقت فقير صاحب جي اڳيان آواز ڪلام ٿي رهيو هو ته تالپور بلوچ خان پرڳڙي جو مير
علي مراد خان جو هڪ نوازل ماڻهو هيو، سو اندر آيو. فقير صاحب خيال ۾ محو ۽
مستغرق هو. بلوچ خان به اچي فقير صاحب جي سامهون ۾ نزديڪ ويهي رهيو ڪنهن
وقت فقير صاحب الله اڪبر چئي منهن مٿي ڪري ڏانهس نگاهه ڪئي ته نگاهه ڪرڻ
سان يڪدم بلوچ خان وڃي بولڻي ڪريو جنهن کي وٺڻ ماڻهن جهلي ورتو گهڙيءَ کان
پوءِ سامت ۾ آيو ۽ مير صاحب جن جو لکيل ۽ موڪليل پروانو جنهن اندر ٢٥٠ ايڪڙ
لنگر بابت جاگير جو فقير صاحب کي ڏنو فقير صاحب پڙهي ڪٺي اڳيان پرلڏ مچ جي
حوالي ڪيو ۽ کيس چيائين ته بابا! مير علي مراد کي سلام ڏج ۽ هي ٻڌائي ڏج ته توکي
صاحب نه آهي جو هڏا اسان فقيرن ڏانهن ٿو موڪلين. انهن هڏن جي چوسڻ لاءِ
ڪتا ڪافي آهن.

لطيفي:- هڪ دفعه جي ڳالهه آهي ته مير صاحب جي منزل شهر جي ٻاهران الر
لواهه طرف هڪ مڪان کهوڙا پڙ وٽ ٿي. شام جي وقت مير صاحب خاص فقير صاحب
جي ديدار لاءِ آيو. انوقت راڳ آواز ڪلام ٿي رهيو هو ۽ فقير صاحب انهيءَ مشغوليءَ
۾ محو هيو. ڪجهه عرصي بعد فقير صاحب الله هو جو آواز ڪري منهن مٿي ڪيو پوءِ
مير صاحب به اٿي کيس جنهن کي بغل گير ڪري مرحبا ڪيائين ۽ چيائين ته مير علي مراد خان
تون بادشاهه ماڻهو مان هڪ گداگر فقير وٽ هلي آيو آهين. سو ڪن توکي آيو ڏٺو ۽
ڪي پيدا اسو هاڻي ته سفارشي ماڻهو موڪلي ڪڪ ڪندا. هر ڪڪو جو آهين جو توتي
خدا جي رحمت وسندي اچي آهي. آخر ۾ مير صاحب عرض ڪيو ته قبله سائين. منهنجو
هڪ عرض آهي جو قبول پوي. جو مان توهان کي فقراءِ جي لنگر باٽيءَ واسطي ويرو
مڪل ڳيرو سالياني جو ڏيان ٿو جو قبول پوي. فقير صاحب جواب ڏنو ته مير صاحب
اها ڳالهه مونسان نه ڪريو ليمت فقير صاحب چيس ته توهان ڏني مگر مان وري توهان
کي ڏني ۽ هي مٽايل به ڏنو لس. مير علي مراد خان تو پهرين بادشاهه کي مان ٻارو للا
ڪل لکر ڪاڻ لاءِ ڏيان ته چڪر ٿين کاٽي سگهين؟ اهڙ طرح اها ملڪيت به موڪي
ڪل هذي والنگر انظر اچي ٿي جنهن جي ڪاڻ مان اللعنة و نقصان ٿي پوندو.
لطيفي:- هڪ دفعي جي ڳالهه ڪندا آهن ته فقير صاحب جو فرزند ميان غلام المصطفى فقير

مير علي مراد خان جي منزل نزديڪ هڪڙو سهڻو مير سائين مارڻ لاءِ ويو جنهن کي مير صاحب
١٠٠ ايڪڙ زمين جاگير جو پروانو ڪري ڏنو. جو ڪٿي آيو ۽ اچي فقير صاحب کي ڏيکاريائين
فقير صاحب پڙهي يڪدم اڳي جو اڳي ڦاڙي ڇڏيو ۽ غلام الهي فقير کي چيائين ته ياد
طالب المولا ٿيو ۽ نه طالب الدنيا ٿيو

توجهه جو اثر:- ضلعي لاڙڪاڻي جي ڏڪري شهر ۾ فقير صاحب جا طالب خاص گلزار فقير
خليفه يار محمد جهان خان فقير خليفه حسن علي فقير عشق علي فقير قوم جتوئي بلوچ دعوت
ڏيئي وٺي ويا فقير صاحب جو اڪثر ڪري راڳ ۽ ويراڳ پڻ سان گهڻو شوق هوندو
هو. ان شهر جي نزديڪ ڳوٺ ۾ هڪ مولوي صاحب نالي بهرام اريجو قوم جو رهندڙ
هو. انهيءَ به پڻ ٻڌو ته هڪ فقير آيو آهي جو ڳائڻي فقير ٿو سڏائي ۽ ڪفر ماڻهو مريد
ٿيا اٿس سو بحث مباحثي لاءِ تيار ٿيو ڪرڻ لڳو جڏهن رات ٿي ته ڏٺائين خواب ۾ هڪ
نوراني شڪل ڏٺائين جنهن تي موهجي پيو. صبح جو تيار ٿي ڪتاب وغيره ڏسي مناظره
لاءِ اچي منزل مقصود تي پهتو تڏهن ڏٺائين ۽ وڏي آواز سان هي الفاظ چيائين ته رات
واري صورت ته اها صورت هئي. ائين چئي اچي فقير صاحب جي پيرن تي ڪريو ۽
پهچي حقيقت کان فقير صاحب کي واقف ڪيائين ۽ فقير صاحب سان خلوت ڪيائين
پوءِ ان تي وري محمد عثمان سانگي فقير وٽ ويو جنهن کي پري کان چيائين ته اچ
عثمان فقير ڪلام پڙهه جنهن تي عثمان فقير هڪ ڪلام پڙهيو جنهن جي پڄاڻي بعد
اڳي جو اڳي وري انهي جواب ۾ مولوي بهرام هي ڪلام پڙهيو —

لگا عشق آگ اندر چولي	ساڙي لوءِ لوءِ رالچهن پولي
عشق بهرام هٿي اڙانگا	هرگز رکي لڳ سر دا سانگا

عجب رندان والي ٻولي

پوءِ سندس چوڻ موجب ڳالهه هن طرح آهي ته جلدي مخدوم صاحب قلندر سلطان
عليه رحمت تي ويو جتي ڪيس ڪچهري جو ديدار حاصل ٿيو ۽ فقير صاحب به اتي
ڏٺائين. اتي هڪ فقير سندس پالهن کان وٺي مخدوم صاحب کي عرض ڪيو ته هي
توهان ڏانهن اميد رکي آيو آهي. جنهن تي مخدوم صاحب عليه رحمت جن فرمايو ته
هنجي ولي جو پاڳو فقير غلام حيدر وٽ آهي وڃي ان کان وٺي. پوءِ ته جلدي بهرام فقير
فقير صاحب جي ڳوٺ آيو جتي فقير صاحب مٿس توجهه اهڙو جنهن ڪري چند روز
بيهوشيءَ ۾ رهيو ۽ ان بعد فقير صاحب کان سبق ورتائين. ۽ سندس ولد ماڻي انهيءَ
فقيرياڻي آهن ته اچي فقير صاحب کان ذڪر ورتو ۽ اهي راهه لڳي.

عجيب نقل:- ميان محمد علي شاهه ولد مهر شاهه سيد ويٺل مڪر جي ڪي هادي بخش
فقير عرض ڪيو ته سائين ڪا دعا ڪريو جنهن تي شاهه صاحب چيس ته مولڪي دعا ته
اوهان ولان تي ملي آهي. جنهن جو بيان هن طرح ڪيائين. ته فقير صاحب هن جو
مير علي مراد خان تمام معتقد هو ۽ مولڪي دل ۾ انوماني پيا الغدا هئا ته هي فقير ته نه
آهي بلڪ مڪرول آدمي آهي. هڪ ڏينهن فقير صاحب ميان غلام حيدر فقير مير صاحب
وٽ آيو دستور موجب مير سندس اعتقاد داري ڪئي مان به چيو ته ڏسان ته ڇا آهي.
اها اهو خيال ڪري آيس ۽ اچي فقير صاحب جي روبرو سامهون ويٺس ته ڪنهن وقت
فقير صاحب نظر ڦيرائي مون ڏانهن گهور ڪري نهاريو. فقير جي نهارڻ تي مان يڪدم

وڃي بي هوش ٿي ويس ۽ اُهين سمجهڻ ۾ آيو ته بچاءَ جا وچ جهڙپ لڳي نوراني ٿ ت
منهنجي اکين مان آروپار وڃي پاهر نڪتي ڪجهه وقت گذرڻ کان بعد ۾ فقير صاحب
سان ملڻس جنهن تي فقير صاحب مونکي بغل گير ڪيو ۽ سچي حقيقت بيان ڪيم جنهن
تي فقير صاحب منهنجي سيني تي هٿ گهمائي چيو ته محمد علي شاهه مڪر ۽ شيطاني
خيال کان نه وڃو ته هتان نه وڃو. پوءِ اچي رنگ لڳو ۽ پوءِ ذڪر فڪر نه ورتا سون
۽ زماني کي نه ڇڏيو سون. پهرين مهرباني ته فقير صاحب ڪئي

مرشد تان سر فدا ائي :- جڏهن سنه ١٣٣٣ هجريءَ ۾ انگلنڊ ڏانهن مير صاحب ويو هو
تڏهن چون ٿا ته مراد جسڪاڻي جو مير صاحب جو خاص نوازيل ماڻهو هو. سو پاڻ کي
مير مراد جي نسالي سان ڪوٺائڻ لڳو. هڪ ڏينهن ان هستيءَ وچان مير صاحب پير
غلام محي الدين صاحب رانيپور شريف واري جا اٺ ڦڪ ۾ بند ڪرايا ته ان ڏينهن
فقير صاحب ۽ غلام قاسم فقير پٽ ۽ غلام محمد فقير پٽ جي درس تان تي موٽيو هو.
۽ مير صاحب جي احوال کان نه واقف ڏيڻ لاءِ ويل هو. جڏهن فقير صاحب ڏونهريءَ
تي اچي بکوءَ جي ڳوٺ ۾ رهيو تڏهن پير صاحب جو جت ٻه اچي ملڻس جنهن سمورو
احوال ٻڌايو چون ٿا ته احوال ٻڌڻ سان فقير صاحب تي اهڙو جوش غالب ٿيو جو
فقير صاحب کان جتي پائڻ نه وسري وئي جا پوءِ ڏني ويئي -

فقير صاحب انهيءَ سان هي شعر چوندو هليو جو آخر تائين سڄو ٿيو -
جسڪاڻيءَ سان جت اچي پير سلامت پاڻ ڪئي
گهوريئي سنڌي گهر تي اچي پڌري لاهوتين لت
پهچڻ جي پار ڏانهون ور لڌس ڳوڙا ڳت
چوڙهي چارئي نار پيا جن مڪر هوس مت
گورا سڀ ڪرا ٿيس ٻچهس نسان هڪ اٺ
نوڙان تي تاراج ٿيو جو ڏٺي پرن کي پت
حڪم حيدر شاهه ڪيو نه ساڙ انهل جي پت
غلام حيدر گوش ڪر آهون محبت مور نه مٽ
سر وڃي نه ون ست اڳيان مرشد مير جي

انهيءَ بعد فقير صاحب پيا پهچڻ ڳاچڻ جي پير جا اٺ ڦڪ مان آزاد ڪيا -
فرحدار ٿيو نه آهن. جو چون ٿا ته مير صاحب ولايت مان فقير صاحب ڏانهن دعا بدمنت
اغذ موڪليو - جنهن تي فقير صاحب دعا ۾ هي ڪلام چيو هو.
ٿل :- علڻ شعر عليءَ جا سو تي پڄڻ پيا هون
پڙو نههجو پاڃهه سان آخند و احمد ايڏانهون

جڏهن مير صاحب ولايت کان واپس آيو ۽ خبر پئي سان مصنوعي مير مراد خان کي
ڪري ڪوٽ تي چاڙهڻ جو حڪم ڪيائين مگر پوءِ ۾ پاڙن جو نه حڪم ڪيائين -
ڪار ڪنترون سفارشون ٿيون مگر مير صاحب آزاد نه ڪيس ۽ فقير صاحب ڏانهن
سفارش لاءِ آيا جنهن جواب ڏنو ته مرلي جي پاڙن ڪٽڻ وارو اوهر ٿي مري ويو آهي
جڏهن انهيءَ حالت ۾ گذاريائين تڏهن ڪيس لکين ڏينهن انهي جو انهي ڪوٽ

ڪان نٿي سجهائي. ڪو ٻوڙي ڪنهنجي ڀيو ڪنهنجي بحث مباحثه گهڻو آهي مگر
ڪنهن نه سجهائي ته اتي فقير صاحب به سوروو احوال ٿي پڇو جنهن چيو ته ادا
چو ته اها قدر الله جي آهي. تڏهن اتي ملان بيمار ناتي حاضر هو جو فقير صاحب کي
چوڻ لڳو ته فقير صاحب اهو لفظ هڪ اولاد جي ٻاري ۾ ٽا چئو هو سدا اچي قيوم ۽ دائم الباقي
آهي. تڏهن فقير صاحب چيس ته ملان صاحب پوءِ ڪا ٿيا ته جو مالڪ ڪير آهي
ملان چيو ته الله تعاليٰ. تڏهن فقير صاحب چيس ته پوءِ تڏهن فقط هي قبر ڪا ٿيا ته ڪا
ٻاهر آهي جو الله تعاليٰ جي مالڪي کان ٻاهر آهي. نوه ملان کي ڳالهه دل سان لڳي
۽ ڪڏهن ماٺ ڪيائين.

هڪ نقل آهي ته اونهاري جي موسم ۾ فقير صاحب ڪرهي جي ڪري ٻاهر فقير
جو ان وقت ١٤-١٥ سالن جو هو کي چيو ته منجهند جي وقت اچي جهلي لوڏ ج ته
آرام ڪيان. چوڻ موجب ٻاهر فقير آيو اچي ڏسي ته فقير صاحب جي کٽ تي فقير صاحب
آهيڇي ڪون ۽ هڪ ليڪرات ١٠-١١ سالن جو تمام حسين آهي سوآرامي آهي ۽ سدا
جلوي جي سبب ڪري اهي مشالي. مان هڪ نور جي لاٽ نڪل جي چٽ ٽا اچن ڏس
۾ آيس. جڏهن ٻاهر نڪرڻ لڳو تڏهن نوبان اندران فقير صاحب جي آواز سان سڏ ڪيس
ڏسي ته فقير صاحب ستو پيو آهي. وري پٺي ڏنهن ويو ته کٽ تي فقط چادر ۽ ڏٺي
ٿول نظر آيس جنهن کي کٽي فقير صاحب جي سيرالدي کان رکي واپس موٽيو ته وري
به اندران کنگهڪار ۽ سڏ جو آواز ٿيس. ڏسي ته فقير صاحب چادر مٿان ڪيون کٽ
تي آرامي آهي. اهو حال ڏسي ٻاهر فقير پريشان ٿي ڏيهن ئي هوش نه پيس جنهن کي وري
به فقير صاحب دعا ڪئي ۽ ذڪراذڪار جو رستو ٻڌايو جنهن جي مشغولي ۾ رهندو آيو.
ڳالهه ٿا ڪن ته فقير صاحب کي ڏيري جو هڪ مخدوم صاحب دعوت ڪري وٺي ويو
جڏهن فقير صاحب جي اڳيان طعام آندو ويو تڏهن [illegible] جي دستور موجب فقير صاحب
کيري هڪ سان مالي واپرائڻ لڳو. تڏهن مخدوم صاحب چوڻ لڳو ته کيري هڪ سان مالي
کائڻ ڪري مالي مڪروه ٿي وڃي ٿي. جنهن تي فقير صاحب مرڪي چيس ته مخدوم
صاحب! مالي لاءِ هڪ هٿ سان ٿي آهي يا ٻنهي سان؟ مخدوم صاحب به ٿورو مرڪي
جواب ڏنو ته ٻنهي هٿن سان. جنهن ڪري مخدوم صاحب کي جواب سهڻو نظر آيو ۽
خاموش رهيو. هڪ ڏينهن فقير صاحب جي سونت آخوند محراب فقير صاحب کي
ڳالهين ڪندي اڪيلائي ۾ چيو ته توهان آواز ڪلام ٿو ٻڌو [illegible] ساز سرود ٿو
وڄرائين، اهو ڪم شريعت جي خلاف آهي ۽ اهڙي شريعت جي سزا تعزير آهي. فقير
صاحب وراڻيو ته جي چيو اٿيئي ته مونکي ڏي، نه ته الهي [illegible] هو ورتي توهان جواب ڏيندا
آهيون. هو ويچارو نه چئي وڃيو هو ۽ آخر هليو ويو. اها خبر جڏهن فقير صاحب جي پٽ
کي پئي تڏهن محراب فقير تي ڪاوڙيا ۽ ساڻس رهڻ لاءِ تيار ٿيا. تڏهن فقير صاحب
چيو ته مٿان [illegible] چو جو هن مونکي سچ چيو آهي، نه ته آنحضرت ۾ مان
رسول الله جي آڏو ڪيئن ٿيان ها. چون ٿا ته فقير صاحب مذڪوره ڪم ٻنهي هٿن
ڪري ڇڏيو هو. هڪ ڏينهن فقير صاحب ميان مراد علي فقير کي ڪنهن ڪم ڪار سبب
ڪوٽ ڏڀي ڏانهن ويو. انوقت روهڙي ڪئنال تي تيار ڪيائون. تڏهن مير علي محمد

خان والد مير امام بخش خان. ميان مراد علي فقير کي چيو ته ڏاڍي علي مراد خان جي زماني ۾ روهڙي ڪنال جي کوٽائي ڪرائون ٿي جنهن لئي ڏاڍي صاحب ميان غلام حيدر فقير کان دعا جي مدد گهري هئي ته فقير صاحب دعا ڪئي جو منهنجي ملڪ مان روهڙي ڪنال نه کيڻي چاهين جنهن ڪري ڪيتري زمين نقصان هيٺ اچي ويندي ۽ ملڪ ۾ خرابي ٿيندي. ان ڪري موجب فقير صاحب دعا ڪئي جا قبول ٿي ۽ ائين طرح چيائون ته مير علي مراد خان تنهنجي اياڪاري ۾ هڪ اولاد ٿيندو ته اهو واه وارو رستو رد ٿي ويندو. ۽ انهي واه جي کاٽي وغيره لاءِ ڪوڙ ڪاهڻ وارو لوهر اچان هن ملڪ ۾ ابتدا ٿي ڪوله ٿيو آهي. جو اڄوڪو ٿيو به ائين. مير صاحب جي زماني کان پوءِ ۾ واه نڪتو ۽ مغرب جا لوهر آيا جن مشينن جي رستي روهڙي ڪنال کي تيار ڪيو.

ڳالهه ڪندا آهن ته هڪ دفعي حيدرو فقيرن جو ٽولو هڪ الهت فقير سميت اچي فقير صاحب جي مهمان خاني ۾ رهيا. ته انهي ان الهت فقير چيو ڪيو روٽي تيار ڪري پنهنجي اصلوڪي دستور موجب زمين تي اوڇو وغيره ڏيئي ان تي گول ٺڪو کڻي ماني وغيره رکي کائڻ لڳو مگر پنهنجو ڪپڙو هٿ ان ٺڪي کان ٻاهر ڪڍي ڇڏيائين. اهو تماشو فقير صاحب ويٺي ڏٺو جنهن اچي کائيس پڇيو ته هي ڇا ڪيو انهي ۽ هن هٿ کي ڇو ٻاهر ڪڍيو اٿئي. تڏهن ان حيدرو فقير چيو ته فقير صاحب! هي ڳجهي ڳالهه آهي. اهو ٻڌي فقير صاحب گهڻو ڪاوڙ ۽ انکي ويهي سمجهايائين ته جنهن هٿ پنهنجا گناهه کي صاف ڪيو سو وڇوڙو ٻري ڪيو اٿئي. باقي جيڪا پنهنجي سمجهي الٽي اها ليکي جي اندر رکيون ويٺو آهين. اهڙا ڳالهه حيدرو فقير کي دل سان لڳي، جيئن ته هن پوءِ هٿ اندر ڪري ويهي ماني کائڻ لڳو ۽ سندس سائي [illegible] ۽ ٻاهر اٿي رهي پيو جو پوءِ ۽ هميشه ايندو هو. جيئن ته فقير صاحب کان ذڪر پڇيو هوائين ۽ سال بسال ايندو هو.

هڪ دفعي هڪ ماڻهوءَ فقير صاحب کي پنهنجو قومي سردار سمجهي اچي فرياد ڏني ۽ انکي اها خبر نه هئي ته فقير صاحب زماني کان لاڳاپا ٽوڙي ڇڏيا آهن. فقير صاحب کي چيائين ته منهنجي رڍ فلاڻو ماڻهو کائي ويو آهي سا موٽڪي وٺي ڏيو. فقير صاحب ان وقت پنهنجي ذڪر ۾ هو ۽ مشغول هو. ڪجهه عرصو بعد فقير صاحب مراقبه مان سجاڳ ٿي منهن مٿي ڪري کيس هن طرح وراڻي

عاشق ويا اوڏاهين جتي رڍ نه ڪا ڳئون — نڪو ميوس ملڪ ۾ نڪو ٻورن ٻئون
غلام حيدر ڪيب ۾ ڪساري ٽيڙا ڳئون — چنڊن کي چڱون نڪون [illegible] کي آه مال جي

جنهن ڪري فريادي به سڃاڻي ويو ته فقير صاحب هن وقت ڪنهن ٻئي رنگ ۾ آهي ڳالهه ٿي ڪن ته ان زماني ۾ آباد ڪارن کي هڪ سنگ ڪٽڻ جي به اجازت نه هئي سو هڪ ڏينهن هڪ ڪمزور پوش ماڻهوءَ هڪ ڪاري سنگن جي ڪيئون ٻڌي ڪ ۾ پنهنجي گهر ڏانهن ٿي آيو ته واٽ تي اتفاق سان اها ٻڌي ڪا ڳنس ڪري ڏٺي ۽ سنگ زمين تي ڪري پيا جي حاڪمن جي طرف کان هيڏي هوڏي نهاري واڳن جي نموني ۾ واڻهي ٻاهر نڪتو ته فقير صاحب به اوچتو سندس سامهون اچي ويو ۽ سمورو احوال معلوم ڪيائين جنهن ڪري هي بيت الي جو الي ان کي هڪ بيت لاءِ چيائين - ته

فقيرن لئي ڪٿي لسو پيدي پيارڪ دسي وائکي دگسي لي پٽي هٿي پڪ
غلام حيدر فقير کي سڀني کو ساڪ ير لاه الهيءَ کي اڪ جو حال پڙدي حملا ڪري
چون ٿا ته دريا خان فقير قوم زنگيجو ويٺل ڪنڊڙي روحل فقير، جو پڇاڙي آخر عمر
فقير صاحب جي ملڻ لاءِ فقير صاحب جي ڳوٺ آيو ۽ ڳالهه ٿا ڪن ته جڏهن فقير صاحب
جي ميخاني جي ٻاهرين دروازه وٽ پهتو تڏهن فقير صاحب کي ان خبر پئي جو سند
استقبال لاءِ اڳتي وڌيو. جڏهن مليا تڏهن اهو پڇيائين فقير دريا خان، فقير صاحب کا
زورا زور جان ڇڏيائو پيو چوي ته " وو غلام حيدر فقير ميڪون چوڙ ته مڪمن لميدا طوا
ڪران جو تڪون اچ لمرهين سمدے وچ الله الماس کيتا هے "

سنڌي دوهيڙا ""

١- هادي آه حڪيم مولا ساري ملڪ جو
سڀا جهو سميع برين رازق رب رحيم
اجهو آسڙط جو قادر ڦرب ڪريم
لا الفتو ترحو اجهو آه عظيم
غلام حيدر لاه ڪو آه رب عليم
ڪا ڪيون آه ڪليم لک چوراسي جوڻ ۾
٢- جيڏيون هن جهل ۾ ڪا ڪيون ڪهڙي ڪير
جنهن سر عشق الهل ڪئي سا پرينديءَ ابر
هلي پهچي حق ڏي پرت ڪٽيندي ابر
يا الله پولا بر ۾ شورون شوڪن شير
لنکهي لاهوتي هليا ڪهالو ڏسي ڪهير
غلام حيدر ڪر اچي ڪئي سر جهڙ جهڪور
وڃان ڇڏي سڀ ويو غازي ڳڌيا گرلاتق سان
٣- غازي ڳڌيا گرلاتق سان داڙهي پري هام
وحده لاشريڪ له ڏيو آڏ وٺن انعام
غلام حيدر ڪر ڪن جن جرشڪون نئي جام
عالم هردو انعام آه انهن جي اکين
٤- نهتيان ڪيئن نماز جو سڪ سنڌولي ڏئي
ولهن اقرب والجهڙا اچي عشق ڪيا آزار
نا ذڪرواي اذڪرڪم رمز لڳي دم تار
ڪيو وحدت والڙه وجود کي پرت ڪري پرواز
مرتو اقبال مدو ليا سي ڏسي نيڻن لار
فا ذما تولو فثم وجه الله اره پچايا يار
غلام حيدر فليو ڪيو شوق شاهي شهباز
ڪر سر ڏ برڪ جا سا ز تولهين لعل وچاه لو
٥- روڳي رڪعتن ۾ اوري ٿا ازجن
عاشق لنگهيا اڳتي سوزيه سر سٽن
رليا وچي رليد رام سان هو وينا وقت اچ
غازي وچي، گم ٿيا هو پيئا مڌهه لڪرا
ولهن اقرب والجهڙو پوڙا ڪهن پڌن
لا تقنطو ترهو عاشق عين ڏسن
همت جي ميدان ۾ هلول ڪئي يانگ
غلام حيدر فقير جون ڪيون لامان لاهوا
هو روزن مدهه رلن هڪي هردم ڏس حضور
٦- ڪئي ور وري سڪ مڌهاڙون سس
جهل سڀ جلي ويو ڏسي ذوق د
اڳي مايت مرن کي وچي الکهي عشق ا
غلام حيدر فقير ويو پارڻ مڌهه پري
مڌهان تاز ترڪي وچي ٿي هيڪالدي هوت
٧- ٿي هيڪالدي هوت سان جلائي
سڪ ڪميائين ساه سان ڇڏ ٿي هوت
اصل آريءَ جام جي چائي عشق اجهل
غلام حيدر فقير ويو روحي ٿيو ر
هٽي ترت طمل وسار هن وجود کي
٨- الذن کي الله جي ڪل ٿري ٿي
روڳي سڀ رهجي ويا ڪا ذـب و مڌهه گب
لنگهي لاهوتي هليا سڪ ڪئي سا
غلام حيدر گود ڙه زمر چلي ا.ق

ي موج ڪيا مستان سي جدا جان ڪيڏڪي
جدا جالن ڪين ڪي زلما اندر روح
و نحن اقرب وڌهڙو وينا ڪن وروھ
ڪسکم اشارا عشق جا سمجھن سمجھ، صبوح
غلام حيدر غمر کي ڏين لاهوتي لوه
ن۽ جي پاپوه جڏو جيءَ جيا رنو

۱- جڏو جيءَ جيا رنو ستڪر لڏي سار
نقارا جي لمهن جا اڇي ٿيا اظهار
دلبر ديدان لائيون هادي۽ دم هونڪار
ڏاڍا وي۽ وسعون ٿيا وحدت ڪيا وڪار
انا احمد بلا ميم جي فرموده سردار
غلام حيدر غمر ويو ڏسي مرت وارن جا بار
سيني ۾ ستڪار دونهان درد دکائيا

۱- دونهان درد دکائيا دوست لائي لمهن
مرون مارڳ مان وڃي جڏهن ڪاڄ پڌائون شيهن
وحده لاشريڪ لو محبت ولا مهن
غلام حيدر گرجون لڳيون رموز رانيو ڏنهين
ڪيون ڪيان ڪيڏهن جو رڳ رڳ ۾ رلجي ويو

۱- عاشق ويا اوڏانهين جت منهنجي مرون مرن
لکي پٽ پالي ۾ لکي سرڪر سمهن
الله هونگان عشق جون اولي اي لا پرن
وحده لاشريڪ له تارن تونهين ڪن
نڪا ٿمن تسبيح نڪا نماز پڙهن
اٿي پهر اولکه ۾ نا سجده سوز ڏين
جانو لايو جي۽ سان نا جوشن منهنجو جان
غلام حيدر غير جا ويڙون وڃ ڪين
سوري صاف ٿين وڃي لوري ڪڏيا نور سمن

۱۱- عاشق چڙهيا لس ٿي ٿوڪي سيٽا هيون
ونحن اقرب وڌهڙو ورلن واڏائون
لاهوتي للاءِ ٿي ڪڏ وڃن ڪاهيون
اجاري اندر کي ڏيسا پاريسائون
جلائن جسم کي پاري بره سنداڻون پا هيون
غلام حيدر رنگل ٿيا خودي۽ کي ڪاڙون
چٽ پاري جاهون مهي وينا موج ۾

۱۴- مهي وينا موج ۾ عاشق دم اداس
لڏي هليا هن لوه مان چڙهي لوڪ لباس
روهو راه نهاريان منهنجو سڄ ڪيو سڏ ڪي ساس
غلام حيدر گر اڇي منهنجو رلڪ ڪيو سب راس
عاشق چڙهيا آڪاس ڪالبو ڪڏه اي چڙهيا

۱۵- ڪالبو ڪڏه ئي چڙهيا لڪي ڏولي۽ ڏاڍو ڏک
نا حق براڻي مال ٿي وينا وڍائي ڏک
الله ڪي ايمان جو ڏڪي۽ چڙه لا ڏک
غلام حيدر گوش ڪر ڏي تزل ڪ ترڪ
مرن آه مرڪ سر ڏيڻ هسن سوز ۾

۱۶- سر ڏين جي سوز ۾ سي مولي ڪين مرن
وحده لاشريڪ له لمو لمو اولي ڏسن
انا احمد بلا ميم جي چڙا چونگارن
عاشق آب حيات جا نا پيا لا ترين
ڪوڙا ڪهين ڪيڏڪي نا منيان منهنجو مرن
معصوم لله علي ڪي سعدي عادت عاشقن
غلام حيدر [illegible] ۾ نا ڏهره لر [illegible]
سوڀرا ساهيان وڃي [illegible] ۾

۱۷- [illegible] ڪياڻون توحيد ۾ وساري وجود
انا احمد بلا ميم سا جهڙڪن سجود
الاهي اسرار ۾ نا دم دکاڻن دود
غلام حيدر غمر ويو اڇي محب تيو وجود
سڄ سارو سرڻ جهلي جهولي۽ آئيو

۱۸- ڪري عاشق المل ايڏون مون سر آئيو
باري بره بلوچ جو امهين ڏايو ڪان نمل
رڳ رڳ منهنجو رلجي ويو ڪري تن طمل
جهڏيون جالب يار جي مرت رکي آه پمپل
غلام حيدر غمر کي بره هڻائي نمل
ستکر يار سوبل مولکي جهلي جهولي۽ آئيو

۱۹- جهلي جهولي۽ آئيو مولکي يوسف ساڻ ثمن
سڄو پرا عدقي ڏيان آه چڙي آسن
جڏهن جي جوش جڳايون بره وڃائي نمن
غلام حيدر گر اڇي مولکي لوڙکون ڪڍي للڪن
محبت موج سنڌين سدا سالوڪ جان وهي

۲۰- سدا سالوڪ جهان وهي پهر اٺهي پور

غيرت واري گوڙ جو سوز وڃايو سور
غلام حيدر گر جي مولکي چال ڪئو چڪچور
محبت جو مذڪور الڪ، لکيو هو اڳهين
٢١- ڪيئن لڪي هن ڪوت ۾ جنهن کي آديسن اکيو
کهه ڪٿون ٻن بافتا ولکي جهالڪن جا جهمر
غلام حيدر غير ويو اڇي رکي ٻره ٻحر
ستڪر رکيو سمر ميلو ٿيو محبوب سان
٢٢- سڄ سان پيدا ٿي صورت سمجهاڻي
ولحن اقرب ويجهڙو آيو آرپاڻي
دائم دلبر در تي برت پري پاڻي
موج ڪنهن مستان ڪئي رڳه ماهه وڪاڻي
غلام حيدر غير ويو اڇي ستڪر ٿيو ساڻي
يارو چل پاڻي صحي سڪاري سوز جي
٢٣- صحي سڪاري سوز جي جالب جي ٿه الدر
ولحن اقرب ويجهڙو آئو نور نظر
انا احمد بلا ميمي سمجهه سرٻرون سر
غلام حيدر گوش ڪر وٺي نام ندڪر
باري ٻره بحر الٰهي اهو الله جو
٢٤- واديوان وڪار جو ڪو جو اها اهو
وحدت جي وڏا ڪ سان ٻهن لاه ليو
عشق اجاري چليا ڏسن ڪولہ ٻيو
غلام حيدر غير جو وڇڙن وير ويو
جالب ساڪ جيو هردم آب حيات پي
٢٥- وقت وياسي وسري جڏه ڪيو انهن لنکر
لوبعد ليمهن لڪن ڪئي لا يا بره بحر
لڪا ڪندي ڪن کي لڪا ڪا ڪيون ڪر
نقل نمازان ليمهن ليون زهد رکوا تان زر
موج وٺي ميلهات ڪيو ٻڪا هام خطر
حامي هردو جهان ۾ روحي ٿيو رهبر
غلام حيدر غير ويو ٿيو مرشد من الدر
تنهن تان صدقي سارو سر جنهن واقف
ڪيو وحدت جو
٢٦- يا نهب بولي لاه ڪا جڏه عهد معجهان
ٿيو احد
سمجهي ڏس سرٻر ۾ قل هو الله احد

ٿئو ڪر لاه کي ساجهر ڏس الصمد
انا احمد بلا ميمي پڌي ڪدورت ڪئي
غلام حيدر غير ويو حاصل ٿيو لاهوت
وحدت دم وجد هردم آه هر حال ۾
٢٧- سرٽيون جنهن کي سڪ يار تنهن جا پڌرا
راٿيو ڏيهان روح ۾ بولي بولن هڪ
بس پيراڳن لاه ڪا اٿن پيا ۾ ٻيهڪ
غلام حيدر گوڏڙه آهي وار نه پاسي وک
لعلن معجهان لڪ سوجهي اٿن صحي ڪيو
٢٨- چات اٿي چڪو ٿيو لڳي لس لهر
پونڊان انهن ڪن کي سوز ڪڙو ليو سر
قطره معجهان قلزم ٿيو ٿن ڪيا اهن ار
غلام حيدر گز جو جاڳيو عشق اسر
آيو سارو سر نظر لاه وڃي سب لڪري
٢٩- مردن مارپو موت کي لنکهيا ڏي لاهوت
ليتيا ڳون نماز کي جاڳي ۾ جبروت
هليا هوڏي حق ڏي مانجهي ۾ ملڪوت
غلام حيدر گوش ڪر ليهن ليا ناسوت
هلي ۾ هاهوت ڏکيا ڪماڻون توحيد ۾
٣٠- سمري ساموڊي هليا اناالي اصيل
چوراسيءَ جا چيت مان لاهي دل دليل
محبت جي ميدان ۾ ڏسن سمر سهيل
غلام حيدر گوش ڪر سيا جوش جليل
ڪاڪيون ڪي ڪليل رند سمجهن رازکي
٣١- لکرا ليکواله ڪو ڪئي ڪيتڻون چپ چپ
الدر اوهيرا ڪري حب رتو اڃي من
صورت سهڻي يار جي ت نکهه لڳي آه تن
وسارڻ وجود کي آه عادت آديسن
غلام حيدر غير ويو ٿيو روحي معجهه رڱن
ڪر لس آه ڪهن سودي پيا سر جي
٣٢- ابتڙي دريا ۾ جنهن اڇلو اسان
ستي دعوا دور ٿيا وساري ولان
ملي پيا محبوب کي جاٽي چڏي جان
محبت جي ميدان ۾ سڪ ڪيا گون ساڻ
غلام حيدر غير ويو موج ڪئي مهر ياڻ

محبت وارو ماڻ حيدر ريهن وچي هيڪ ڪمو
٣٣. پاهر ڏولهن ڏوڙ آجارين نہ اندر کي
تہ سر سمع جو ماڻ لڳن ٿو ڏور
قلعي جا ڪفران جي قلب منجهان ٿي ڪوڙ
غلام حيدر گوش ڪر هردم ڏس حضور
ارث وارن کي نور اتئي مهر الله جو
٣٤. اتي سڀ سماءَ ڪوڙ بولده ڪاڪ جو
اپرلدي آس ڪري تنهنجو وقت وڃايو واءَ
ترلدين تر ميزان ۾ جتي پهچ نہ پائي پاءَ
ملڪو مالڪ ماڳ آهن لڪو وارث ات وياءَ
غلام حيدر گوش ڪر تون ڳڻي ڳالهہ اها
سا جهڙ ڪن سماءَ بوءِ نہ پهچڻ ان پهڻ کي
٣٥. اجهو احمد عاربي هاشمي حبيب
هامي هيڻن جو آهي طالبن طبيب
پڪي ڏيئي پاڇهہ سان آهي ڪول قريب
غلام حيدر عمر وڃو ٿيو ناميون نور نصيب
رسي راهہ رقيب ٿيو حمايت هاشمي
٣٦. عاشقن الله صحيح سڃاتو سڀ ۾
ماڻ وساري ماڻ ۾ جاڳائي جل الله
لڌيائون نماز کي صورت صل الله
غلام حيدر گل ٿيا ڏسي نور الله
ڪر سڀ في الله آڏ وڃن اڳي ڪيا
٣٧. عشق ۾ عذاب پئي اڪر ڪڙي
هو وڃائي وجود کي ڪيئي عمر حجاب
هو جاءِ نہ ڏسي جالدي آهي بي حد بي حساب
چمڪي چاڙهي چوهہ مان ڪوڙيون ڪري ڪباب
غلام حيدر ڪم ٿيا ڪري جان ڪباب
طول الهيءَ جو تاب ڪي جهليندا ڪاڙهي
٣٨. صبر سڪ وڃائيو لنب ڦٽائي لڳهن
ڏاڍي عشق الل ڪٽي منهنجو وٺا منهن
غلام حيدر ڪاڄ ڪٽي جهڙن پهلي الله ر شمهن
رمزان راتيو ڏيهن جالب لايون جيان ۾
٣٩. جهڏيون جاڳمو جيءَ ۾ نالڪ نور علي
مرلن قربئون ماڻهوي اچي ڪٽي سڀ پاي
اڪثر مون مسڪين جي آهي هرمت هلي
ڪاڪيون آهيان ڪا لڪا وڃو رڱ رڱ منجهہ رلي
غلام حيدر فقير جي ڪاڏ لهن ڪالہ چلي
وٺي ڳوٺ ڳلي اچي وڃي وڇڙ
٤٠. اچي وڃي وڇڙو ساجن سدا منجهہ ساهہ
جهڏيون جاڳمو جيءَ ۾ رکي ليهن نگاهہ
وحدت جي وصال جا وسر وهايا واهہ
لڪا سڏ ثواب جي لڪا فرض گناهہ
غلام حيدر عمر جا اڙهي ويا سڀ لاهہ
سڪر سمجهہ صباح مولڪي جهلي جهوليءَ آڻو
٤١. الڪل ساڻ الله ڪڏهن بسعد و ڪولڪو
وهي لهر لقاءَ جي دهشت جو درياءَ
بي سر الهيءَ نهر جو ڪي رند وتندا راهہ
غلام حيدر گوش ڪر چڏ لڳيءَ جو ناهہ
جڏهن صدقي ڪندين ساهہ
تڏهن مسندن ارڻءَ کي
٤٢. حرص جي هڏي ٿي لڪين ويا لڙهي
ڪهڙسان ليڪا ڪالہ ٿي جت جي ڪاڻ جڙي
غلام حيدر عمر جي چڏيون لاهہ لڙي
ڏي ٿي پئيءَ کي پڙي وڃي عاشق آسودا ٿيا
هي مان جي مجلس ۾ ڪولهي عشق السر
چڏيون رمز رسول جي تا ڪائن پوڪ بصر
ڪل ڪٽن کي ڪالہ ڪا جن وڃي وڃايو ور
جوانسا جماڻن ٿي پڏن هل حشر
غلام حيدر عمر جو ڪيئي چوٽ ڏمر
ايندہ سارو سر نظر ٥٥ وڃي سڀ لڪري
٤٤. جب چنهندي رالڙي ڪانڌن گذاري
چڏي عشق الله جو پهچي ويا پاڙي
حرام جي هڏي ٿي ٽڪائن ڪماڙي
عاشق لکيا اڳئي ري چڏي راڙي
سورپندي سمع کي ٿن اوندہ اجاري
غلام حيدر گرسان تون سمڪت رک ساري
جن وحدت وساري صم بڪم سي ٿيا
٤٥. عاشق ويا اوڏا لهن جت سڀ ڪجهہ سماءَ
ڏوه ٿوا يون ڏور ٿي جالب کي جاڳاءَ
ملت مذهب دين ڪفر جا لڳا سڀ آوڙاءَ

وحده لا شريڪ لهٗ رمز ان روز ازل
ڪفوا احد ڪلمون مڃهان قدرت پناه
ولهن الرب وڃهڙو دل ۾ دود دڪاه
هنمو ڪڏهون هوت سان ملائي سڀ پرواه
غلام حيدر فقير ويو سهڻي جي سان
اجهو مڃهجو آه سدا احمد عاربي
٤٦- اجهو احمد عاربي وڃيلو ولهن
حامي هڻڻ جو ٿيو اجهو عاصيڙن
غلام حيدر ڪر ڪي مهنجي ڪوڪ نهي وڃي ڪن
سرليون ساهڙن جاڳايو اڄي ڏي ۾
٤٧- جاڳايو جيه ڪي ادب سان آديسن
سڳهون لاهي سوز جون سوزب ها ايمان
آه الهنجي آهيان جي مهتن هاڪ ڙڙهن
ڪهن چڏ پيدا ڪارڻي ڏ لڪي ۾ ڏ وهن
ڏسي ڏوه ڏڏيءِ جا راحم رحم ڪرن
قرب سڄاڻي يا لهجو هادي همت ڏين
محمد جي ميدان ۾ اولده اجازين
وحده لا شريڪ لهٗ ڪلمون يا ڪ ڙهن
ياد ڪرولي اذڪر ڪم آيت عمن ڏسن
غلام حيدر ڪم ڏيا فازي مڃهه ڪرن
سوبرا سامهڙن تسرها توڪل جا پتدا
٤٨- سدا سالوڪ جيان وهي لايون لنءَ لهر
بوندان ٿهن ڪمڪي وهي ٿهن نهر
بره بهاران لائون جاڳيو مڃهه جگر
انا احمد بلا ميمي صورت صاف نظر
عاشقن الهيات ڪهو نوز نمي انور
غلام حيدر فقير ويو لاٿون هل حضور
صدقي سارو سر ترڻن جي نيزار ٿون
٤٩- ڪاڪهون ڏس ڪڪر ۾ چمڪو ٿيو چوڏار
بادل برسي آئيا ڪري مينهن ملهار
چرڏس جمن چالند ارڃ ٿي ڪالڪل لما ڪلڪ ار
صورت سهڻي يار جي ڪري ڪم شمار
غلام حيدر گوش ڪر طلب تارين ۽ تار
درس ڏسي ڪ پيار عاشق بيا وڃي اوڪا ۾
٥٠- عاشق بيا وڃي اولهه ۾

جهڙيڪي ڪنڌي نه ڪا ڪر
موج ٿهن موريا ڄ جي هند الهين س
وڃون وسڄ آئيون ڪري ڪارولير ڪ
واليءَ ملڪ وسائيو تيا ساوا بت
غلام حيدر فقير ويو چولهون لايون چ
لهيءَ جام نظر ساول ٿي سائهه
٥١- ساوڪ ٿي سائهه ٿي گاهن ڪيا گلل
سرليون سوز ڪڙو ٿيو عين ڪليا اظها
لڪيا سي لطف سان سهڻ جي ساڏ
ڪهون بخشمان بدڪاري هاديءَ اڪرم
غلام حيدر فقير ۾ جڻهن ڏ لهن چوري
براڻن جا بار مرسل سڀ معاف ڪ
٥٢- مرسل سڀ معاف ڪيا خطائون ۽ ڪور
انا احمد بلا ميمي ادبون ورلم اور
جهڙي اوت الله جي تهڙي ڪن نه ڪرتو
غلام حيدر فقير ڪي چست چلائن چور
ڏئي الهيءَ ڪي پوت لڪهي نوُ لقاءَ
٥٣- لڪهي نو لقاءَ ۾ لسه وڙي نه واجها
الڄ وڃهڄ اوڏهين روحي رمز ازل
هڄ لهي ڏس حق ڪي جوڙي جسم جلا
غلام حيدر فقير ڪي لاهولي لوڙها
سامي سيف سدا ڪڏهن ڪتيا ڪمڪي
٥٤- ڪڏهن ڪتيا ڪمڪي صيقل هڄ ساري
واوڙج وجود ڪي پساه پره پساري
مڃ مرشد جي ڳالهڙي جمڪ! تحقيق تاري
غلام حيدر فقير جو ڳنيو چڏ ڳاري
شڪر سڀاري وڃي ٿيو وڪار ۾
٥٥- عاشق ويا اوڏهين جت جاه نه جبرئيل
موج سعدي ميدان ۾ ماڳ نه ميڪائيل
آڏولي اڳي لڪهيا چڏي اڏ ۾ عزرائيل
غلام حيدر گود ڳدا ليا سڪ سبيل
الٿي نهر علمل عاشق ڪم الله ۾
٥٦- عاشق ڪم الله ۾ ڪاروڙي ٿيا غار
لهي ڏنائون اوڏهين جتي اور نه يار
وساري وجود ڪي ٿا درسڻ ڏسن ديدار

غلام حيدر گودڙيا وڃن ڪاهيون ڪارو لهار
لاهي تمرد ميار، گر کي گڏيا گودڙيا
٥- ڪاهيج توڻ ڪوهيار ڏي جت ڪاروڙين ڪذر
ڪمو ڪاهوڙين ڪين ڪي سواءِ سڪ سمر
ولن ويڳا ٿا ورهه ۾ ڪنهن ڏور ڏمر
لاڳيتي لسراڙ لاجي کي مار خمر
نہ ڏٺي ۽ اسباب جو وهلو لهندين ور
غلام حيدر غم جو غازي لاهڻ گهر
توڪل ترهي تر نہ هاڙهي ماهڻ هوت کي
٥- هاڙهي ماهڻ هوت کي نہ وري دوا جهاء
الرح والهط انسان حرڪت ٻي ۾ هلاه
راتيو ڏسهان روح ۾ روحي رمز رلاه
غلام حيدر غيب ۾ جلوه جوش جاڳاه
وت جا اب لهندين جاءِ ڦٽو ڪر فناه کي
٥- جنديون جاڳيو جيءَ ۾ مان صدقي ڪمان ساه
سرتيون سيما ٿو ساه کي سچو شاهنشاه
ڏسيو درازيءَ دم جو رمزن وارو راه
سونهون ٿيو سانڍهه لي همهشه همراه
لالڪ پارٻو ليڪهن جو البدر ۾ آزاه
غلام حيدر گر سان منهنجو اصل هو ارواح
صدقي سارو ساه مرشد جي هڪ مام تان
٦٠- محي الدين جو توڙي ٻيو ٻالن پيا ٻر
جنهن جا ملڪ مريد ٿيا لاهوتي لشڪر
جيلاني جي ڪنيا ڪفر
قرب ڪرارو قادري آه دست جنهن دلبر
قدم ڪل وليءَ تي هوڪو روز حشر
غلام حيدر گولڙو تو بين مڪي پا ڪر
حامي ڏيهن حشر آهي جيلاني تہ جهان جو
٦١- وڃي ٻيا سي وڃي جت قلزم ڪارو اپار
الت وڏائي ناهه ڪو لڪو شوق شڪار
لڪو سڄ نہ ڇپه هو لڪو آلڏ وڪار
سچا توسي سوڙين ڏيهن اٿيءَ اڪرار
غلام حيدر غير وڃو اڇي عشق ڏنو اعتبار
تن من تولهين تار وهي لهر لقاءَ جي

٦٢- برسا تيون ٻادل ڪيون ڪٽي آب اچل
راڳا مان رمزن جا روت ٿيا رلمل
وحدت وٺيون آئيون تيون تار ترايون تل
غلام حيدر غم وسو ٻور چاڙهيا ٻلپل
حامي هر مهل هادي هر دو جهان ۾
٦٣- ٿي هوڪالديءَ هوت سان سيعاري سڀدان
سڀني سور سمائيو ٻره ڪٽي ٻيان
هلي هولي حق ڏي ليهن چالي لمشان
مستي کي سوان ۾ ٿيو آزماڻي اڳوان
صاحب ٻيس سڏڙا ڪڏي ريءَ ڪمان
غلام حيدر گر ڪيا اڇ جا احسان
صدقي ڪمان جند جان سچ تان سيني ارڻين
٦٤- جالب جاڳيو جيءَ ۾ لٿا خوف خلل
ٻولدان ٻره وساڳيون آئي عشق الل
اقرب عشق الانيو رمز روهي رلمل
لڳو لعره ليهن جو ٻرت هسادي ٻلپل
غلام حيدر غير وڃو چوٽ چڙهي چلچل
ٻره ڪري ٻل ٻل وڪوڙيم وجود کي
٦٥- ڪاروڙين جي ڪام تان ٿيو معافي سڀ مرض
اهد نا الصراط المستقيم لٿو تن ارض
ڪولهي تن قرض جي غلام حيدر گڏيا
٦٦- سوجهي تن صحي ڪيو جام سچو چاڻي
موتوا قبلل مٿو ٿيا جنتي والا ورهه واڻي
ساڪن ٿيا سمند جا جت ٻي پا يان پاڻي
غلام حيدر گر جي تن صورت سڃاڻي
وڃي ٿي وهاڻي لنب ۽ لالو جا لڳي
٦٧- الله جو جن سر آيو جوش
ظلماتي ضايع ڪري روشن ڪمالون روش
آدم جي اظهار ۾ ٻهري آيو بيهوش
غلام حيدر گر سان غازين جو آه گوش
هاديءَ موڪلي هوش اکر پڙهايو الف جو
٦٨- ڪيون لطارو لروار درس وڃايو دم جو
هاديءَ حڪم حق جو درس ڪيا ديدار
محبت موڪان لاتيون لطو لطو منجهہ لطار

انا احمد بلا ميمي غازي جو گفتار
جلائو جسم کي سرت کري سنتار
غلام حيدر هڪ آيا آڏ وتن اسرار
ساهن جا سڌڪار سوز ٻه امڊ ا ٿيا

۶۹- اک وڃي امڪي اوڏ اڻهن
جت سر سارو ڪي ناه
هي اڳمڪي ڪولن هو آڳ سڙڙي آه
غلام حيدر گوش ڪر هي چريا ٿا سايا چاه
عاشقن الله رسڙهي وڏو آه ڙکن ۾

۷۰- رسڙهي وڏو آه ڙکن ۾ عاشقن
انا احمد بلا ميمي سچائي صل
مچي وينا موج ۾ جاڳائي جل
غلام حيدر عيب ۾ چمو عاشقن الا
صدق سارو ساه گهوري گهوران گوت

۷۱- لوري نانڪ شاه جو آهيان گولو ڪ
حامي ٿيو هاشمي اچي ٻاري بچا
غلام حيدر ناه ڪو ڪمي احمد عط
محمد ما الله اڻي مشڪل سڀ معافي

(سرائڪي ڏوهڙا)

ڏولهن جهان وسر ڳيوسي
جڏان دلبر لايان دڻدان
مڄهن لڳهن ماهي هويا هرتم عوبان ڏڻدان
غلام حيدر ڪر ٿيو سي ڏڻيان عشق رسيدان
ڏولهن جهان وسر ڳيوسي

هي ڪر جام حالي
ولهن اقرب ٿيڙي وسدا ان مردم دلبر چائي
الفيڪم اشارا آيا سمجهن وچ صفائي
هر جاه حق ظهورا ڪيتا ظاهر ظاهر وچ ڳالي
غلام حيدر عمر نه رهيا آپ جيون الماٽي

عشق ڪرن اثبات الله ڪون
آپ ٿيون گم خاري
حرص ڪنو آزاد ٿيون اي ويکهه ٻره دي بازي
هردم هرلڪي نال الهه دي ديڪ الهان دم تاري
شيڪائي سوز اسادون دلبر شاه دراري
غلام حيدر عمر نه رتيا مليا نانڪ نور فياضي

واهن الرب ليڙني ٻڌهرن
ويکهم سمجهه صباحن
هردم ليڏا لڳهن لوان لون ايهه درس ويکائهن
دليا کي ميدالي اوار ڪوڙلتل عشق ڪڏاوهن
غلام حيدر عمر ڪون چوڙتي لوبت لڳهن وجالهن
بيلي چمڪي بادل برسيا
الهيان لڳهن براڻا

همدم هولي عشق الولان ني رنگ بهر س
هر جاه هولڪ هڪادم هادي سهڻي رنگ را
اقرب عشق نرالا لبر سڄڻ حضرت هوش گدو
دمدم نال هي حق سارا نوبت ليهن وجا
غلام حيدر عمر نه ڪوڙي جالي جوش جا

هي جڳ سارا ٻڌولي رهبو سي
ياڪ پليعان جا
نال هر ڪڄهن دي وسدڻين سهڻا
سرخ نون ميڏا سا
غلام حيدر عمر ڪون گم ڪر محمس ميچال
سڪ آساڏي سهڻا سائين

من وچ مسچ مچيند
گهت دام زلف دا دليان لون وولو قبل مڏين
ترڙ خيال خودي دي خارج دلبر درد ڏ سيمد
غلام حيدر عمر نه چوڙين وحدت ورد وسينمد
سڪ تساڏي سهڻا سائين

وچن لڳهن اقار
رڳو رڳه دي وچ لعو لعو لولي
لوبهت لڳهن نظار
دم دم دلبر درد تساڏي
ڪمون برت نڪار
سرخ فريادن سچرخ نون ميڏي نارنج هار ا تار
غلام حيدر عمر نه ڪولي هادي حق ٻار

سنڌي ڪلام باب الف

ڪلام نمبر (۱)

آهي سڀ الله جا ڏي ڏسان جنڊ يون
۱- محمد موج الله جي سا صورت صل الله
۲- هند و مومن ناه ڪو قمري دم فتاح
۳- دوئي دردد ڀا گيا پا جهون نمهن اراه
۴- هل هنئين سان هوت ڏي ولي زمر راه
۵- نظر نه اچي ڪو ٻيو اد يون ريءَ الله
۶- جوڳي آه سو نمو عاشق ڏسمن ڏاه
۷- جوش جانب جو جيءَ ۾ جاڳايو جل الله
۸- غلام حيدر گوش ڪر هردم هادي هو الله

ڪلام نمبر (۲)

سان محبت نهنجي مڪ، ٿون بادشاه آهين اي رنگي
۱- عشق الیلان ڏاڍيون لائيون
جوش جاڳو دل جنگي
ڇوڙي ٿهڙي دامن اکڙيس
نوڙي شراب سي پنگي
۲- هر صورت ۾ سڄر مچائي عربي رومي رنگي
ڪٿي ايران طوران ٻڌائي لوڀي هوش فرانگي
۳- غلام حيدر نمبر ولو سي وره نهنجي دل وانگي
هر مهان ۾ جام پيا رهو ترت لا ٿالحي تنگي

ڪلام نمبر (۳)

لڳي ٻهر اداس منهنجو من ماروءَ ڏي
۱- ساريون سنگهارن کي سدڪون سڏڪي ساس
۲- ڪهڙو ڪئون ٻن راتڙا منهنجو روح نه تن سان راس
۳- ملڪ مارن لي منهن مهر جا رخ لڳ وره واس
۴- غلام حيدر غم لهي ويا وسري ويا وسواس

ڪلام نمبر (۴)

لا لڳي عشق جا لائي ٽي دل جوش جاڳائي
۱- ٻرن آزاه اندر اوڙيون گگن گاه جيئن ڪري گوڙيون
ملائن جسم کي سوڙيون بره دم ٻن وڄائي
۲- هليا عاشق هٽي نعرو چڙهي هن لوڪ جو لارو
لي سر ٻهر اوپارو جدا ٿيا جسم کان جاني
۳- ذوق جن عشق جو شعلو هليا عاشق ٻچي ٻولو
چڙهي هن روح جو رواو تماشا طور سمائي
۴- اکيا دم عشق جون هولڪان
ٻڪي نمرت ڏئي چولڪان
وڄايون سوز سڀ سولڪان ندا ٿيا نڪر فنائي
۵- غلام حيدر جنبي جاڳيا وره جي وات لي واڪيا
نمو سي ٻر سري حنا ڪيا صفا دم نور صفائي

ڪلام نمبر (۵)

اهي آڏولي اڄ موت رمزان روز رلائن ٿا
چنچل چاڙهي چوٽ سرلندا سوز وڄائن ٿا
۱- سوز سماسين سر لي چاهو
محبت وارو مينهن وسايو
ٻچي عدم جي اوٽ جلدي جسم جلائن ٿا
۲- بره ٻمراڳي عاشق ڪمڙا لمهن نمانر ناميان نمڙا
اسم ڏاڻي دم چوٽ سامي سنڪ وڄائن ٿا
۳- عشق الیلان چولهون چڪن
بره جا باشا دم دم الڪن
ڪهور ڪمون ڏس گهوٽ سورهيه سر شنهائن ٿا
۴- غلام حيدر گس گفتاران
نعو نمو لولي لا لکھ تعوارا ان
ٻچي ڪفر جا ڪوٽ مرشد مدد ملهائن ٿا

ڪلام نمبر (۶)

آءٌ تان آهيان سر سبحاني آدم ڏيل ڏسڻ ۾ آئو
۱- منهنجو وجود ديدار دلبر جو آهي نوران نور نماني
۲- انا احمد بلا ميمي آهي جلوه ذات رباني
۳- الانسان سري وانا سره بڌ فرمود و فرقاني
۴- نوبت نيهن وڄائي عرد ے
اه سور سدا سپداني
۵- غلام حيدر ڪر صورت ۾
ڏسو هادي ۾ حرف حقاني

ڪلام نمبر (۷)

اسين ٻاڻ کان ويا سي ڪنهن جاه اي ٿيا سي
۱- زلفن اقرب وڏڙو اسان مولو مرتب هوما سي
هردم هادي ۾ حاضر اسان نوبت نهن ڪيا سي

٢- جالب آهيو جوهر اسان صدقي سر ڪيا سي
لاحد لولي يار جي اسان روحي رمز ليا سي
٣- غيرت ڪڍهون غير جون پيا وهم سڀ ويا سي
وحدت ويڙهون آئيون اسان سوڙهي صاف ٿيا سي
٤- غلام حيدر ڪر سان اسان هر دم هڪ ٿيا سي
چمن چوڪسان لائيون ڪوشي درد ڪڍيا سي

ڪلام نمبر (٨)

اندر وٺو اوڙ باهر ڀال نه لڪري
١- ولحن اقرب ويجهڙو گهوريون ٿيو سر گهور
٢- محبت جي ميدان ۾ لڪ لڪي پيا ڏور
٣- سامي ٿيندو سو جهڙو ڀانئي ٻهڪيو پور
٤- تو ٻاري ٻر جي ڏوڪر وٺو ڏور
٥- غلام حيدر گوش ڪر سڪو سچ جو سور

ڪلام نمبر (٩)

آهي ڙي ڪاسا هيڙي
مولسان ڪيچ ڏٺن ڏي ڪاهيڙي
جيڏيون وس نه پا لهڻي
ڏور وڏي ڪنهن ڏاهيڙي
١- جنهن جي پرت پنهل سان
ڇپر ٿيون ڪسي چاهيڙي
پالهي خان بلوچ جي ڏس لاڳا لاهيڙي
٢- پنهل نه آهي پاڻ ڏس ڏيو ڪنهن ڏاهيڙي
جهڙڪي سڪ سماهو ڏيپهلي سيپاهيڙي
٣- غلام حيدر ڪر سان روز روحي دم راهيڙي
ملعد پس چام پنهل ڪي
جنهن جي اٺن کي نند لاهيڙي

ڪلام نمبر (١٠)

الولان عشق جون آيون واون وسيري پيرون واريون
١- جڏهن دلبر لايون ديدار عشاقن سر ڏيون عيدان
ڏٺون دل رمز رمدان يارون پره پيڙ ٻاهرون
٢- لکو لهرو لوحه شاهي جاڳيو دم جوش دل جاڳي
هميشه حق همراهي آهيو هت لا اصل لاهون
آئي هوحق جي مستي وسالي ورهه دل وسي
ڪل دائي نمبر جي هستي لوان لڪ شوق جاڳارن

٤- غلام حيدر ڪڍ پيا غاري دائم دل در دوار
ڪريان دم دم الهي آري
لوان پيرين لهڻن ڪام

ڪلام نمبر (١١)

اسين آيا سي اصل اوڏاهون
دلين ڪفر ڪان پند ٻرادي
١- عبد ۾ احمد ڪم جو ٿيڙو
عشق ٻرين جي جهڪو
هوهوا دم پائي لهڙو درد ڪرايو ٿهدل داه
٢- انا احمد بلا ميمي سڀهن سچا و قول ڪريا
عشق اله دم ٻرهمي عشق ٻرين جي
٣- همدو مؤمن آه هڪوئي طير ٻهائم سمرسي
دوئي دل مان ڪي ترن ڏوئي
ولحن اقرب محب مداح
٤- غلام حيدر شاه جيلاني لدو لدو اندر جالب جا
رمز سهڻي جي پاس لهاني
پر منان جون منت ڀاهر

ڪلام نمبر (١٢)

اتي چرخو چور ڪڍڻ پا جهون ڪين سنڀال
١- ڏاڙهون رڪ طالب جون محبت منان ڪ
٢- وٺهه نه ٿي اون وصلي لهڻون نقب اکر
٣- رالهون ڏيهان روح ۾ سڪو سا جن سر
٤- ڪل ڏاڍي ٿي ڪالڌ جي پا ئرڻ پهچو
٥- ڪنڊالهن ڪمدين ڪڙا جڏهن ڪٽي
٦- غلام حيدر ڪرلڙو آه ستڪر ڏان سر گهو

ڪلام نمبر (١٣)

الڏاري نهن جي لهڙا چڙهي عاشق عرش و
١- سدا مهيه سگهر سهڪائي بين ٻر جام ڏيرال
ليا سي مرد لالاڻي مولو قمل مسري جوڙ
٢- چيڻيون دل چوه ۾ چراهون
والحن اقرب ٻڌي پرلهون
ڏٺون ستڪر سچي لولهون ڏنا سي ڏيهون جا ڏي
٣- ڏرو جلوه جنهن ڏالي اندر مهه عشق الهالي
اي ڪر ٻر جام ٻرپالي چڙي هن لوڪ جا له
٤- غلام حيدر هلما غاري ڪيڏن باڪا پره پار
هميشه رمز حق راهي ٻرين جي عشق لهڻي

کلام نمبر (١٤)

آهيان اصلئون ذات ازلي ماڳ مسافر ٿي آيس
١- اچي آدم ۾ ڪيل ڪلام
سڀ سڀ روپي رنگ ٻنايم
اچي ٿيس ڪم غواصي
٢- آهيو آهيان لامڪاني آدم صورت ڪيم نشاني
هت ڪيڙس سوز سماسي
٣- لڪ ڦاٻاڙون نوش ڪيا سي
هڪڙا لاهوتي ٻيا پنڪيا سي
اچي ٿيڙس باڳ ٻيا سي
٤- غلام حيدر ليهن نظارو ٻره ٻقا جو وڳو نقارو
اهو نشو آهو طلمائي

ڪافي نمبر (١٥)

آءُ مل ماهي ڪالڪ اڏايان
روز ازل کان تنهنجي آهيان
١- نيهن تنهنجي جون جگر ۾ جايون
نوجان حسن جون ٻره پيايون
گالهه اوهالهي پڌ ايان
٢- بلبل ڪن ٿا نور نسارا دمدم دلبر ليهن نظارا
اکڙا اچن مون سمجهه وڃايان
٣- يار اسانکي مل اچي آئون وڙهي وسعدين يار سدائون
سر صدقي ڪي مان گهور گهمايان

٤- غلام حيدر در تو گدائي
احمد ذات ڏئون مون عطائي
بس نمش تنهنجي هيءَ ڳالهڙي ڳايان

ڪلام نمبر (١٦)

آهي جاڏي ڪاڏي ٻڌن ٻاڻ ميان
اجي نظر نه ٻاجهون ٻا تهنجي
١- ولحن اقرب واجهو آهي پڌ پارو چل ٻاڻ ميان
٢- انفسڪم اشارو آهو اهو الغي اهڃاڻ ميان
٣- جوهه الهيءَ ۾ جسر ونوسي موج چڙهي مهر ٻاڻ ميان
٤- غلام حيدر گم ڪر هستي وکي سرت سڃاڻ ميان

ڪلام نمبر (١٧)

آهي نه هو هو لد و نه هو
ڪل من عليها فاني دڪر
١- ٻي شيءِ جهڪا ڏسڻ ۾ آئي رمزن واري روهه
٢- ولحن اقرب چوڻ تو سڄاڻي جالب آيو جوءِ
٣- ڪربلا ۾ ڪوس ڪرائي امن زمن ڏو ڏوهه
٤- فاذڪروني ذڪر آهه ذاتي خوديءَ چلاچ خوهه
٥- ٻاسي ڪر نه تون ٻهنجي ٻر ڪي
وٽ قالو بلي واري ڪوهه
٦- غلام حيدر حضرت حق جي دم قدم آرزوهه

بـــاب (ب) جـــو

ڪلام نمبر (١٨)

ٻره ڏس بارش ڪري سر عاشق جي آئيو
- ٻي نه چاڙن ڳالهه ڪائي رنگ لاهوتين لائيو
- عيش سعدي آزاد ۾ اچي ٻڌ غازين ٻا ئيو
- محبت سعدي ميدان ۾ اچي صادقن سڏائيو
- غلام حيدر گل ٿيو اچي غم کيلاڻيءَ لاهيو

ڪلام نمبر (١٩)

ٻي رنگي سڀ رنگ ۾ آئيو وس ڪري واه واه
- الا احمد بلا ميمي قفوا احد قل هو الله
٢- صورت مرسل سمر مچايو موج ڪري گمڪاه
٣- هر جاهه هوڪا يار هلايا جمروتي جل الله
٤- غلام حيدر گم الله ۾ هردم حيدر هو الله

ڪلام نمبر (٢٠)

ٻيهان ڪمڻ ٻيور ۾ مهنجو ٻهل سان ٻاهمت
١- ٻڙيون پارو چل سان مهنجو اڳي هو آهمت
٢- سيعي سوز مڻيءَ جي ٻڻون ڪمو ٻراست
٣- جائي ٻسار جمل ۾ جهڏيون ملهم جنت
٥- غلام حيدر ڪمر ويو مولکي هاديءَ ڏاو همت

كلام نمبر (۲۱)

بخش ڪنديں بدڪار آهيون يار
مون ۾ عيب اپاري آهن
۱- بالله ڳچيءَ ۾ ڪل تو در ٻانهن سهڻا نام ستار
سهوان سهس هزاري، آهن
۲- راتيون ڏينهان آهي انڌر ۾ تن من تنهنجي تار
آس اميدون تو منجهه آهن
۳- هردو عالم ۾ هڪ ڏي هادي
وحدت دم وسڪ
ڪوري ڪس قلب تان لاهن
۴- غلام حيدر جا غم لاهين ڏيهون جا ڏاڍا
هن بندي جي بند يون آهن

باب (ب) جو

كلام نمبر (۲۲)

بن ڏيان ٻون ڳالهيون هر دم هاديءَ سان جاليون
۱- جنهن ڪنهن آهيان اوهانجي
برت ڳالهيون سچ پاليون
۲- محبت موڪان يار يوسف جون
ڳمڙان روز نراليون
۳- درس دراريءَ روشن ڪيڙو ڏيکي برت پاليو
۴- مشڪل منهنجو معاف ڪيائون
تال وڃن دم ٽاليو
۵- غلام حيدر فرض نه ڪائي
هاديءَ دست دواليو

باب (ت) جو

كلام نمبر (۲۳)

تنهنجون وڏايون حسن جون هوايون
دلبر دام ديدان اچن سي اتايون
۱- محبت موج موجان چڙهيون سره نوجان
وجهن دام دلڪي سرت ۾ ڦاسون
۲- جنهن جام پيتو پاڙي عشق پلي تو
حيرت منجهه حيران وڃن وک وڏايون
۳- نوبت نهن لائي سچ دل سمائي
اقرب جو اشارو ڏسن نه ڄاڻون
۴- آهه غلام حيدر لهي نور انور
جنهن ملڪ مولا گهوري سر گهمايون

كلام نمبر [۲۴]

تولهين تند نهوڙ منهل اها رک دم دلبر سان
۱- ولهن اقرب ونجهڙو ارمان لاهي پڳي يار
۲- پيچ مرشد جي ڳالهڙي اندر ڪي تون اجار
۳- هل هڪهين سان هوت ڏي نمرين ٻند وسار
۴- لاهي لاڳاپا لوڪ جا ڪر ڪتنع جي ڪار
۵- غلام حيدر گوش ڪر دمدم ڏس ديدار

كلام نمبر [۲۵]

تون تان آهه سچ هڪواري
ٻانهن بالله ڳچيءَ ڪل ڳاري
۱- اجهي تنهنجي آهيان آرياڻي
سڌ سٺي تي سهڻا ساٿ
آهين گوهر تون گلزاري
۲- حسن تنهنجي جي هرجاءِ هولي
نهو نهو انگڙي تنهنجي اولي
سره نرا تان ٻاري
۳- صورت تنهنجي ني رنگ آهي
حيرت هوش نهو سب ڪاه
نيڻن نهن وساري
۴- نور تنهنجي جو هرجاءِ نعرو ظاهر باطن عشق
تنهنجي ديدن جي نه بهاري
۵- غلام حيدر ڪير نه ڀدا هرجاءِ هرڪو هو هو
ماڪ تون مختياري

كلام نمبر [۲۶]

توسان اسان جي زاري تنهنجو ٻره تو بهار

١- تنهنجي حسن جمال ڪيڏو هل درد جو دور ڏيڙو
هرت جو ڪل عالم وٺو جو ڪا عشق دل اجاري
٢- تنهنجي اصل آرياڻي آهيان ٻهل ٻاجاڻي
ولدر وڃي وڪاڻي تنهنجي طلب ٿار تاري
٣- سهڻا حال مون شيوئي معلوم يار تو ئي
ڪيئن ٻئي ڇوان مون روئي سڄي يار ڪرستاري
٤- تنهنجي عشق جون اُليلان ڪيون برت يار ٻيلان
مجنون گهري ٿو ليلان تنهنجو حسن ٿيو هزاري
٥- غلام حيدر صفدر علي نجف جو ادور
شاهي مڪان ڪوثر ڏني دوست دلداري

ڪلام نمبر (٢٧)

لون تان موتي مٿا داچائي
تنهنجي قدمن تان قرباني

١- آه الله لڳي اڳ مون ماهي
دامن لڳڙ پس جيهي ڪيهي
تنهنجي درسن لام ديوالي
٢- والمن تنهنجي ڦل وڃايان
گهوريون گهوريون سر گهمايان
تنهنجي حسن هڪڙي هيراڻي
٣- دوست اچي ڏيو مون دلداري
برت برين تو سهڻا ياري
تنهنجي موج ڪئي مستاني
٤- عشق اُليلان ڏايون لايون
لعو لعو لولهون يار لڳايون
ڪر ليا سب فاني
٥- غلام حيدر گر همراهي هردم هادي پاڪ پناهي
آيو عشق ڪري احساني

بـــاب (ٺ) جـــو

ڪلام نمبر (٢٨)

ٺيو اظهار ڪري سينگار جڏهن جسم جلايو
ذ ٻدن دڙ ڪري ڪـڪور آڻي عشق اُٿاريو
١- سهڻ سنگار بي اختيار ڪري اُليلان آيو
لوبت نيهن رانو ڏيهون دوڏهون دوست ڏکايو
٢- محمد لولاڪ ٿيو پاڪ مٿي عرش آڻايو
نبيءَ نور حق حضور اَٿي عشق الايو
٣- ليڪو طيل ولي خلل سري سيمر سمايـو
چشم چوٽ لائي گهوٽ برھ يار بچايـو
٤- غلام حيدر محمد نظر برين پاڪ ٿي آيو
ويا گمان سڪ سامان جيءَ ۾ جوش جاڳايو

ڪلام نمبر (٢٩)

ٺيا دين ڪفر سڀ دور ديدان دوست اڙايون
جان جسم ۾ ڀڙڪن ڀاهيون
١- موج مرشد جي آه منصوري ڪيڏو ذات ظهور
پالمون برھ جون سچي سڻايون
٢- هاديءَ سڳ پڙهايو سڪ جو نور اعليٰ نور
وسري ويون سي ٻيون سڀ وايون
٣- غلام حيدر ڪر حسن ۾ برت پڙهايا پور
ليڪا سڀ هليا سي لاهيون

بـــاب (ٿ) جـــو

ڪلام نمبر (٣٠)

اه غالب ٿاڻين تو ئي رنگي رنگ ٻمائين ٿو
- حسن تنهنجي سهڻا هوليون لايون
وسري وايون سي ٻيون سڀ وايون
ليون ليون لوبت ليهن وڃايون
وحـدت ورھ وسائيـن ٿـو

٢- عربي رومي ظاهر رنگي عجب ايراني فوج فرنگي
آهي صلحي آهي جنگي اهي گهوران يار گهمائين ٿو
٣- هندو مومن هل هنگامان جنت دوزخ درد ڏ امان
عين علي اسرار امامان اهي جد يا يار جڳائين ٿو
٤- غلام حيدر هو حق سارو الله يار نور نظارو
انا احمد سمجهه اشارو هر جاھ ٻاٽ ٻسائين ٿو

باب (پ) جو

كلام نمبر (٣١)

پايان پاند ڳهي گل ڳري آهيو دم دم دلبر واري

١. دردن ڏهڻجي كس ديوانِي
راتيو ڏينهان محب مستانِي
مون تار تڳان ڏهڻجي تاري

٢. سك اوهانجي لاياسكهپرا دلتي دلبر ڏهڻجا دارا
ڏهڻجي ديدن ديد بهاري

٣. پلك نه سهڻا پاسي سهندس
ڏئڙي پا جهون مور نه رهندس
دلبر ڏي دلداري

٤. غلام حيدر صدقه ساري پاڻو پاسي ڏيس ابزاري
الكي عشق ڏهڻجي اسراري

كلام نمبر (٣٢)

پيهي كاسڌها ڳلڙي پڙهي ڏس پهڻجي شهري

١. كرن سون اكيري كاڻين
ڙڻن وهلو كٺي ڏاڱڻ
ليڪي اڙڏي كيا ڍانگان
پڌائون كوڙ لي سندري

٢. اصل ٽون كور نه هڻي كاڻي
هير ناهڻي واهڻ ان جاڻي
كوكر لهڻ جي ڳالي ركيج دم دوست دل اجري

٣. اصل كا كل نه ٽو كوڙا اجايا ٽو پڌاڻ ڀوڙا
فنافاني جوهر جهوڙا وهڻي ٽي وٺل واهه سنهري

٤. پڙهي ڏس وحده والي جاڻي كالي جالب جالي
سهڻي جي ناسي سهالي آئي سك يار جي ستري

٥. غلام حيدر هادي ركيج دم دوست دل شادئي
وڃا ڳي لهڻ دو نادي اما لك لهڻ دل نظري

كلام نمبر (٣٣)

ناڻ نه پهڻجو پاڻو سي ڏڌهن انا الحق الا هو سي

١. موج منصور كي مستڪرا هو
شيخ صفان كي جهٽو پڌا هو
پرد پلاول ڳهاڻي ابڙاهو رمز الهي رنگ لاهو سي

٢. عشق عطار ڳي كهون الهاڻ
شمس الحق ڳي شوق طفيل
بسطامي سرپڙه جون كهلان دردن درد دكاهو

٣. پره بهاران جنهن بسر لاهون
داڻن كفر جون وسريس واهو
الحد هو ڳان عشق هچاڻون جاڻن جوش جاڳاهو

٤. غلام حيدر گر فرما هو واڏهن اقرب ناد وڃاهو
رمز رلدي دم سمر سماهو شاهي طبل وڃاهو

كلام نمبر (٣٤)

ابڙا امت اهڙي مولكي سك سهڻي مارن ملك

١. سك اپا ڻي سو ز مچا هو
مولكي ملڪ جو سرآهون سر
ابڙو رنگ رچي

٢. لوئي اپاڻي كهن لهايان
روز ازل كاو ڏهڻ آه
كڏا مارڻ اچي

٣. مار كري مون ڏي مارون ايندا
هيءِ نماڻي ڏسال ڳڏيا
كڏا كانه كهي

٤. غلام حيدر غم لتا سي
ساڻ سهارن سك ڳڏيا
ابڙي مسوج مچي

كلام نمبر (٣٥)

امش ٽوهانجي يار پيا سي پهڻجو سك مهيا

١. سڏ سٽي كر ويرٽون واهر سهڻا سمجهه صبا
غور كري ٺم ناه اچي ٽون مريم ناڻ پسا

٢. آه امالك اڳڙ ٽون مهڻجي جالب جاه و
ڏوري لكهو ناه اسالكي سا [illegible] من سڏ

٣. واهر كر وسلا مولتي مولا منهن وسا
هردو عالم هادي همدم ٽوهت ڏهڻ وڃ

٤. ٥يب نه قول اسانجا عاشق مديون سب
كچه خالم كوڙ پسارو جهن كان ٽون جڏا

٥. دم دم عشق الا ڏهي آون جالب جوبت جاڳا
غلام حيدر كولو آهي ڏهڻ كي درس ڏيكا

كلام نمبر (٣٦)

ٻل ٻل ٻوي تنهن ٻور ميڪي ٻور عشق جو
اهڙو ڪولهي سور جهڙو سور عشق جو
١- ٻيمارن جون لک دوائون
مرض مرائضن وجن ٿا چڱا ٻون
ليسا ٿهي تنهن ڪين ڪي نا سور عشق جو
٢- مڃي لنهو ۽ شراب ماهتو مل ٻهر ۽ ڪلالڪهليتو
ساماٿهي تنهن ڪين ڪي مخمور عشق جو
٣- غلام حيدر فقير نه آهي قطرو فقير رهيو نا آهي
پيدا ٿهي تنهن ڪين ڪي مذڪور عشق جو

نوٽ :- ڪن راوين جو چوڻ آهي ته هي مٿيون ڪلام فقير صاحب ان وقت چيو آهي جڏهن وقت پنهنجي مرشد کان طلب پيئي اچي پنهنجي ڳرڻ پيتو ۽ سڪ ۾ سرس ٿي هيس- هي ڪلام سندس پهريون پهريون ليکجي ٿو-

باب (ق) جو

كلام نمبر (٣٧)

ڦوڪ ڦاسي لڳي عمرين عاشق ڪين اجهاڻ
١- دين ڪفر جي دل کون ڪيڻي چڏ ڏون ڪاڻ
٢- واهن اقرب ويڇڙو تنهنجو تنوئي ساڻ
٣- درازي درٻاه جو وهي ليهن ليهاڻ
٤- چڏ هڏي جي هول کي تني ۽ کي نا ڪاڻ
٥- پري نه پائيج پران ۽ کي الي پر ڪان اوڏو پاڻ
٦- غلام حيدر گزش ڪر هردم هادي ساڻ

كلام نمبر (٣٨)

فقير عشق صلوات سمدائي سر ساه ڪرين قرباني
١- ملت مذهب دين ڪفر ڪون
سٽ سٽير ڪرين سلطاني
٢- آدم سر اسرار الاهي چوڙ چلين جسماني
٣- اندر ٻاهر هو حق سارا اقرب عشق نشاني
٤- غلام حيدر ڪر صورت وچ درد لڳا دل جاني

باب (ج) جو

كلام نمبر (٣٩)

جن وڏي آه اڪ اوڏاهن دوست جي ديدار ۾
مرد سي ميدان آيا سور جي سنڪار ۾
١- رت روئن رانو ڏينهان عشق جي انظار ۾
ماڳ هن منصور کي ڪڏهن درد آندو دار ۾
٢- شمس کل هوش ٿي ڏلي
کڏهن درد جي ڏنڪار ۾
قتل ٿيو ڏس ڪربلا ۾ سوز ٻيو سنسار ۾
٣- غلام حيدر گل علي سرور سچو گلزار ۾
موج مرسل جي مڃي ٿي سرخرو سرڪار ۾

كلام نمبر (٤٠)

جتي ٻره لا ٻيا ٻڙ ڪارا
الي دين ڪفر جا چلن نه چارا
١- لوبعد ٿيهن هڪادم هادي
مدد مرشد شاه درازي
جنهن جا دم دم عشق اشارا
٢- ٻي رنگ ٻره پيدائي ٻولي
واهن اقرب عشق ٻرولي
جا ٿي ۾ چمڪارا
٣- لعو لعو لولي محمد موجان
چٿو چٿو فقير حسن جون دوجان
وحدت جا وسڪارا
٤- غلام حيدر حق سمجهايو
عشق الله ٻن پيدا اجايو
هادي ۽ حڪم سچارا

كلام نمبر (٤١)

جل الله عل الله هوالله محمد جي نه ملهندا
١- لاهوتي نه لقاء ۾ چوٽا وره ولهندا
٢- ديدن جي ديدار سان قلبون ڪس ڪنهندا
٣- جهڙا آهڙا پا لهوا چپر ڪين چڏ پندا
٤- ٻمرن جي ٻمزار تان سوره سر سڏيندا
٥- غلام حيدر فقير جي هستي سڀ هلهندا

(۴۲) ڪلام نمبر

جني عشق الله ڏم لائي
راند ڏيکهان وحدت واري

۱- ٻڌ ٻرانان نورلوائون دم دم عاشق ڪيئا آزاري
جوش جڳائن جائي جائي

۲- لوٽ نهين سراسر سولي
عاشق اصلئون ڪن قمولي
لوٽ لهين وڃائي

۳- مشرق مغرب عشق الالان
دين ڪفر ۾ چل جل جولان
جانب جوش جڳائي

۴- غلام حيدر گسر صورت ۾
مرسل مولا محب مورت
آهي عينون عين الاهي

(۴۳) ڪلام نمبر

جن جاڳايو جيء ۾ رمز روحي دم اظر
ولهن اقرب وڃهاڙو ٻڌه بالا دم بشر

۱- ويرئون وحدت جون ڇڙ عينون
دردڙ دليا دريسدر
قل هو الله احد الله هر دو عالم هو حشر

۲- شاه لطف شد ولطف آن سيد خير البشر
حسين هادي دائما سوز دارم در جگر

۳- عشق آدم چاليو لعل لاهوتي لهر
برلڪون لتمڪن ايل ڪئي هست دليا دم ڏند ر

۴- غلامحيدر ٻاڙ لاهي عشق جو آهي اثر
هو هوائون حق جون تاه تنهن ۾ ڪو ڪثر

(۴۴) ڪلام نمبر

جني عشق لايون حل هلان
اڳي جا ڪندو قاضي ملان

۱- ٻڌ ٻرانان جڏهن سٽايون
ورڪي ولون سي پون سيب وايون
پول لتا پل پلان

۲- مسلن وانان وڙه وڃايون
نقل نمازان ڪسب ڪمايون
عشق واڙي چل چلان

۳- بولدان ٻڌ وسائن باري
دڙه ولدن ڪي دم بدم زار
قرب ڪيا ڪل ڪلان

۴- غلام حيدر گر گڏيو سي
وهم طلسم سڀ ولـو
چول لايون چل چلان

(۴۵) ڪلام نمبر

جهڙن ٻوه آهڻ اوز تون تان عشق ۾ دم ار

۱- راهو ڏيکهان اوج ۾ سهڻو سڄاجن سر
۲- واڳون واز وطن کي خمه هتان کس
۳- هڪ لغاز نهين جو پيائي سڀ تون اسر
۴- ڪجهڙڪ وت ڪرام جي تون الاهي لـ
۵- مر اڳهي موت کان پاڻ پڌهڙو ٻـ
۶- غلام حيدر گوش ڪر آند لونهين دم چـ

(۴٦) ڪلام نمبر

جهڏهن وس لـ آهيا
مهڏهي همڪ هادي جي ڏ

۱- ادبون عشق عجب جو ظاهر باطن
۲- ڪاڪئون قول قريب جي پاڻ پڌهڙو
۳- دلبر جي ديدار ۾ گهورئون سو سر گهو
۴- راهو ديکهان روح ۾ لند لونهين دم چ
۵- غلام حيدر گوش ڪر لڪ ڏ پيا ڪي

[۴۷] ڪلام نمبر

جانب آيو جهڏون جهڪو اڳ اجار

۱- دم دم دل ۾ آهن عيدن لڳو لهين لغار
۲- ٻرن جي هزار تان آخ صدقي سر سار
۳- اجهو احمد عاري مهڏهو مرسل مطهار
۴- اجهو عاصون جو آهي جانب جمار
۵- غلام حيدر گوش ڪر چڏ لا سمدو لار

[۴۸] ڪلام نمبر

جهڙن ٻوه آهڻ زور
تون تان عاشق دم ٻيو اور

۱- ڇڏ مسئلا مڻ جا ڪوڙا آهن ڪو
۲- وحدت ويرون آهيون ٻڌ پيا
۳- پوٽ لاڳ ابهي جي آهي ڪي تر

۴- اندر باهر سمورن پاڻ ڏيکاريو نور
۵- ڇڏ دنيا جي دوستي عشق الاهي اور
۶- غلام حيدر ڪوشش ڪر ڀڄائي سڀ ڀوڙ

ڪلام نمبر (۴۹)

جنهن جام پيتو هٿان شاهه شاهي
لڌا تن جا ڏکي ويا مرض معافي
۱- ڪنهن کي ڪين ڪوڙا پڌري ڳالهه ڳوڙا
چوان ڪو آهيان مان اتي اچ اوطاقي
۲- هي جوڻو جڳائو ڪيو خالي ڏس فراقي
صدقي ڪر سرورن صفا سرڪ ساقي
ولي مست مرشد اندر تي اوطاقي
۳- ڪعبو دل ڪهڙي آهي سو الاهي
مڪو ۽ مديني ساري بادشاهي
بسي بس اندر ۾ ڪولي تن تاڪي
۴- غلام حيدر بسري ناهه پرور
تو ۾ تار توکي ڀري نور انور
وحدت نور واحد وئي سڀ هلاڪي

باب (چ) جو

ڪلام نمبر [۵۰]

چشم چال ڪري ڏمال ديوانهن درد دکايا
نيڻن نار دل نواز عقل ساڌ لٽايا
۱- زلفن زور ڪري ڪڪور محبت مچ مچايا
مٺهن محبت ڪري ناب سوراج سهس چڙهايا
۲- مشڪل نمر لائي ڀير قادر ڪوٽ ڪمايا
ڪنهن نهار لائي جهول خطره خام ڪپايا
۳- غلام حيدر در دلبر ڳولهي سر ڪٽايا
هادي نور خود حضور سبق مرشد پڙهايا

ڪلام نمبر (۵۱)

چوڄ لمد ظهور وٺ، لذ طالب مات ڪري
۱- واڌ اقرب ويجهو ڏس ڏون ڏيان ڏري
۲- الفسڪم اشارو آيو سر ناهه ڀري
۳- غازي ڪڏان سون سهوڻي قتل ڪيو سري
۴- غلام حيدر عشق الله دم ڀالو اچي ڀري

ڪلام نمبر (۵۲)

هر ڪو چور چري ڀڄي پيچ پري
ادا مهل اٿي ايمد ڪالهه وري
۔ ڪ سجهارون ور يار سجاڻي
واڌو لٿ پرهيزو الست الاهي
ڪم هڪ کهڙي اٿي هاڪ ڏري
۔ هي جڳ سارو ڪوڙ پسارو
هت تي آئين تون وڻجارو
ڪالهه ڏول پڙهي واڄ ڪمن وري
۳- سوان سڪندر دارائن جهڙا
هٿين سڪتا هٿان جي ويڙا
هلين ڪاله ڏري ويڙهن گور ڀري
۴- درد الله ٻن دو رنگ آهن
نسورن تون تڙ ڪسب ڪمائين
مونسو ڏس جتين سوهه وري
۵- غلام حيدر مچ تون غلامي
هردم هادي جي در لئي سلامي
چڏ تون ناهه نڙهي اٿي يڪ ڏري

ڪلام نمبر (۵۳)

چڙهي ساڃهه وحدت جي امن جي ملڪ آيا سي
ڀڃي دل دوست دم ڏوري اتهي ۾ تنهن نايا سي
۱- ڏسي دم حسن هادي املڪ عشق اتولائي
نڪو مسلو ملان قاضي انا الحق ڪهت ڳايا سي
۲- لڳو نعرو نسنگ توبت انا الحق ذوق دم ڏالي
قلزم قلب ٿيو سارو چوڏس ۾ رنگ رلايا سي
۳- لائي سنگر سڄي سڪ ساهه حمايت هردو عالم ۾
وڃون سڀ غم جون واهون مجهان سوزن سمايا سي
۴- غلام حيدر ڪڏر مولا سچو ار يار مون ساڃهي
مليو مرشد ادبون مونکي عطر محبت وسايا سي

باب (ڇ) جو

ڪلام نمبر (۵۴)

ڇڏ فرق لاهي شڪ هٿي ٿنهن لڳا روبه

واق وار دم دلدار اقرب عشق اشارو
١- نوبت نهن گجي شهن سدا يار سوڀارو
ٿي وهاوز نوان نور چڙهي لاهه جو لارو
٢- محبوب صفات ۾ ڏاس آهه عشق اوڀارو
باط وسار جيءَ جيار وڃي چو ڏون آوارو
٣- ڏٺيءَ بهر دم ڪلر ڏليا ڪوڙ ٿي ڪارو
غلام حيدر هڪ نظر ڏولهن ڪڍ آدوارو
ڪلام نمبر (٥٥)
چڙ ادا چوڪر نه ڏيءَ ڏون وڻ وسلو يار کي
١- سڃ الصحبت سوز جي گوش ڏي گفتار کي
دم بدم ڪ دوست جي بس نه ڀڃي ڪنهن ڀار کي
٢- روز شب ڏس يار ڏون چو چڙهي لنهن ڏار کي

مهل موچاري اٿي هيءَ سمجهه سر اسر
٣- ڪر نه ايمدي ڳالهه ڪوڙي سوز بن سرو
دوستي دايا سمدي چڙ لعب يءَ جي
٤- غلام حيدر گوش ڪر ڪي ڪوٺي آ
قالو بليٰ جي قول قارو عاشق ڏسن اس
ڪلام نمبر (٥٦)
چڙ ڀچر ٻرائي جي ڏون سمجهن س
١- موڳا ٿئيءَ مسال جي وڃي عمر
٢- همه اوست سان هڪ ٿياسي ٻرڙ
٣- جتي ناط الله آهه اتي رهن م
٤- غلام حيدر گر سچي نهن نوبت

باب (ح) جو

ڪلام نمبر (٥٧)
حسن لاٿا هل ڙي سرنهون لڳيءَ لاٽ ڪ شاهه جي
١- آئي آريءَ جام جي
معاف ٿيا مشڪل ڙپ سرنهون
٢- محبن جي ميلاپ ۾
گفتي ۾ گل گل ڙي سرنهون
٣- اچرج ساط عجب جي
پرول لٿا پل پل ڙي سرنهون
٤- ادنون مون سر آئيو
عشق ڪري هل هل ڙي سرنهون
٥- غلام حيدر غمر رلو

هرر چڙهيا لل لل ڙي
ڪلام نمبر (٥٨)
حسن جون نوجان چڙهيون لل لل ارلن
١- ٻن ڪر لک ڪروڙن ڪوڙيون
ديدن جا د
٢- سمه سار ڪڙا ڪيا سارنگ
محبت جا مد
٣- آڳهه عشق جا ڳاڍا جل ٻڏون
جهڻن موجن جا م
٤- غلام حيدر هرن ٻي هادي
لعو لعو طالب ط

باب (خ) جو

ڪلام نمبر (٥٩)
خطره حرف لکيا سي وڃي ٿار ارلن جي ٿيا سي
١- جتي ملڪ امن جو آهي
عاشق لڪڙيا اڳتي ڪاهي
وڃي نازن نيهن ليا سي
٢- مسلن والان سيڳي چڙهون سي
ناڻو دلبر لسال ڳڀيو سي
مطلب سڀ مليا سي
٣- چرڏس موج چڙهي دل جاڪي

ڏوبيت نيهن لنا بر
پاڙون ٻرے ٿيا سي
٤- ڪيڏن ٻاڪا ٻره هي ٻاري
رهن رضا ٿي هردم
سچ جا سڄڻ چيا سي
٥- غلام حيدر هردم آهي
دلبر پاڇهون ٻهو واڙي
اسان ساڳي سر ٿيا سي

باب (ڌ) جو

كلام نمبر (٦٠)

درسن ڏيکھجي لاءِ دوست پيارا
لڙڪ وھايم نيڻن ۾ نارا
١- جھڙي جوش جاڳايا جالي
موج ڪئي دل دوست ديواني
پاڻهن جي ڪيو مولکي پاڻهي ورھ وڃايا ليکن اغارا
٢- آءٌ الھ لکہ يار اڳاھين
عيب نہ ڦولج ڪوڙم آھيون
در اوھانجي دم دم دانھون
پاڇهہ ڪرج ڪا محب مٺارا
٣- بره جا باشا عين الائين نعو نعو الدر جوش جڳائين
داڻ ڪفر جي دعوا چڙائين مونتو قبلل عشق اشارا
٤- غلام حيدر اڳهون الاھان
در مرشد جي ڪوڙم دالھان
دم دم ڏيندا يار پناھان ڪرم سهڻي جالکہ هزارا

كلام نمبر (٦١)

ديد دراڙيءَ شاه ۾
منهنجي سرنيون سنجهہ صباح
١- هرين ڪيو پاڻهو ڪئي ناٽڪ شاه اڳاه
٢- اڳھ مون عيدان ٿيون جڏهن آئا هرين الله
٣- مدد مرشدن سان ٿيو هميشہ همراه
٤- آهي روز اول کان مولکي هرين جي پناه
٥- غلام حيدر غم ويو سي ٿيو سهڻو ساه پساه

كلام نمبر (٦٢)

دلبر ديدان دوست اڙايون
وسري ويون سي امون سڀ وايون
١- تن من تاران دوست جون دائم جوش جاڳايون
٢- عشق الهان وحدت ويون پمڪ بره بچايون
٣- لاحد لولي پڏي سي اوھانجي
محبت مچ مچايون
٤- غلام حيدر غم لٿا سے
ڳرڻ سونهن ڏيکھجا ڳايون

كلام نمبر (٦٣)

دم دم تو در زاريون پايان پالڻ ڳجهيءَ ڳل ڳاريون
١- آءٌ اڳڻ مون يار سڌائي
گهوريون گهوريان جهڙو وجالي
٢- عشق هاڻي اصلئون آهيان
در ڏيکھجي تي پيون پاڙايان
سٽي ڪر ستاريون
٣- نوريءَ ناه ڪئو پيو ڪوئي
در ڏيکھجي تي آئس روئي
بخشش ڪر بهاريون
٤- غلام حيدر سوال سچائو
آقا منهنجو عرض اگھائو
صدقي ٿيان سؤ واريون

باب (ڏ) جو

كلام نمبر (٦٤)

ڏيان باه پنهور کي منهنجو جانب جمارو
١- ولحن اقرب ويجهڙو اچي ار هميون نمرو
ڪا ڪيون وساريان ڪين ڪي
اهو ڪامل ڪوهارو
٢- حسن ڏيکھجي هوت ڪيو اچي ارنئون پسارو
هر دم تهن دوست جو آهي انفس اشارو
٣- ناٽڪ شاهي نور جو ٿيو چوڏس چمڪارو
غلام حيدر غيب ۾ جنهن جي جوش جمارو

كلام نمبر (٦٥)

ڏس هاديءَ جي حڪمت
جنهن جهولي ۾ سڀ جهلايو
١- سرنيون صدقي يار تان ساه سارو ؟ رس
جنهن انهيءَ برت جو پايو
٢- ڊرسن ڪيو پاڻهو مچائي محبت
جنهن مهرون منهن وسائيو

۳- لعرو الملڪ شاه جو ساري عالم ۾ عزت
جنهن چوڏس چمڪو لاٿو
۴- هاديءَ ڏني حق جي مولڪي روحي سار رحمت
جنهن جوشئون جيءَ جاڳائيو
۵- قدم رکائون ڪارڻي جو ڪنهن کي نا قدرت
هو ڪو بيـار هـلائيو
۶- غلام حيدر غير وئو ليهن ڪئي لصرت
حيرت هـوش اڏائيو

ڪلام نمبر (۶۶)

ڏيان ياه پهور کي ڏسان پنهون پاڳارو
۱- آڳ الهيءَ جي آهيان
هو جي ڪهڙي ڪوهيارو
سڄڻ سرليون وينجهڙو ٻڌ الفس اشـارو
۲- ولحن اقرب وينجهڙو اچي نـر هميون لعرو
لعو لعو اولي يار جي سر صدقي آه سارو
۳- غلام حيدر گوش ڪر چـڏ لا سعد و لارو
رمزن روه رئيون ڪيون ڏسي نوري لظارو

ڪلام نمبر [۶۷]

ڏسبين تـو ڏهاڙي هي چلپل چوڏاري
وساري وطـن کي وينئي لڳهن قراري
۱- جنهن جو نپايوئي کهي وڃاسي ڪالي
ساڻي ڪڄ سمر ڏون ٿهڏل هل
ڪري هـل هتيون ئي وجهي ڳـل ڳاري
۲- جوڙيو ڪنهن ڏ جڳ ۾ لڪڻ جو ڪالر
وايو سڀڪو روگندو لوڙي شاه
وهايون وهـم الـا جو ٻڪـن ساري
۳- ڪنهون ڪاغـذ ڪيا اهڃاڻ وس وڃ
ڏيکاريون تو ڏيهه کي ڏڪايون يون ڏاڙ
۴- ڪنهون لسي ڏکهي ڦرائون تـو سڪ
وس وس ڪندي وسڪـن سڙيا وٺي سها
۵- مائين تـو مهان ڳالهائين تـو
اوڳا وٺي اچايـو هٿي جـڙه جـاڙ
۶- لگهن لنپيءَ لاري مٽيءَ وڏه ماڙ
سڙيءَ ڪهو ٿي سوکهو پٺيءَ ڏني پولاري
۷- غـلام حيدر آيـو ڪري سـوز
رکي رمـز رايـو سـره ڪئي پهاري

باب (ڀ) جو

ڪلام نمبر [۶۸]

ڀ چيون ونڊو ڪيچ ڏايي جي ڏينهن رات ڪان
۱- پيڪ پيو الڪي اڳئي روڳي هٿ لـا رڄ
۲- قلو ڪر نماه کي تيءَ لـور اعلي ابج
۳- محبت جي ميدان ۾ ڪڍيو هاڻيءَ اڄ
۴- صحي ڪر سرير مان گڏهه منجهارون
۵- دلبر جي ديـدار ۾ هميشه لـون
۶- ملان مسئلا چو ڪرين گورطهاري
۷- غلام حيدر گوش ڪـر ستگر سهڻر

باب (ر) جو

ڪلام نمبر (۶۹)

رک جاڳڻ سان جار سمهڻ ڪر ساڙو
ڪر ڪتڻ جي ڪار سمهڻ ڪر سارو
۱- سمهڻ سستيءَ کي سور ڏنا ها
ڏوانگسر ۾ ڏهڪار
ڏو پـڻ سان ڏاڙو
۲- پوڙا پڏان لو ڪنهن کي قبر جي ڪوڪار
راتيو ڏينهن راڙو
۳- ايءَ ڏاڏو ڏسچ يا لهنجو وڃي وپا واٽ
وچـائي وارو
۴- جاڳ جتن ڪر هوت پنهون لاءِ
غـازن جـي
اقسر ب اشارو
۵- جاڳڻ واري يار جاڳيو هاديءَ دم ڦونڪ
وحـدت وسڪارو
۶- غلام حيدر کر سچي سان وٺي ڏ يا اڃ
پرين سـان پيارو

باب (س) جو

کلام نمبر (٧٠)

سچل موت سڏن لي وڃون ڪان وڃجون

١- جهڙا ڏهڙا اسان ڏٺا جنهن لئا جڳ جن
٢- پوڙهي چڙهي سر ٻر چوليءَ لئا چڳ جن
٣- اوڏانهون ٻوٽا ڏٺا ٻر ٻري پيچن
٤- ٻيڪه جي لئه ار اسان جا چڪي ڏرڙ ڪجن
٥- غلام حيدر فقر جا اوڏي لاءِ ڪيجن

کلام نمبر (٧١)

سي نه لهندا لهڻجا ڀائي جي تو ٻڌهڻا ٻا ايمان

١- هاڙهيا هلند ڪوه ڪو ڀڄ نه ڪو ٻيو ڀاڳي
٢- ڪيچ ٻيچ ڪنهن سان ڪهن ڪڪي
ضرب هلائج ڏائي
٣- ٻري نه چالج ٻاڙڪي ٻاه جهروڪي جهالي
٤- ٻيءَ ٻالو ٻير ڪري دلبر دم حيالي
٥- غلام حيدر گوش ڪر مور نه ڏس مالي

کلام نمبر (٧٢)

سرامون صدقي يار تان جنڏون ڏس جالي

١- سواه صحبت يار جي وئي لئي ٻي ڪا والي
٢- ڏيان ياه ٻنور کي لنو جنهن آه لائي
٣- هاديءَ فرمايو حق جو برت جنهن هيءَ پائي
٤- غلام حيدر غم ويو ٿي وئي سڀ سهائي

کلام نمبر (٧٣)

سمجهه سهي ڪسر وڃار
ليلان ڏس ڪيئن لاڏ لوڏايو

١- لک ڪروڙين سجده ڪيائين تڪبر سو تڪرار
شور جهڙ شيطان اڙايو
٢- عشق مان آدم ٻيدا ٿيڙو لايو برد بهار
قهر الهيءَ فرعون اوڙايو
٣- هستي هروح چڏ توڻ لاهه نهن چوي لوار
جنهن سوليءَ سر منصور چڙهايو
٤- غلام حيدر ڪرلو ڪولن مرشد سڀ مدار
جنهن انهد مرلي ناد وڄايو

کلام نمبر (٧٤)

سالڪڙا مڙون سڌکهار
لاهي ڪس قلب تان ڪوڙيون

١- چاهيڙن چارن سدا سنيارن دم دم ڪن ديدار
ڪائن موت مڪڙ سان موهيون
٢- ڏيهون ٻمارن ڏيڙ لنوارن ڪاه چرن گلزار
روڪي ڪين نسب دل کان روڙيون
٣- آهر ايندا لال ڪڏ ٻيندا آهيان جن آڌار
سڪ ليندي مولکي آن ڏکي سوريون
٤- عمر اساڻا ساه سمهاڻا وڃن منجهه ولهار
ڪن تنهن سان ظالم زوريون
٥. غلام حيدر موج مارن جي
ساه الله ۾ سڪ سالڪڙن جي
نهن لاڻون ڏوار لهڻ لوهان اٿي لاڻون

کلام نمبر (٧٥)

سڀ رنگ ۾ سهڻو يار لڪ لڪو نه ڪار

١- هر جاه هولڪان عشق مچايون
کهي مست کهي هوشيار
٢- لاحد ڏمن اشارا عاشق ڪل قل دم گلزار
٣- هند و مؤمن هر صورت ۾ دلبر جو ديدار
٤- شرڪ لڪو شيطان ڏٺو سي عشق الهي اسرار
٥- لکمو لوڙي هرڪا هلندي ٻهوس بي اختيار
٦- غلام حيدر ڪر سهي جي خاڪ چمان مزار

کلام نمبر (٧٦)

سوريون دم سڌيار ويل نه هڪ تون يار وسارج

١- دلبر پاڄهون ڏيس رهج ۾ ٻيا نهن نڪار
واري ورڻ وسائج
٢- ولهن اقرب ڪر ورڻان دلبر دم ديدار
ناڙ وساري مرهن مچائج
٣- آدم سرڪي سر سمجهالي قالو قول سمپار
راس ڏيهان ڪا رمز رلائج
٤- مصحف موجون برپه بي رنگي
عاشق سر اعتبار
٥- غلام حيدر غور ڪيو سي دلبر جي دربار

سڀ اکيون تون لعل لکيا اٿيئي

ڪلام نمبر (٧٧)

سرتيون سهڻي سنسار جون
مولڪي سڪون منهنجي سرتاج
ونهن اقرب وڃهڙو لائي پره پهير
١. آهن منجهان سپرين دائم دستگير
ڪاڪيون ڪوهيارل جي آهيان
دم دم دامن گير
٢. ڪين چل پيدو چيرين عاجز هيءَ اسير
ڪامل ڏٺي ڪيچ جو آهي مالڪ ماه منير
٣. جڪڙ مان چاڙهيو اچي نانڪ نور نظير
غلام حيدر ڪڏهن منهنجو ستگر رکيو سير

ڪلام نمبر (٧٨)

سڀ ۾ صاف الله رات ڏينهن خالي ڏيهن ڪو
١. جاڙي ڪاڙي جيڏيون جوه سڀيا جل الله
٢. ٻانڌ برهت مان پيدا ڪيو نور نبي صل الله
٣. بولدان پره وساڻيون احمد اعلي الا الله
٤. هند و مومن لساه ڪو ڦيري دم فتاح
٥. غلام حيدر گوش ڪر
پڙهه هر دم حمد الله

ڪلام نمبر (٧٩)

سامي هن سنسار سک ۾ ٻانڌ سڪائن ٿا
سڄڻ زان جي گفتار لوڪون پاڻ لڪائن ٿا
١. موج مستيءَ جي جنهن سر آئي
تسيون چڏي ٿيا ترت اموائي
الهن ڪيو اظهار گهٽ انا الحق ڳائن ٿا
٢. لکيو لهر ۾ ٿيا لاهوتي
نهن ڪيا سي لنگهي ناسوتي

چمن لايو چمڪار اوج ۾ رام ڏيکارين ٿا
٣. انا احمد بلا ميمي رمز ربانی رحمان رحيم
جهون جهون پره يار سامي سوز سهائن ٿا
٤. غلام حيدر فقير وڃائي
لکيا لاهوتي ناد وڄائي
ٿيا ملڪ ساري مختيار نوبت اهن وڄائن ٿا

ڪلام نمبر [٨٠]

سر ڏانهن سوغات ٻاڙي پره پيا ڪي
١. تنهنجي ملڪ جون والون سهڻين
پره لائي پرسا
٢. الف ۾ جي آلود وڃي ٿيا
ڏس نينهن جي ڏا
٣. دم دوئيءَ ڪي دور ڪيو آه
ظاهر ٿيڙي ڏا
٤. ساجن سهڻي يار سندي تون
ڏاه رکين ڏينهن را
٥. غلام حيدر هاديءَ حق جي
پره پڙهائي پا

ڪلام نمبر (٨١)

سهڻي يار جي ديدار لائيون نانگهه نوارون
سهڻا يار ڪر واجهار ڪيو پره پهارون
١. عشق الهل ڪٽي پٽ ۾
منهنجا محب اوهان ۾
ڪجان يار منهنجي ماڙ موڙي محب مهارون
٢. ريا غير سڀ وهم ديدان دوست اڻ اٿار
رالوزن ڏينهن تنهنجي نينهن ٻاجهون پره جون پارا
٣. لکي الله ڪجان ڪاه موڙي آءُ مهارون
غلام حيدر تنهنجي در ڪري لک لو ڪارون

باب (ش) جو

ڪلام نمبر (٨٢)

شمس جهان شهزور ٿي عاشق ملهن ميدان ۾
ڪم عاشقن جو ڪود آهي دين ۽ ڪفران ۾
١. جنهن جاڳايو جيءَ ۾ رمز روحي دم نظر
موج ۾ مستان ٿي وڃي گهوڙت پيا ڪوهستان ۾

٢. پيا ٻنڌڪ وڃي ناز ۾ جت عشق جا آواز ۾
حيدري حملا ڪيون جوشن پيا جولان ۾
٣. انا احمد بلا ميمي درد جاڳيو دل الله
عشق ڏس آدم ڪيو اسرار جو انسان ۾

٤. غلام حيدر لي غواصي سرت رک سيلان ۾ اهڙا آهي ڏس پاڻ ۾ تون نور آهين نوران ۾

باب (ط) جو

كلام نمبر (٨٣)

طرحين طرحين تان لڳا سهڻي رنگ ڀناءِ ڀرنگي
١. ناه بيان ڪرڻ جي ٻاري
جوش الله ر جولان لڳا
٢. ملڪ ملڪ ۾ لڳي منادي
تنهن تنهو طولان لڳا
٣. موج الهيءَ دل موهي ليئي
بلبل کي بستان لڳا
٤. سيد سار ڪنڊا ڪيا سارنگ
برہ سعد ا باران لڳا
٥. غلام حيدر مرشد مليو
صورت جا سامان لڳا

باب (ع) جو

كلام نمبر (٨٤)

عشق الٰهي آهو شمس لي ٿي شهسوار
منصور کٿي هئي موج ڏاڍي ڀرڻ پالا دار دار
١. شيخ عطار لي شوق غلبو تنهن چاڙهيا تار تار
شرف لي شب وروز شعلو تنهن لڳي دم تار تار
٢. شاه عنايت شوق ڀالو جنهن ڀتو بار بار
شاه سچل شهباز نوري ذرد جي لي دم هولڪار
٣. غلام حيدر سچ ڳالهيون چئي وچالي چور چار
پاڪ ڏس اون پاڻ ۾ هجون لهڻي مان هار هار

كلام نمبر (٨٥)

عشق ۾ ٿيون سڀ پيون پيون
ڳالهيون لکڻ اسي جهڙيون.
١- دائن ڪفر جي دعوا چڏي سے
تنهن وهايون نمرن نيون
٢- عاشق ڪن تا زوراز وري
سا لکان سهڻي لي سمون سمون
٣- نوشڪ ڀاسي اچن اداسي
ڪانگر وڃن ڪمون ڪمون
٤- غلام حيدر هو حق هادي
چاه مهجهان دم چمون چمون

كلام نمبر (٨٦)

عجب يار جلوه ڏرين جو پسائي
حيرت مهجهه حيران تماشو جو لائي
رنگه و رنگه رنگي نوان رنگ بنائي
صنعو سهر سامان صورت سڀ سمائي

١- ڪرين ڪم ڪل تون هر ايں بڻائين
ساري ملڪ سڀ ۾ تو حڪمت هلائين
ڪهان ڪنهن ڪو ڀو رنگي رنگ رسائي
٢- عجب لاڙ وبالي آه درگاه تنهنجي
تولهين نور اور ڪيان ڪنهن منهنجي
ڪري سحر سڀ ۾ هر جو هلائي
٣- دريں پاس تنهنجي اکين لسا ليلائن
راتو ڏينهان روح ۾ وره ٿسا وسائن
آهيان آء وچ ۾ فڪر جو ڦلائي
٤. ڳرلو آء غلامن جو حيدر غلام
اڳيون تار تنهنجي آه سجده سلام
لڳس دوست دامن مهر مان نهاري

كلام نمبر (٨٧)

عاشقن کي عهد آهي دم سراسر هو الله
اي نه جاڻن ڳالهه ڪائي رمز ۾ رهندي راها
١- ني رنگيءَ جي اهر ۾ ڀالو ڀتو جن ڀرڪري
سور جا ساجهر الون لي عشق آندا سر ڪلاه
٢- وحدة وبر اون چڙ هون
کي شوق جا شعلا اٿيا
وحد لي وحلور ٿيا مهجهه نور دامان ڪن نگاه
٣- جن جا ڳاڀو جيءَ ۾ شوق شاهي دم جگر
پاڪ لي پرواز ڪيائون احد احمد الا الله
٤- غلام حيدر گم ٿيا ڪاري
سڀ سموري عمر ڪسان

هادي ڏسڻ حق ٿا اسين جوش جائي جل الله

ڪلام نمبر (٨٨)

عشق اٿانگو لاه لڪڻ جو
دامن ڪفر جي ڪڍڻ ٽڪڻ جو
١- درد گهوران ڪري جنهن سر آيو
عقل عدم ڀڄي سڀ سڌ آيو
نهن نشانو نعرو لايو تاه ڪنهن جي وره والنجو
٢- عاشق ڪيڏو سر جي باري
منجهي مرن الي ملان قاضي
سر گهورن الي سوره قاري
سود و عشاقن سر سٽڻ جو
٣- وحدت وارن سر سڀ ڀانيا نعره انا الحق هل هلايا
مردن سي ميدان ملهايا
ڇڻڪ ڇنائين ڪمال ڇٽڻ جو
٤- غلام حيدر علمو رباني
مرشد هادي حق حقاني
دوست علمو سي سو دل جاني
سبب سيکاريو مري جيئڻ جو

ڪلام نمبر (٨٩)

عاشق ڏسڻ لاءِ ماالله و مشتاق ڏس موالي
١- اڄي يار ڏي دلاسو لڌجهي ور مولڪي واسو
لڌجهو يره دل مون باسو من سوال مون سوالي
٢- لڌجهي حسن جون هولون
ڪري عشق آيو ٽولون
نعو نعو ۾ لڌجهون اولون آيو دردن سر ڏمالي
٣- لڌجهي يره دل بهاري
دم دم ڪمان ڏي زاري
ڳل يا الله يا يان ڳاري آهي عشق تو اعالي
٤- تو در غلام حيدر آهي سوالي سرور
ڏي جڳ جام ڪوثر ويندو ڪڏهن نه خالي

ڪلام نمبر (٩٠)

عاشقن الياس ڪيو آه سر خدا جو خود خدا
وادي وحدت وحدت جاڳي موج مرسل مصطفى
١- نعرو ٿا لڪڻ جو جا ملان قاضي ڪمدا
ليا نه داخل درد جي مسلن ڪيا موڳا مبدا

٢- مار مڪر جي مٽي ۾ ڏيئهين ۾ ڏه سو
عاشق الاهي عشق ۾ اهي مرد مالڪهي مرڪ
٣- جيڪري جدا ٿي جان ڪان
ساڄهر ڪيا جن سر
لالچ ڇڏي هوا ئي جي گرناز ۾ غازي ڪل
٤- غلام حيدر ڪل علي رک دوست دل ٿي مرلط
پس پاڪ پنجتن درست مان آهي رحم الهي رح

ڪلام نمبر (٩١)

صبر جا اجائي تو واٽهي وڃائي
ڀٽي يند ڪاڏي لٽيءَ ڪيٽي لوائي
١- اڄهو تاه ڪنهسان دنيا دغل باري
جنهن روڳيءَ رلايا ملان سو قاض
ڀنا عشق عامل وڃن ڇڏ چائي
٢- هي فرمان اعلي جو خود خدا هي
هي طالب دنيا جا مخدمت مثا
لٽي يره يندر ٿيمدان جوان جالي
٣- غلام حيدر گذر دم آهين
سمجهين ڇوڙ سيا ٿا پهن ڪي يدال
پنج پيش پرين لهي سڀ لعزائي

ڪلام نمبر (٩٢)

عجب اهو اسرار ڇڙيءَ چمن ۾ يار ڪي چا
١- مال متاع چرن ڏڪ ڪيٽي
ڇڪ گهمن ليٽن روح سـ
ياڻ ايو يهوار ڀڪر شيمهن واڙيءَ ۾ وا
٢- اڳـ اسان نه مٽي هٿا سون
هاڻ لهسي هت هيت آيا سـ
ياڻ ڪيٽن اظهار ڪارون راز ڇوڙيءَ ۾ چها
٣- اڳ جهار ڪي جاه نه هوئي
عاشق وڏا طـرف اعولـ
ديد ڪيو وهدوار ميٽن مچ ڪڙهيءَ سان
٤- غلام حيدر هڪ هڪوئي
غـازيءَ گسوه ڪلد و سولـ
ياڻ ڪري نروار ملن مرد مصيبت ۾ مار

باب (ڪ) جو

ڪلام نمبر (٩٣)

ڪاڪيون ڪيئن وساريان آهي ٻر ٻحر ۾ ٻاڪ
١- سميع بصير عليم تون آهين نوري نيڻن نياڪ
٢- والحن اقرب وڃهڙو ۽ ٿيئن ٻسايا ٻاڪ
٣- ڪين ڇڏ ٻعد و چپريءِ آرپار ٽلي اگواڪ
٤- سباري سڪڻن جوءِ ۾ موج وهي مهرباڪ
٥- غلام حيدر گوش ڪر هردم هادي ساڪ

ڪلام نمبر (٩٤)

ڪٿ نيانان ڪوڙ جون عاشق ادا اسرار ۾
ڪر ڪل ٻرمن ياد هادي ٿوءِ سچي ديدار ۾
١- غيرڪان گوشو ڪرج اٿي ڪوڙ ناڪين ڪار ۾
سر ڏئي ساڃن لهڃ هن پرهه جي بازار ۾
٢- ٻي پيائي ٻوڙ سيڪڙي اهي سدا سڪ ٿار ۾
اصل پاڪن پاڪ ڏس جو سر آيو سسار ۾
٣- ٻيءَ پيالو ٻر ڪري تون هان ٿوءِ خمار ۾
ماڻ مسلن ڪان ڪري تون زهر ڇڏ زوار ۾
٤- غلام حيدر گوش ڪر عاشق ناهي انظار ۾
ڪين ترسن تاءِ ۾ وڃي سر ڏين سڪ ٿار ۾

ڪلام نمبر (٩٥)

ڪوڙا ڇٽ لاهون ٻڪ ٻڙهين نفل نمازان
١- نڪا نوڙ ڏيئي گوڙ ڇڏي زهد رڪوانان
٢- ليڪو لاهه سگهه ساهه وٺين پرهه پاراتان
٣- ڪين ملام پري گام ڇڏي ڪوڙ ڪتابان
٤- منجهه وجود ڪر سجود الله رمز رڪعتان
٥- سڀ سنسار وڃي تار سري سڄر صفاتان
٦- منجهه ديدار ڪڏ گذار الله جيءَ جا ڳاتان
٧- وٺ ڪل هردم حال هاديءَ حق حڪايتان
٨- غلام حيدر ڪر نظر لاهيون پرهه ٻساتان

ڪلام نمبر (٩٦)

ڪري عشق الملان آيو سڪ اوهالهي سور سچايو
١- حسن تنهنجي جي هر جا هولي
ولحن اقرب عشق ٻرولي
الهيءَ رمز روح رڃهايو
٢- عين هاٺي آهيان آرپاٺي
سڌ سٺي ٿيءَ سهٺا ساٺي
تنهنجي ديدن دور ڏکايو
٣- انا احمد بلا ميمي سخن سچارو قول ڪريمي
اهو سارو سر سمايو
٤- غلام حيدر غم لٿا سي
نقش نرمن جي وڃي نيا سي
مون گهوري سر گهمايو

ڪلام نمبر (٩٧)

ڪاڪيون آهه قربان سڄڻ جي صورت تنهون
١- حيرت يار حسن جي لائي نشيدا پاران
دلبر ديدان لائيون لهڻ ڪوڙ نيمان
٢- هر جاءِ حڪم هلائي ٻهڙو
عرش زمين آسمان
جليءَ جهڙ ڳولايو ٻچي ٻيا پروان
٣- زوران زوري اچن نا عاشق ٿڙ مٽي پهلوان
غلام حيدر غير وڃو سي عشق ڪيا احسان

ڪلام نمبر (٩٨)

ڪري ڪم الله ٻمشهد ڪنهن جي ڪين ڪي
١- مشرق مغرب عشق جو قمري دم فتاح
٢- پرهه بهاران لايون صورت صل الله
٣- تن من تاران لاهون جڏهون جل الله
٤- سرلهون سور جاڳايو احد اعلي الله
٥- غلام حيدر ڪر جي دائم دل اسڪاه

ڪلام نمبر (٩٩)

ڪرڻ تو ڪم اون ڪهڙا ٻڙهين رانو ڏينهان تسمي
١- ولحن اقرب نتو جاسي
شوقون شرڪ شرع ڏي ٽاٽي
حودي تنهنجي نتو ڪاٽي
پڙهين الله الصمد حسمي
٢- ڏاهه ڏهاڪي ڏائين تو
دوئي دعا دل پائين تو
ڪوڙ جا قصا ڳالهين تو آهين ڪوڙو وڏو ڪسمي

٣- اهڙي ڏس تون پاڻ پاڻهي
سر ڪرج تون گهور سچائي
الهه عشق جو اندر آهين سلطان سڀ تون آهين
۴- غلام حيدر ڪر جي ڪاري
ڪري قدمن ڪر تون زاري
دوست رکج دم دل جي ياري
آهين سهڻو سدا آهين سهڻي

كلام نمبر (١٠٠)

ڪاڏي ويڙي ڪالهه ميان اڄ وڃڻي اوڏهين
١- هاڙهيا هلنده ڪوڙ ڪو پٽ اڪائي زال ميان
٢- سنهري هل ساڙيهه آئي چڙي ڪال ڪال ميان
٣- دم بنا هڪ دوست جي ساڙو آمنده مال ميان
۴- نموار پندي اڙيا چوٽري پوري چال ميان
٥- سواء سڪ الله جي ڪوڙي قيل مقال ميان
٦- واهي رهن ڪمن وچ آئي ولهه ري وصال ميان
٧- غلام حيدر گوش ڪر مبذوئي جادوال ميان

كلام نمبر (١٠١)

ڪري سينگار سر سهري پئي سهرا سڄڻ آيو
١- حسن جي فوج جا آئي لڳو نعرو ارست پائي
تماشا طور سينائي ڪري روشن اهو رايو
٢- نحن اقرب تنهنجو نيڙي اچي ويٺو اندر واڙهي
سڳو دم سور جو سهري وحدت ورد وراپو
٣- ڪريان تعريف آءٌ ڪهڙي ويو نمو اندر رهڙي

ملهو دل يار دم نهڙي ارست پاڻ سڄڻ
۴- غلام حيدر لڳو غمزو نساپو رخ
اولو سولو تنهنجو سهڻو تولهن دم ڪار

كلام نمبر [١٠٢]

ڪهڙو نڪي اچو الله وبا
١- پاڇهون عشق الله جي اموڪمرسيءَ آ
٢- ڪڏ ڪائي جو ڪلا ڪڙي سو وڏو
٣- فقير ٿي جو ملان سڏائي آهن دب سرن
۴- ڏاڙهي ذات خداه جي اي اچڙ سمد
٥- غلام حيدر فقير وڌوسي رنگ هادي

كلام نمبر (١٠٣)

ڪر ياد هادي هوالله چڙ ادا پيو
١- هيڪ آئي اڙ پاڻ پر رک شاهي سر
٢- انا احمد بلا ميمي سمجهه صورت صل
٣- موج پر محبوب جي اسرار رک
۴- غلام حيدر ڪر سڄي جا نهن نعره ال

كلام نمبر (١٠۴)

ڪوڙي دنيا ڪند گهڻ جهڙن ڪي اچ لڪال
١- پٽ واڙ هائي ماي سان
پ ماءُ واڙ هائي ڏي
٢- هوءَ نه پاسي هڪڙو نه ڪلاڪ پڏي
٣- وڃهي چڪ چتون جيان ڪتي ڪري
۴- غلام حيدر گوش ڪر چڙ پهل جي

باب (ل) جو

كلام نمبر (١٠٥)

لٿا قرض ويا عرض هادي حق جا ڳايو
حسن هول پڏان پول سورت سڀ سمايو
١- يار دراز جا آواز لوري اسرار پدايو
هوڪا حق لٿا شڪ ارام عمر اڙ هايو
٢- پڏي مور گهوٽ گهور سون سر سڄيايو
جسم جان تنهنجو قربان نمو نتو يار لڪايو
٣- غلام حيدر حق نظر وڃان عمر وڃايو
دعوى دور تنهنجو حضور ٿيڻ پاڻ بسايو

كلام نمبر (١٠٦)

لڳي نمو يار جهن لائي مولا ملهن منو ماه
١- اڏ ارام ڪالک لڪن ڪالڪا
مڇهان سڪ سور بره پا
جهن جي تن من اندر تاڪها تمندا پير اچي
٢- آداون جهن جي عشق ڪيو ڪامل
سچا ٿن قرب سي ڪا
هيڏي سان هوت ليا شامل
ڪندا واهر سدڪ واسي
٣- صدق ليان آءٌ سو وارڻ
نمرن ڪان يار جي سار

سهڻي برهن جا ٻاري سمنڊن ناو ولدر واڳي
۴- غلام حيدر ڪڏ ٿيا موٽ ٻار
چمي چا امر ٻرڻ ٻيزار
آهيان جنهجي اصل آڌار حمايت هوت ڏالهن آئي

ڪلام نمبر (١٠٧)

لا الٰه الا الله اسم سمجهه ڏاڍي.
سمجهون عشق آدم نبي ٿيو صفائي
۱- سميع بصير عليم ڪليمي
سمجهان بلت بلتي آه حڪمت حڪمي
نبي نور اعليٰ ٿيو سرور صلائي
۲- جدائي جسم ڪان ڪري حل تون هاڻي
همه نور حق جو ٻرجهي ڏس تون ٻاڻهي
سدا سور لهن جو لڳي جهڙ جهالي
۳- سمجهان ديد دلبر سارو سر خدائي
شعلو شوق ڏاڍو آهي دم الاهي

نظم غلام حيدر مرحوم

سمجهان موج مستي سچي لعو جا لائي
۴- غلام حيدر ڪاري ڪذاري
هليا هن جسم کسي وڇڙون وساري
لڳي عشق آتش ٿيو سوز ساڻسي

ڪلام نمبر (١٠٨)

لاهو جادو سڄڻ جوڙي ڪمالي ڏيد دم ڪوڙي
۱- لڙن زلفان لٽڪڻ جالي ڏين دم پيچ نورالي
پيائي سپ وجهن پوڙي
۲- چڙهن چوڏس لکين لهرون عشاقن سر ٻهر ٻهرون
صفا ڪن سور دل سوري
۳- اهن اقرب لڳو نعرو وحدت واهر وسڪارو
ڪين سپ روگ ڪي زوڙي
۴- غلام حيدر سمجهو دلبر الله آهي روحي رهبر
ڏسو سي سو ولدر ووڙي

باب (م) جو

ڪلام نمبر (١٠٩)

موج چڙهي مرسل جسي
آهي مالڪ ملڪن وجه الله
۱- انا احمد بلا ميمي جلوه نور جل الله
۲- ڪاري ڪڏ ز سمجهه صفائي ذات پيو سبحان الله
۳- احد احمد هڪ ٿي هادي سمجهه ڙ رڳ سو اسرار الله
۴- زير زبر پر ذات ظهور کل ڪل سمجهه ڪلام الله
۵- اقرب ڏسي الي پيو چاهي هر جائي حق حڪم الله
۶- غلام حيدر ڪم دم پيدا آهي سپ علم الله

ڪلام نمبر (١١٠)

سمجها عجب الله بخشيند و بدڪارن
۱- شاه شفيع المذنبين سيد سو صل الله
در ٿهن جي لک لک زارين
۲- واهن اقرب وڃهو آه جوء سپا جل الله
ڳل ڳچي پر موٽ ڪسي ٻار يون
۳- سره بهاران لائيون عين علي الا الله
سهڻي سمنڊن سو ستا رون

۴- غلام حيدر ڪوش ڪر رحمت رهبر نگاه
هادي جهڙ مرد هوشيار يون

ڪلام نمبر (١١١)

مست ساقي مئي پياي هوش ڪم حسرت ڪيو
عشق اعليٰ اسم ذاتي سمجهه ٻاري ڏس ڏيو
۱- الف پر آلوڏ تي چڙ لام جو لاهه لهو
بي رنگي دي اهه پر ڪري پيالا پيو
۲- لا چوڙي لالن ڏسن تون ٻاڻ پر ٻاڳي لهو
سمجهه سر نور حق جو ... ڪيڻ جيو
۳- جو ستالهن ٻين ڪي لو سمجهي ڏيولهن ٿيو
سمجهه ٻرڻ ڏس ٻاهر ٿي خماري تون ڪيو
۴- غلام حيدر ڪر سچي جي ٿهن دولت جي لهو
مذهب ملو موٽ الله رير راه ٿهن روشن ڪيو

ڪلام نمبر (١١٢)

سمجهو حال حبيب معلوم تو سمجها برهن
۱- داور درد مندن جو ڪر ڪو غور غريب
۲- مدد ڏي سمجها برهن ٿيڙي تاه طبيب

٣- ملا و آهيان مٺڙا مرشد اوري آهه عجب
٤- غلام حيدر گولو ۽ دم درازيءَ ديد

كلام نمبر (١١٣)

محبت موج ۾ مردن جوش ۾ جيءَ جلايا ها
آيا جي عشق جيءَ آتش ڀڙڪڻ ۾ مچايا ها
١- جلائي جسم کي جوڙي ڏين سرگهور ۾ گهوري
سڀ کو دل سوز مان سوري سوريءَ تي سر سلايا ها
٢- لوڪ جي لهڻ جيءَ لنڊا چڙهي عاشق عرش و ڏا
وڏائون لولو الله لنڊا نزاڪت امهن ائايا ها
٣- ڪما جي نره ٻاري لڏائون سو سچ ساڳي
محبت در بدن جاڳي الله ر ستي رمايا ها
٤- غلام حيدر ڪڏيا ڪرسان ٻڌائون دل اصل ور سان
سدائين سوز دم سر سان ان پٿي ٻرلي ٻلايا ها

كلام نمبر (١١٤)

مٺڙا سڏ سٽي آئي سائي
لو جي لهج مرڻ مون سان ٻانا
١- سونهن بدڪارن عيب اسان ۾
تون ڪان بخشين يار آرياڻي
لهن نيائج ناتا
٢- دامن لڳڙس يار ٻ ولڙ جي
توڙي آهيان عصيان هاڻي
مٺڙا ور ورنائج واڪا
٣- عشق الولان تنهنجي ڪيڙيون
جهڙن ملت ٿڻن تي ٻاڻي
تنهنجي لهڻن لهڙا لانا
٤- غلام حيدر گولو توڙو مرڻ تون ٻاڻ سچاڻي
تون دان ڏيارج داتا

كلام نمبر (١١٥)

مهڻين مون مدائون پلن جون پلائون
سٽيج سڏ مٺڙا پهچڻ نا پاڙائون
١- ڪيم ڪم ڪوڙين عمر وڃي اجائي
عيدار آهيان سهڻا ڪر سچا
الاهي اسانکي تون بخشين خطائون
٢- مرڻ امش تنهنجي آچي جو ٻيا سي
ڏسي ڏوه ٻهچا تنهنجي آڙه لڪا
توريءَ ڪولو بخشي برن جون برائون
٣- سميع عليم تون صاحب ستاري
گنهگار آهيان سٽيج سوز زار
ڪرين دير نادم ڏيئين ور واڏائون
٤- غلام حيدر جا غم تو وڃايا
تنهنجي رمز روشن مرڻ پاڪ پال
اولڏاهيءَ ۾ اوجر سهڻا ڪر سهائون

كلام نمبر (١١٦)

منهنجو هادي حق الله ٠
موج چڙهي ڪاڪئين ڪاڏي ڪاهيان
١- موج چڙهي مهراڻ جي دراوي در
٢- رنگ لائي جنهن لعل ڪيو لنڪيءَ لالڪ
٣- ڪين چڏ بندو ڪارڻي
مونکي وڏو آه ول
٤- راهه مروڙ پاتهنجي ٻهو آه محض ڪ
٥- غلام حيدر صدقه صدقه مرڻ ڪان ڪ

كلام نمبر (١١٧)

منهنجي بولي ٻول ڪانگا وچ تون نمش مرڻ
١- سکهو اچي تون سرڻ رهج هميشه
٢- زاري ڪر زبان سان صدقي تي سر گهو
٣- اچي وڃه اکين ۾ ناڪي تن جي ڪ
٤- غلام حيدر غير جا ڇڏ سڀئي

باب (ن) جو

كلام نمبر (١١٨)

نجم الدين لي لنگ مان آهي مون مسڪين جو
١- الست ۾ آهو درازيءَ جو دلگه مان
٢- لهن ڪر نانڪ شاه جي ڏرق وڃايو رنگ "
٣- غزل جي گفتار جو وحدت وڏو رنگ "
٤- ساڳي سر سچل جو رمز ٻيايو رنگ "

٥- غلام حيدر ڪرسان اڳ لکيو هو انگ مان

نالو غلام حيدر مرحوم

ڪلام نمبر (١١٩)

مالڪ شاهه نظر ڪر جاني تنهنجي قدمن تان قرباني

١- عشق الهان تنهنجي لايون
امر لکيو نوبت اهڙن وڄايون
ماه برهه جون پڙڪن پاهيون ناد وڳو نوراني

٢- هادي حق سهڻي دلبر واهن اقرب بر بحر
سڪ سڪ جي آئي مون سر مطلب ڪٽي مهرباني

٣- آءُ اڱڻ مون يار سجهڻي
صدقن وسائيج وارث ونهي
دامن لڳڙيس جنهن ڪنهي آهين انهن ليساني

٤- غلام حيدر غم ايئاسي وهم طلسم غم وياسي
دم درازيءَ شاهه ڪڍيا سي جنهن لاهه دل ديواني

باب (و) جو

ڪلام نمبر (١٢٠)

وره تنهنجي وڌي آهيان
آءُ اچي ڏي دوست دلاسو

١- تنهنجي درسن لاهه ديواني
مطلب ملڻ جي ڪر مهرباني
ناهه نه پيو ڪو ناهيان

٢- زالمو ڏينهان جيءَ اداسي
ڪارڻ تنهنجي ڪرين پياسي
دم دم ڪالک اڏايان

٣- نوريءَ دلبر دوست پيارا
ان وهان پيا ڏينهن ڏهاڙا
گهوريون سر گهمايان

٤- در تنهنجي جي آهيان دائي
سهڻا تنهنجي سڪ سدائي
يالله ڳجهيءَ ڳل پايان

٥- غلام حيدر غور ٿيو سي
يار سڄائي مطلب ملايو سي
دم دم قربون پايان

ڪلام نمبر (١٢١)

واهه واهه سڄڻ تنهنجون چالهيون
لسو سو لکين انک چالهون

١- آدم شيث يعقوب رنڍايئي
ذڪريا ني، ڪرت وهايئي
سر امامن حسن ڪرايئي نوح جاڙهن ڪهون تاليون

٢- عيسى هي آسمان آڻيهون انهن آزاد ڪرايئي
نوح نمي طوفان چڙهايئي
ڪهڙيون چوان قهل قاليون

٣- ڪالي ڪد اڪر شاهه سڏايئي
ڪالي برهوڻ جهڙون پايئي
ڪالي سوريءَ سيڄ سمايئي
سره ڪيڏئين لک پاوڙيون

٤- حيرت هوش ڪر ڪيو سارو
برت بنهل جي نور پسارو
صنم سرلوين ليهن لظارو سڪ سڄڻ ادر جاليون

٥- دلبر زلف جي دڙيون اڙيون
مطلب ملڻ جون وريم واڏايون
تولا دلبر ڪالک اڏايون اکيون عماقن آليون

٦- غلام حيدر گولو آهي سگهه نه سرلوين پيو ڪو ساهي
دلبر پاڇهون هٿ پيو چاهي
حسن هاديءَ درم جهاليون

ڪلام نمبر (١٢٢)

وحدت اِڪ الهيءَ هر جنهن جوڙيو سڀ جهان
١- جلوو جنهنجي جوش ڪيو عرش زمين آسمان
٢- ذات نه پاڻ پالهجو هندو مسلمان
٣- ربيءَ بروز پالهجي اٿي زهر زبان
٤- نوريون برهيزان ڪري ناحق لڳن نادان
٥- جلڪ پلڪان جاڳڙو الي سارو هي سامان
٦- مهر هيمهر بادشاهه ڪوڙين ٿيا قربان
٧- غلام حيدر نهر وليو ٿيو هادي اکيهان

باب (ھ) جو

ڪلام نمبر (١٢٣)

هردم هادي آهه ميان مٺا دل دلگير ٿئين

١- ملڻ لاءِ محبوب جي جهڪي لڳي سولاءِ ميان

٢- سڀ ڳري ٿو عشق آئون ٻالڻ ڳهيءَ ڳل ٻاهه ميان

٣- ڪين ڇڏيندو ڪارڻي عهد جهين جو آهه ميان

٤- قابو ره تون قول تي وحدت سرو سماءَ ميان

٥- غلام حيدر ڪڏهن جانب جاءِ اچاءِ ميان

ڪلام نمبر (١٢٤)

هاوڙ عشق جي دوزخ ڏٺيا

زمين زمن کان زور ٿيو

١- ڏاڪ مارا اوري ڏٺا پرت پري پرواز ڪيو

٢- عرش اعليٰ ڪان لنگهي اڳاٿون ورهه وجهي وڪار ڪيو

٣- ٻره برابر واڳان جاٿيون ڏاڍ ڪفر سڀ لٽ ڦر ليو

٤- غلام حيدر فقير ڏٺا عشق الله ٻن ناهه پيو

ڪلام نمبر (١٢٥)

هادي ء پرت پلوت ليهن لنارا لائيا

١- ظاهر باطن ذوق ۾ گهور ڪري پيا گهوٽ

٢- عاشق اڳتي لنگهي ويا ڏلي ٻڌيءَ ڪي پوٽ

٣- سور وڃائن سرلڌا چڪول چاڙهي چوٽ

٤- پي نه جاڳن ڪ ٠ ڪاڻي عشق الله دم وٽ

٥- غلام حيدر فيض ۾ چست چلائن چوٽ

ڪلام نمبر (١٢٦)

هرجاءِ هوهو حق ميان صدق سچا مرشد ميان

١- جنهنجي عشق اُبل ڪئي دل ۾ ورد ورق ميان

٢- هندو مومن آهه هڪوئي لاحد آهه لاشڪ ميان

٣- معشوق جي ميدان ۾ ٻاٿون ٻره ٻڪ مان

٤- برهه ۾ بيشڪ باقي هادي آهي هڪ ميان

٥- واهه اقرب واڃهڙو لعلن ڪهڙو لڪ ميان

٦- غلام حيدر گوش ڪر ڪئي ٺڪيءَ جوڪ ميان

ڪافي نمبر (١٢٧)

هي وڃي تان هو ٿئي

ڪڏهن ڳالهه سازي پئي ٻڌر

ڪوڙيون ڪتابن جون پڙهين

اتي رهڻ لقولي سڀ ضرر

١- هت نه موڪا تون مڪاني آهين لڪي

سرسري سوجهي لهين سڪ سور جي

٢- تسبيون ٽو تڙ ڇڏ تماشا قيد ڪان

وره واري وات تي اتي لاهه ليڪو

٣- نهن ري ڪوڙا قصه مسئلا مسائل سڀ

ري پروڙڻ پالهجي اتي پيو سيڪي موڪا

٤- موج هن جي مست ڪيا غلام حيدر

نهن جو نعرو لڳو دم عشق هولي هر

ڪلام نمبر (١٢٨)

هڪڙون هلند ٻن ڇڙ پئين پالهين

اذا آيو جئين آهين

١- ولنج تون مست مرشد جي سچائي ڪاه

لهن اقرب وسي نيڙي پلا پول پئي

٢- سچائي ٻاٽ ڪر ناسي لاحق هت

ليڪا ناهي ڪوڙي ڪنهن سان اجايا ٿاهه ٿو

٣- آهين تون نور سر سري لاڳاپا لوڪ جي

ڇڏي هستي هو وڃ سارو نيها نه ڏيهن جا

٤- غلام حيدر ڪڏر ميدان

مٺان ڪو سگهه پيو سا

ڪٿا دارا ڪٿا سڪندر اٿا تون رمز دل را

ڪلام نمبر (١٢٩)

هزارين نور ٿيا پيدا لنگهي مجهه عشق آيا

لڳي امو نمو الدر لولي ڇمڻ ڇمڪار لا

١- ڪيو ميلو مرشد من ۾ لڳي آهه تار جي

ڪيو جا ڳالهه ڪا ڪن ۾ جوش ۾ جي

٢- نفيءَ اثبات کان نعرو هڻن عاشق

ڇڏي هن لوڪ جو لارو گهوري سر هي گهمايا

٣- لڪين لاحد ڇڙهن لهرين

اچي نوجوان حسن

لکائن زور سے زهرين نيڻن جي گهور گهايا

فقير غلام حيدر مرحوم

٤- غلام حيدر سدا غازي ڪملن ٻاڪا ٻره ٻاري | رکن دل رمز دم تاري حڪم هادي جي ٻلا ٻا سي

بـــاب (ي) جـــو

ڪلام نمبر [١٣٠]

يار جنکي ياد ٻجڙو سے ٻور ۾ ٻوٽا وٽن

١- ٻڌ انهن کي سور جي جي فرقت جوٻالو ٻڻن

٢- اٿي ٻهر ڪهب جي سي واٻ واڳي ٻيا ڪهن

٣- ياد ڪرولي فڪر ٻيراڳن
اي ڏ ٻڳي ڪڏهن ساڻ ڪڇن

٤- سر ڪياؤن صدقي سرلمون ٻمر نا ٻوڳي عشن

٥- ورھ دلبر جي ٻهد ٻون
سي سور نا ڪنهن کي ملن

٦- غلام حيدر گوش ڪر زلد رمز روحي ۾ رهن

ڪلام نمبر (١٣١)

يار گڏيو دم لهي سنيان ڳالهه ڪمان اي ڪڍي

١- هستي هووڙ ڪر ڪيائين ياڻ رهيو وچ واهي

٢- دوست دراڙي ديدان لا ٻون
رمز هادي دل ٻاهي

٣ هر جاءِ هوڪو يار سهڻل جو تار لڳي ان لهي

٤- وحدت وڃيون سر لي آيون
آيو ٻکي منجهه ٻاهي

٥- غلام حيدر يار گڏيو سے نورامي جو لهي

بـــاب (گهه) جـو

ڪلام نمبر (١٣٢)

گهورڙ لوتان هادي گهوري
آءٌ ٻ ٻچان لهجي ٽوري

١- وحدت وڃيون يار جوڙيون جاءِ اڪين ڀرجوڙي

٢- مرشد موجان يار جڳايون سب ٻمائي ٻوڙي

٣- آءٌ الله لڳا اڳ اسانجي لند لوڻهن دم چوري

٤- مشرق مغرب ظاهر باطن لڳي ڏسي جولوڙي

٥- معلوم لوڪي حال سهولي آءٌ مهاڙان موڙي

٦- غلام حيدر غيرت گذري يار للوسي ڏيڙي

پاڳو ٿيون (سرائڪي ڪلام)

تصنيف :- ڪمان غلام حيدر فقير شاه عليه رحمت

ڪلام نمبر (١)

١- جڳ سارا ترڪ باري وسدي گي رهن وهاڻي

٢- ٻير مغان فرمايا ايهو لوسعه لهرے دراڙي

٣- لال اساڏی لهڙ الايا ناڪ نور فيا ضي

٤- اسان الهيدا اهو اساڏا دمدم ڪردي مڱين آڙي

٥- وچ ميدان محبت والي چلسن ڪي ڪي غازي

٦- غلام حيدر گر سڄي دا آيا عشق آواري

ڪلام نمبر (٢)

آءٌ يو ليا ڪر آوندي
لڳڏی لهن سنڪ سما وندي

١- حسن ليڏے مڱين ڪمتي آن حيراني
درد ڪهون مڱين ڦيران ديوالي
مل يارا مڱين مستاني موج آئي سر ساوندي

٢- ٻير مغان فرمايا ايهو جوڙ خودي هو دآبي لهوين
موڙو ڦيلل مرڪي جهوين لوسعه انهن وڃاوندي

٣- نال لڳڏے مڱين لهڙا لايا
جان جسم سارا گهول گهمايا
انا احمد ايڪ سمايا لهن باس الا وندي

٤- غلام حيدر عشق دي چالي ڪملن ڪي هر ڏھ لي
ٻره جلايا جسم جلالي لهن لوسڪ لڪاوندي

۴- غلام حيدر سدا غازي كملن ناكا بره باري | ركن دل رمز دم تاري حكم هادي ءِ هلايا سي

فقير غلام حيدر مرحوم

باب (ي) جو

كلام نمبر [۱۳۰]

يار جنكي ياد مونجهه سي بوز م ہوتا وتن

۱- سدا لهمن كي سور هي جي مرت جواهالونهن
۲- التي پهر ڄڻڀجي سي واسط والي ايا ڪهن
۳- ياد كرولي نكر پهرا ڳن
اي ڏ پهي كڏهن سان ڪهڻ
۴- سر كياڻون صدقي سرلمون ہر نا ہوئتي عتن
۵- وره دلبر هي ہمد يون
سي سور نا ڪهن كي ملن
۶- غلام حيدر گوش كر رلد رمز روحي ءِ م رهن

كلام نمبر (۱۳۱)

يار گڏيو دم لهي سنهان ڳالهه كمان اي ڪهي

۱- هستي هوو ڪر ڪياڻن ياڻ رهمو وچ واهي
۲- دوست دراري ءِ ديدان لا يون
رمز هادي ءِ دل اهي
۳- هر جاه هوڪو يار سهڻل جو تارلگي آن لهي
۴- وحدت ويرون سر لي آيون
آهو نكي منجهه نهي
۵- غلام حيدر يار گڏيو سي نورامي ءِ جو لهي

باب (گهه) جو

كلام نمبر (۱۳۲)

گهوڙ لوتان هادي گهوري
آءٌ ڏ پيان لهجي ٿوري

۱- وحدت ويرون يار جوڙاون جاه اكمن پرجوڙي
۲- مرشد موجان يار جڳايون سب پهاگي پوڙي
۳- آءٌ الله لگرا گڻ اساڻهي لهد لولهن دم چوري
۴- مشرق مغرب ظاهر باطن لنگهه ڏسي جولوڙي
۵- معلوم نوكي حال سوركي آءٌ مهاران موڙي
۶- غلام حيدر غمرت گذري يار للوسي ڏيڙي

پاڳو ٿيون (سرائكي كلام)

تصنيف :- ميان غلام حيدر فقير شر عليه رحمت

كلام نمبر (۱)

اے جگ سارا ترك باري ونجدي كي رهن وهاڻي

۱- پهر مغان فرمايا ايهوين توبت نهيره دراري
۲- لال اساڏي نهوڙ الايا ناتك نور نماضي
۳- اسان الهيدا آهو اساڏا دمدم كردي مجهن آري
۴- وچ ميدان محبت والي جلسن كي كي غازي
۵- غلام حيدر كر سچي دا آيا عشق آوازي

كلام نمبر (۲)

آءٌ پولپا كر آوندي
لهڏي لهن سنك سماوندي

۱- حسن لهڏے مجهن كيتي آن حيراني
درد كهون مجهن ڦران ديوالي
مل پيارا مجهن مستاني موج آئي سر ساوندي
۲- پهر مغان فرمايا ايهوين جوڙ خودي خود آپي ليوين
موتو قبل مركي جيوين توبت لهن وچ آوندي
۳- نال لهڏے مجهن نهوڙ الايا
جان جسم سارا كهول كهمايا
انا احمد ايك سمايا لهن باب الا وندي
۴- غلام حيدر عشق دي چالي كملن واكي هر دم لي
نره جلايا جسم جلالي لهن لونك لكاوندي

كلام نمبر (۳)

آدم عشق ہر دیدار دم موالی
بی ا لگ برہ چوتا اسرار اعظم عالی
۱۔ صورت سوز چپایا ھرجا ایہا حکم ھلایا
جان جسم کون جوڑ جلایا باہ برہ دم بالی
۲۔ وچ دریاہ حیرت دے آون
لھمک ولھوی جوش جگاون
لھر بھون تی مول نہ باون
عاشق قردے عین اکالی
۳۔ دلبر دیدان دمدم لایاں معافی کرگیا مہر مداہان
ولھن القرب وریان وڈایاں اھا عاشق رمز نرالی
۴۔ غلام حیدر غور نہ بولی دمدم دلبر وچ چولی
لھہ گئی سب روگہ دے رولی آیا عشق ڈھالی

كلام نمبر (۴)

آیا عشق اچھل اسرار مار نقارا نوبت شاھی
۱۔ ہیک ہمراگی ہن کی آیا سامی دم سمسار
برہ کریندا بی پرواھی
۲۔ دین کفر کون دور کریندا اھین تسنگ تروار
بے رنگ برھا کیہل خدائی
۳۔ ھر رنگ دے وچ روپ سماسی
لھین شوق شمار
ملک ملک وچ سوز سمائی
۴۔ لعو لعو ستکر سر سمجھایا وحدت دم وسکار
لعو لعو دے وچ لعل لکائی
۵۔ غلام حیدر غیر نہ رھیا عادی دم ھولکار
چھمان جوت چلائی

كلام نمبر (۵)

آپے وسدا بے پرواہ ھر رنگ دے وچ شاھماہ
۱۔ نال جمال دے ھستی ھئیمدا
آپے آؤندا آپے جاؤندا
قلعہ ھستی دا کوٹ پہیندا آپ رھیا نہ اللہ
۲۔ کربل وچ قتل عام کرایئی
موسیٰ کی فرعون ہوڑایئی

ایہا آپ تماشا بناوئی خواھش اپنی خوا...
۳۔ الست اسی دا کس لھین پایا
ھدو مومن ھے م...
عشق اسی دا چم کر چایا رمزن والا ...
۴۔ قالو بلا دا قول کرایئی
جنت دوزخ سب ...
ھر جائی ایہا حکم ھلایئی رمز سہوڑ واہ ...
۵۔ غلام حیدر گردی چاری
درھادی دے دم دم ...
کوجھی کملی مئیں بدکاری
اھین سر فرض ...

كلام نمبر (۶)

اھا صورت ویک مستان رھو
اھین سعمل کمتے سلطان آیا
۱۔ آدم اصلی کون آھا
ویکو عشق سدس اسباب ...
زیر زبر وچ کر کے ظھورا سوز سری سمھا...
۲۔ چٹک وچ چولے عما قان
دین کفر کون دور ...
نوبت لھین لگی سر سوز متا اھوقاف کرداوما...
۳۔ موج ماھی دی اوج جاکمتی
سو شوق لھمے اسرار ...
بے رنگ ہیک ہماکے بازی اھو قول قالو قرآن...
۴۔ غلام حیدر چالی کروالی
سمجھن غازی مسعہ ...
نالک لھین لگادل دورکاڈا اھو سیٹرپرسری سمھدان...

كلام نمبر (۷)

اچا دیدار دلبر کا جسی کے وچ جھاتی ...
دما دم دید دلبر کی سراسر نور ڈاتی ...
۱۔ کھا ابرے مکان موکو
دیکو دم سنمل سوھال...
بتایا عشق رھا ہ طی صفا دم ھو صفالی
۲۔ سیعرکے بیچ بساتا ھے بحر بے رنگ نزا...
انا را انا الحق کا ھر بارن بساتی ...

٣- جلا کر جسم جان دي دا محبت موج مستي ميں
آيا فرمان فالذکر کا چمي چمر چوه چالي هے
٤- غلام حيدر همه حيدر علي کا نام دم ليتا
مجهے بر فرض آتا هے اسي کا سوز سالي هے

کلام نمبر (٨)

اکيين عين ڏٺا لقيعا نور نبي
ميڏا صدق صدق سر ساه سارا

١- وحدت وير چڙهي با جسي بره گهري
صبر گيا تي آرام نهين
هردم حال هادي سر بوج ميڏي
ليهن لڳا نرواز نعرا
٢- چشمان چوٽ ڏيون کڙا اوت گوا گهت
مژگان تير لڳن کر تاب تکے
هردم هولنگ هڪا دم هادي والي
نرها باغ بهيا سر سينڌ سارا
٣- کيا مڪين کهون هتي هتي حال سڄيان
مڪين ٿان درد کنون ديوانه هان
حيرت هوش سارا گم گرد کيتا
آپ هويا اظهار يارا
٤- غلام حيدر کوئي غم نه آه
سهڻا يار آيا کر سمڪار ذبحو
نوان نهين لڳا سب پسول پکسا
کل ملڪ هويا سب نور سارا

کلام نمبر (٩)

اساڏيان سب مرادان پيئان دلبر ديس اساڏے آيا
سر بر چهرے لولڪيان
١- آوڻ نال انهيجد ے يارو ساويان ٿيان جايان سڄان
٢- لونت نهين وچائي هردے دور رهي ڏوڪي دليان
٣- لنو لنو دے وچ راجهن وسدا
جکهين اوجاران جهوليان
٤- هردے هادي هولنگ مچائي
پڙڪي انهين دے پهتيان
٥- هردم هادي نال جاني سان
لوٽ کوڙيان جهين جهنبيان

٦- غلام حيدر گروه بلايان بر آمان سب آسمان

کلام نمبر (١٠)

اسي جگه مين اوڪي ساجن بهر ديدار آيا هے
بعي آدم آيا بن کر آدم اظهار آيا هے
١- کہا پيرے مغان مجکون نه ديکو سر طلسم کا
بقا دم يار کي باري سري اسرار آيا هے
٢- انا احمد گفت سرور سهدے آن کا کيا بس
کليا دم نور نرمل کا گلزار آيا هے
٣- آيا فرمان فالذکر ثنا اوبر آدم صدي کلمه
لما شا طور سينا کا نظر نروار آيا هے
٤- غلام حيدر نبي سرور علي دم نور کا شعله
کلي دم نور کا نعرا بهر بازار آيا هے

کلام نمبر (١١)

بره بات سٽالي کهي دم دود دکا وٺدي
١- چشمان چوٽ لڳي چو طرفون
ٿرڪ آڙاه مچا وٺدي
٢- اهمڪ ولهي عشق اشارا
جسمڙون جان جلا وٺدي
٣- ڏاڍيان عشق اليلان کيتيان
روهي رمز رلا وٺدي
٤- جهلي آيا سر مهڏے جهولي
سهدے سور سما وٺدي
٥- غلام حيدر گسر سمجهايا
لونهين لعد وڃا وٺدي

کلام نمبر (١٢)

راه سره دي پڙڪا کيتا
لڳڪے اسدے مڪين لڪيان يار
١- چم چم چمڙن نڙ مڙ لونے
سره ديان باکسان ڦٽيان يار
٢- کر ککن جگهين هيڪڙو الڪي
چوليان چوه مان چڙيان يار
٣- مهڻا ماهي دا سر سے چاتم
جگهه ديان چاتم جنديان يار
٤- سهدي اساڏے سور سمايا
باغ باروچے دے پٿيان يار

۵- غلام حیدر غور نسے رہیا
نسار لیٹاں دے لتہان بار

کلام نمبر (۱۳)

باہ برہ دی پڑ کا کھتا
جھکے مکے جھڑ جھڑ جھڑیا ر
۱- دین کفر کھوں دور تھی سے
اقرب اکیاں اسڑیاں
۲- نوبت نبھن انا احد لائی
لنو لنو ہویاں لے تڑھیاں
۳- انا احمد بلا میمی ڈو ڈو ڈم ڈم ڈڑیاں
۴- موج لگی دم مست قلندر
حسن دیاں فوجاں چڑھیاں
۵- غلام حیدر غرض نہ کائی
برمت ہادی دم بڑھیاں

کلام نمبر (۱۴)

بوندان برسن ہولی جھکی نوبت نبھن وجاوندی
۱- حسن ہرایاں چوطہوں چمکیاں
دم دم دود دکاوندی
۲- صورت ساری سخیر کساڈا
انحد ہونگ مچاوندی
۳- ہمرے ہاں کا رمز سہکالی
کہت انا الحق گاوندی
۴- غلام حیدر گہر صورت وچ
مل مل برمت بچاوندی

کلام نمبر (۱۵)

باگی سمجھ ساڈر ہمت لاوٹا
دم دلبر دود نکساوسا
۱- ایسا رنگ بنائے جوئی
اپ وسارے تہدے سوئی
ہر دو جہانون ہجڑا ڈوئی ہے سر کھول کھماوٹا
۲- سولی ء اوپر آکر چڑھدے
سر لتھا نا سورھیہ ڈردے
زل کھائے چووچ بھردے سو ے سس لگاوٹا
۳- سر دا سانگا لاشکے لاھن

ہور اچھون نے مول نہ بار
انا الحق دا ناد وجاو . آتش وچ ازاو
۴- نوبت نبھن نقار لاون
تن من توتھن تار وجار
وچ تنھن دے چوٹ چلاون جتے اور مرہا
۵- غلام حیدر فقیر نسے چوڑن
وحدت دے وچ آپ ولوا
دم دم دلبر سوزون سوان جان جسم جلاو

کلام نمبر (۱۶)

ہمرے آدم دے مخمن آپ آئیس
کیتہ سر الاھی دا
۱- اصلئون آخ ھمیس لامکانی
ظاہر کیتم آ انسانی
ہر جا ھوکا ذات ربانی سارا ہے سخیر خدائی د
۲- شوق دے غلبے شور مچایا
ظاہر باطن ارش الا
ھندو مؤمن جھگڑا لایا کر کے فرق جدائی د
۳- وچ میدان مولائی آون
ہور اچھون نے مول نہ بار
جھکے مکے جھڑ جھڑ جسم جلاون
شوق نتھاں شمع شاہی دا
۴- غلام حیدر ھو یا ھادی
مجمون لہھون ہے شاہ ذراری
ازمل لالک فقر فیاضی ڈنڑا سچ صفائی د

کلام نمبر (۱۷)

بڑہ عشق صلوات سمہانی سر ساہ کرلن قربانی
۱- ملت مذھب دین کفر کون
ست سخیر کرین سلطانی
۲- آدم سر اسرار الاھی اقرب عشق نشانی
۳- اندر باہر ھو حق سارا چا چلن جسمانی
۴- غلام حیدر گہر صورت وچ دزد اکادل جانی

کلام نمبر (۱۸)

چشمان چوٹ چلائی وے
لٹ وبندئمین جادو لائی وے

زلفان تنهنجيان زوريءَ لڙ ديان
۱- زلفان سيف تنها سنگائي وے
۲- ذات كفر كهون دور ٿيو سے
سرمه بهن وچائي وے
۳- ڏوه اوابون ڏور ٿيو سے
دم دم خيال خدائي وے
۴- غلام حيدر غير لسے رهيا
مرشد موج مچائي وے

كلام نمبر (۱۹)

چشمان چال ويكو دليان دوڙ لٽن
مزگان تير خدنگ سرمه بان چٽن
۱- حوران ويكهه حسن حيران هويان
پريان اكهه سچيڃ دے بهوش ٿون
مكڙا ويكهه ماهي دا مهتاب چهپيا
جمن عين صفا قسا الله دے نين چٽون
۲- زلفان زير زبر سر سالك بيا
پهلے پاڪ معشوقان نون ويكهه پٽن
جوان جوڙ جلوه كرے جوش كنون
سالكان سوز واليان سيڌے صاف سٽن
۳- معمس موج كيتي ٻوليان چوه چٽيان
ويكو دزد معدان سر دوڙ كرن
رمزان رل نيان رانجهو يار واليان
لوبت نيهن لڳي هے سر گهول گهتن
۴- غلام حيدر كوئي غم نهين
غازي ويكهه دليان دا غير كپن
ويكهو نال لاهوتي دے لال هويا
دل درد كنون رب رام جپن

كلام نمبر (۲۰)

نكيهون كل نه بولدي هے كائي
ٿلڌي ويندي هے عمر ديوانے
۱- دليا دور تكي هكدم هوئي
نال نه چلسئي نانا ركهه دل ٿي دم خدائي
۲- نير نه لكدا هے كدهين دا
واسين جوڙ لكانا پيرط نه چلسئي پائي
۳- هے صفائي دم كدر وچ
مول نه كرلون مانا آپے ولسئي جوڙ وڌائي
۴- غلام حيدر حيرت هوئي
مرشد من سيمانا جنهن رمز انا الحق لائي

كلام نمبر (۲۱)

دور نه جا دلبر دور نه جا مجنون لدر لاكهے يار
۱- تيري دو نينون كي تار تار
جيگن همارا بهت پياسی تو بن اور نہا هے يار
۲- تن من تار تماري هر جا هو هوائي يار
هم تماري دامن پكڙي تمارا نام ستار
۳ غلام حيدر گر كے جهولي ايناس نوائي يار
كے جهولي كهولي ديكهن پهري جالا سر تماري يار

كلام نمبر (۲۲)

درد دماهي ڏو ڏو ڏم ڏم پرها بات سماويگا
۱- سوتو قبلل الست مولوا بهوين عشق الاويگا
۲- رت ڏينهان آرام نه اسكون
تن من چوٽ چلاويگا
۳- جهوكا مكڑا جهو جهو جهر مر جهلكے
نال نال جام پلاويگا
۴- لحمك لحمي رمز هكا هك
جتي او مسر جاويگا
۵- سولي سر ميدان اسي كا
لسوبت ليهن بجاويگا
۶- كثرا احد ككهائي كلمان
جسم و جان جلاويگا
۷- غلام حيدر گم حسن وچ
رمزان زور زلاويگا

كلام نمبر (۲۳)

ڏاڍيان عشق لائيان دم هوليان
لگيان لوں لوں دے وچ اولياں
۱- نفل نماز ان نهين ٿيو سے
ورد وظائف لوڙ سٹيو سے
قالو بلا واليان بوليان
آهون طلب آپ ڏلو سے
۲- ذات كفر جس دا اجل نا هے

قدم اسان تي اڳيان اٿائي
ٻاهه برهه دي ڀڙڪا لائي درد آيا ڪر ترليان
٣- ملڪ فلڪ وچ هوئي آڳاهي
مٿين سچ دي اصلئون آهي
لڳا نعارا شاهه شاهي ڀؤ پئي سڀ ٻوليان
٤- غلام حيدر عشق اداسي
ٻاهه برهه وچ جيڪو آوسي
ڪٿي ولدا روپ سماسي ڇوهه ڇٽان دم ڇوڙان

ڪلام نمبر (٢٤)

ڏاڍا عشق مچايا شور
بي رنگه برهه ڪي ڳهن ڳهي گهور
١- دم دم ديدان لوڙان لاڪن
نال عشقان ڇمان ڇڪن
ولهن القرب آڪي الڪن برهه ڇڏين ٿا ٻور
٢- سڪر مرلي سوز رچائي مولا قلندر ٿار ڇوڙائي
مٺين ٿهن ٿي آپ سماوي عشق الهه شڪ زور
٣- موج مستي سر آئي ميري
ڇڪ ڇڪي سڀ زهد بکيڙي
نفل نمازان لٿهن ليري دم دم دلبر دور
٤- غلام حيدر غرض نه ڪائي
بي رنگ برهه ٻين وڃائي
اندر ٻاهر صلح صفائي دل لٿي دم چور

ڪلام نمبر (٢٥)

سرس صدق صد بار ڪران
پيارا ياس ميرے اچ آيا هي
١- گنگا جمنا جل ڏل جوتي
اڪو اڪ سمايا هي
اندر ٻاهر هو حق سارا
ليڪا دين ڪفر سب دايا هي
٣- مولو قلندر الست مولوا
برهه بسار اسايا هي
٤- غلام حيدر ڪل ڪلدار پيا
جس نام ترام دل پايا هي

ڪلام نمبر (٢٦)

سپاهه موڙ يار ملڪڙا ناڪمران اسان نون ڇاجهڙان
١- عشق اسانڏا دم دم دل تي
... برهه وجهندا ...
٢- دل حيرت وچ هوئي حيراني
ڇوهه پٽ يان مٺين ...
٣- محبت ليڏي مچ مچايا
تن من ڏيندا يان ...
٤- غلام حيدر عمر نسي رهيا
سال نما دي ...

ڪلام نمبر (٢٧)

سعو هي ڳالهه عشق کي شرف سر ڀر جهلايا ...
شمس شمالي ڪي سر آيا سولي منصور چڙهايا ...
١- ڪيتي عالم ترٻل بر حشر ڪاهل مچايا ...
ڪتان ليلي ڪتان مجنون ڪتان لطهن سڏايا ...
٢- ڪلي بي رنگ برهه بازي
هر جاهه حق سمايا ...
حسن حيران در صورت بني آدم بنايا هي
٣- ڪها ٻهري مکان مڪرن
ديکو ديدار پايا هي
ڪفر احد ڪا ڪلمان مجهي سڪر سٽايا هي
٤- غلام حيدر اول آخر
اوئي اسرار آيا هي
رهي هون ڪم حيرت م برهه ڀڙڪا لايا هي

ڪلام نمبر (٢٨)

سٺو سمجهو صنم ڪي سوز
فلڪ سارا جو روتا هي
هميشه حال هادي ڪا
مجهي دن رين هوتا هي
١- سجن رهتا جگر اوپر
نه هم جانون ڪوئي اس ...
جاڳا ڳا جوش دلبر ڪا ذڪر ڪا ذوق هوتا هي
٢- انا ڪنتم ڪها ڪس ني
ڪه هم جانون نه آدم ڪي
صهي او دم صهي اي دم بنايا برهه بوتا هي
٣- انهن ڪجهه سمجهه اٿ کڏهن نون
عقل اس ما ڳهي اٿ جاوي

۱۶۔ ... جو بي سر هي دوجگه سي هات ڏوڙا هي
... در گرو کي باس

۱۷- سعو دل گوش سانهي هي
ٿهن کو اور دلبر بن اوٿي هوشيار سوتا هي

ڪلام نمبر (۲۹)

شوق پت ايا شاهي شملا اور نه اس جاه آويگا
۱- خالق نه مخلوق الاهون ڪرُ نتل بره ڪڏاويگا
الا عهق لگايا امرا ڪون انهان بگون باويگا
۲- برها بار نه دل مرڻا بي چهڪل مار چلاويگا
اڪو ايڪ سه يا سهڻا بي رلگ بره بلاويگا
۳- مئون تان مئون وچ ڪون بلهندا
ڪفوا احد ڪهاويگا
هود خود هرگه چوڙ اتا نهين
تسان تسون مطلب ساويگا
۴- غلام حيدر گم حسن وچ
حيرت هوش گمواٿيگا
هرے مغان هر جام پلايا اس دي رمز رلاويگا

ڪلام نمبر (۳۰)

ساجن هم ين امر ڪها ڪهون تم يار فيضدار هوا
عجب رلگي اسرار هوا
۱- محبت کي ميدان پر اي نور دم اظهار هوا
۲- الستکم اشارا آيا دم دم سؤ دبدار هوا
۳- بهيي ڪسا اسرار اڻا نهين
جت سا قيه سو سردار هوا
۴- خاڪ ... رل خرد پاڪ هويا
چل چلا چرڙ ار هوا
۵- نوبت لهين اشابر نعرا
کل مهچهيي ڪلتار هوا
۶- ٿولهين تولهين ثال تماشه
تسنگ دم سروار هوا
۷- ... هون امر هر ...
کل قل دم گلزار هوا
۸- غلام حيدر غم نه ڪرگي برهي کا بيار هوا

ڪلام نمبر (۳۱)

سعو هي رمز بره کي ءها لب عشق جو اولو

فقير غلام حيدر مرحوم

۱- آئو هت پاڻ سر ڀههيجي
هارے خود هاڪ جو چولو
۲- مئهان وحدت کري ڪثرت
فري ڏس پاڻ ٿيو ڦولو
۳- چوراسي جون لک جوڙے
جاڳايو شوق دم شعلو
۴- سطي سي گر سچي گفتار لهي وڃو روڳه جو رولو
۵- غلام حيدر گڏيا غازي
ڪيا ڪون ڏيل جو ڏولڻو

ڪلام نمبر (۳۲)

جهت جهت جام جهکور بادل نعيمان بره برسن
۱- لائي نعليان چوڙس چمڪارى
بره چڙهي سور
۲- جان جسر دم دلبر جاڪي نام الله دم اوڙ
۳- انا احمد بلاميمي ڪيتي ڪف ڪڪور
۴- مولو قطل مرنا آگي جيوان
سرامامان آکر تسور
۵- غلام حيدر گم حسن وچ ذوق ذاتي دم زور

ڪلام نمبر (۳۳)

صورت سبي وچ سهر سمايو بي رلگ پر هڪ رمز رلي
۱- هر دے هادي هڪ سمايو
دم دم دل تي شاه علي
۲- جنت دوزخ آپ بنايس
چوڙس هڪا هڪ هونگ جلي
۳- ولهين اقرب وچ وصالي
سمجهه اها لون سوز ڪلي
۴- چوڙ دنيا دے ڪوڙے ڏلڏے
ڪه برهي کي هي باس پلي
۵- حيدر گم حيرت وچ
هر دے هر هڪ حق تجلي

ڪلام نمبر (۳۴)

عشق امالڪ نعرا ماريا لايان دردڏ مالان
۱- وچ حيرت دے هوران رهيو سي
سر سر سوز سنڀالان
۲- ورد وظيفا وسر گهو سي نهين ڪرايان نالان

٣- هادي لال اساڏي هميشه
عشق گهتيان ڪمند مالان
٤- شاه دراز شور مچايا ان لوڙهن دم لاليان
٥- غلام حيدر غير ڪيو سڀ برهه باهن پالان

ڪلام نمبر (٣٥)

عجب اسرار اکيان دا الحمد املک دليان دا
١- سنت ڪيا فرض نا چوڙن
پاڳي سب اتان ٻوڙن
هڪو دم هو هدا اڏان چاو ... ر يار بدليان دا
٢- لاون سر شور دم شاهي اما امت عشق آڳاهي
حسن دم هو لک همراهي مارن چل تير مژگان دا
٣- جلوه ڪر جلد سر آون الهي ياسب برساون
بهوڙ م نوش سر پاون گهتن دل جام زلفان دا
٤- غلام حيدر اهي آون دست ڪاتم سچا پاون
جلا ڪر جسم قل پاون ويکن لت تقمن سچا الله

ڪلام نمبر (٣٦)

عجائب رمز دلبر کي هويدا هو يقين دائم
... نامه ... اوار دل دوست روبام
١- بر آمد رمز برهه کي امر ارشاد حق هادي
عبادت اور نا جالون برهه کي بات گويائم
٢- ڪها هادي نه هم بولون
خاطر تسلي هماري هي
مجهي بر فرض آنا هي شب و روز و تما خوائم
٣- وظيفه مجهکون هي ضرورت
اوار دل دوست کي دم دم
رهي هون گم حضرت وچ ذکر چهوڙي لمعه ائم
٤- غلام حيدر کذر مين هو
جونت ڪيا الهان ڪر لا
مو لوا قبلل آگي مرنا سري سر موج مستانم

ڪلام نمبر (٣٧)

عجب جلوه جلال الله سجن هر باس هر ديکا
١- ڪهورن مين باس برهه کي سميع او بصير الله
٢- عطا فرمان فاذکر کا کامي جلوه ڪمال الله
٣- رهي هون گم حضرت پر حسن حق هو تعالى الله
٤- برهه بازي عجب کهلي کهوا احد قل هو الله

٥- ويکو ديدار حيدر کا جسي کا اسم اسدالله
٦- غلام حيدر بکلداري انا احمد صلوات الله

ڪلام نمبر (٣٨)

عجب لعلي تيري لب کي شور پر عرب و عجم
سيف ايمان سوز بازي آتا گيا اد و علم
١- حسن تيري کيا ديوانه ... هون لوح و قلم
دوسرا کوئي نه "ديکهيا" ديکيا دلبرا تا درا
٢- برهه کي برسات لا کي جوش جگايا دمبدم
ستگر ان کي سنگ ساڙي نعره شور الم
٣- غلام حيدر گهورانا مگين موه سارا دم لعم
دل ميري نور و نظر آيا شفيع شاه امم

ڪلام نمبر (٣٩)

عشق کيتي تم ڏام ترت تڏان اسلام لوسي
١- نوجان حسن ديان چرقين چڙهيان
مشرق مغرب مول نه ايمان
دوست گهتيا دل دام جو شالدا کو جام پيوسي
٢- نوبت لنهن دي بي رنگ باري
ماهي مليا دوست دراري
اعلحون ها الحام زم زم وي وي زام زيبوسي
٣- الا احمد عشق اشارا بلا ميمي لنهن لغارا
محبت موج مدام عشق والا انعام مليوسي
٤- غلام حيدر گم صورت رچ مرشد والي ماه پور الوح
هادي حق هدڪام عشق اساڏا امام ٿيوسي

ڪلام نمبر (٤٠)

عشق آيا اسرار برهه ديدار ڪيتوسي
١- لال ماهي محبوب لنهن الا لا يا جهولي ... اساڏي سوا
برهه کيتا پڙڪار وحدت وسڪار کيتوسي
٢- د مدم دلبر ديدان لا يان جان جسم وچ پڙڪن باهان
ماهي مليا مختيار تڏان سينگار کيتوسي
٣- ولهن اقرب لڳا نعرا آيي کيتا عشق ...
لعو لدو وسدا يار قتل کي کار کيتوسي
٤- غلام حيدر حيرت هوئي لولهو وسدا يار افرلي
دوست مليا د اسرار الله ر ديدار کيتوسي

كلام نمبر (٤١)

عجب ديدار دلبر جا اچا اسرار انسان ۾
ڪهڙو معين بات برهي ڪي ڪل وڳنڌ ار انسان ۾

١- آيا انبا سڀ ڪري عالم هويا هر جاءِ ۾ غالب
ڏهڻ معين اوز اسڪي بن لسڪ ار وار انسان ۾

٢- وڃڻو دم ڪرڙهيا ترسهن ڪي جاڻون دور هي دلبر
نحن اقرب لسڪ ڏيکيا هويا هر بار انسان ۾

٣- جلائي چوڌڪ هر طرفون هويا هر رمز ۾ راضي
غلام حيدر ڏهڻ او کم طلوع تڪرار انسان ۾

كلام نمبر (٤٢)

عشق عجب اسرار موڙي مسون لڳا
برها بي اختيار موڙي مسون لڳا

١- واه واه وحدت لايا شور عشق اڪالي اڳي ڪرڙ
دوست ڪيتي دم دلبر ڏور دمدر ڪا پدار

٢- جان جسم ۾ دلبر آيا ستگر سچي لاد وچ يا
وهن اقرب سهد سڻا يا دلدل ڪا هسوار

٣- ٿي غواصي ڪر ڪنو سي
جڏان ول ساقي سرڪ ڏنو سي
نال موڙ دي برڪنو سي ڪهڻ ٻولڙ لروار

٤- دلبر آڳي ڪي ڪهڻ ڪرنا سيس ڪٽاڪي پاڻو ڏنا
مرڪ ڪهون جو آڳي مرنا موڻو ڪدد لموار

٥- غلام حيدر ستگر آيا الست لسيدا ڪس ڏهين پايا
جل ٿل جس لي جوش جڳايا الحد ڪا انوار

كلام نمبر (٤٣)

عشق عجائب چالڙيان هردم هادي والڙيان

١- ڪولکهت دي وچ گهور ڪريندا
برهي پاڻهين پالڙيان

٢- واهن اقرب ڏم ڇپيندا ڇهه ڇهان ڪر ڪالهڙيان

٣- عشق الهان ڪرڪي آيا لاهڪر درد ڏ مالڙيان

٤ هردي هادي هونگ مچالي رمزان ڙوڙ لرالڙيان

٥- غلام حيدر ڪهر ڇهوسي ڪن وچن دم ڪالڙيان

فارسي غـــزل

غزل اول

عرض گويم پيش تو اي يا نبي خير الورى
مدد کن يا مصطفى هر وقت مي دائم ترا

١- تو برفتي بر فلک زانرو کميت هر ملک
صفت تو قرآن آمد شد ثنائي سرور

٢- رخ نمائي يا رسول الله بر درت افتاده ام
جز تو ندارم هيچ کس ديگر شفيع بيچاره را

٣- شان تو لولاک آمد يا شفيع المذنبين
لا تقنطو دست دامن درماند بيچاره را

٤- هر دو عالم يا حبيب بهر تو پيدا شده
شرف تو ياسين مزمل از حضور ات را

٥- غلام حيدر ز هر دو عالم دسته دامن توئي
روز شب خوانم ترا دلشاد کن غمگين را

غزل دوم

عرض گويم پيش توئي يا علي شير خدا
هر ملک شد حکم زانرو زانرو ارض و سما

١- ما سگ درگاه تو باشم غلام قنبرم
شوق تو شب و روز مارا يا علي المرتضى

٢- يا شفيع المذنبين يا رحمة اللعالمين
ما گدا بر در تو يا محمد مصطفى

- عيب دارم احمدا در پيش تو نالنده ام
بي کس و بد کار ما دست بند هر دو سرا

٤- غلام حيدر گدائي بر در شاه لطف
هل اتي هر دو سرا بهسته هادي رهنما

غزل سوم

دلبرا در پيش ام افتاده ام بر کوئي تو
شد حصول آفتاب نور از تجلي روئي تو

١- قل هو الله گفته در عاشقان يار من
هر دو عالم هويکي شد هرچه آمد روئي تو

٢- درميان دل بديدم من کجا باشم کجا
هرچه ظاهر هرچه باطن شد نهان روئي تو

٣- درميان ما يکي شد در ولايت دهد دل

لاحدے لاهوت دیدم کس لدالله روئی تو
۴- غلام حیدر بهمدم و هادی بجو در روز شب
دین کفر را دور سازم دیدم آرزوئی تو

غزل چهارم

هر دو عالم هو بدانم ما نه هستم جز خدا
در وجود عدم آمد سهو خود سری لقا
۱- اشتیاق رخ صنم دارم محبت در جگر
در جدائی دم لنا آزم برد آن شد فدا
۲- میزنم نعره انا الحق پرده بصری بدان
قل هو الله احد الله عشق گوید با صفا
۳- دین کفر را دور کن پیرے مغان گفته همین
جز خدائے نیست دیگر در دو عالم با بقا
۴- غلام حیدر گر بدان پیرے مغان ے خاک شو
از لقی الماست شد دم انا شم رو جدا

غزل پنجم

خدائے دم بدل بستم نه دیگر غیر ما هستم
برائے سرخودی خواهش هزاران ملک فنا هستم
۱- شراب شوق نوشیدم زغبارے دل بدم شستم
ایما کنعم شمیده ام رموز راز دل خستم
۲- منم شوریده مستانم نه بینم غیر جز جانم
نه زاهدم ریاکاری براه عشق دم سوزم
۳- شدم آن نور سری دگر کس را نمیدانم
لماالله غیر در جسم و بهارے بره دل گشتم
۴- غلام حیدر بگلزاری فنائی عشق نوشیده ام
زنم نعره انا الحق هو وصالے یار مستم

غزل ششم

صاحب آن در دو عالم مسند معور مرتضی
آن سراج العالمین شمس الضحی بدرالدجی
۱- چاره نور الاهی یا امیر المومنین
مدد خواهم مرتضی اوهل اتی هر دو سری
۲- اشتیاق روئی تو یا سیدا نور نبی
ماسگ درگاه تو یا سرورا خواهم ترا
۳- شوقی تو شب و روز باشد یا خواجه خود نور حق
از تو خواهم حق تعالی بنگرانا بهرے خدا

۴- غلام حیدر در بدر دارم حمایت پنجتن
دامن سردار عالم یا محمد مصطفی

غزل هفتم

شکر گویم که الله جمال یار را بینم
بحال خندلش قربان هر دو عالم یار را بینم
۱- نهیں کو اور اسکے بن میرے آنکو نظر آتا
نه در مشرق نه در مغرب که حشر هر کسے دائم
۲- ازل روزے کا مسکین ہوا تیری گلی میں ہوں
بده ساقی بهر الله شراب شوق تو شام
۳- غلام حیدر علی کے ہو مددگاری میری کرنا
بما شد یار بیرون من درون دل هدا یا ام

غزل هشتم

دل اثبات شد بیچون بصیر و بے نظیر
لم یزل آن لایزالی کل شیء دم قدیر
۱- شد عیان اسرار عالم صورت سرور بدید
حق علی الا الله آمد ذوالجلال مه منیر
۲- ما گنهگاریم تو بخش ما عصیان کثیر
لاتقنطو با چشم دارم مصطفی دم دستگیر
۳- دست ما دامن فتاده سیدا سرور علی
غلام حیدر شد گدائی همش آن روشن ضمیر

غزل نهم

مرغ باشم لامکانی سیر کردم در فنا
کل شیء را محیط نیست دیگر جز خدا
۱- لم یلد کفوا احد بیچون بصیر و بے نظیر
آن احمد گفته سرور قول محمد مصطفی
۲- سید ما تاج شاهی مرتضی مولا علی
شوق دم شاه نجف ما آن علی المرتضی
۳- پاک پنجتن ما حمایت دائما دم دستگیر
در وجود نور دیدم محکم جان را فدا
۴- غلام حیدر غم ام آمد یار دیدم دو سری
دامن آن نور روشن شاه شهدا کربلا

غزل دهم

یار آمد خانه ما شد همه روشن جهان
دل چراغ دیگرانا دم دوست دیدم ے ایبان

۱- انا احمد گفت سرور سید نور جهان
رحمة للعالمین او نور ذاتی شد عیان
۲- ذات منزه پاک پروردگار لم یلد کفوا احد
خود بیاید در صفاتی بی رنگی بیچون بدان
۳- مرشد مرا گفته همی دم نیست دیگر جز خدا
اینما کنتم شنیدم قول آمد در قرآن
۴- غلام حیدر غم ندارم در میان دو سرای
با حمایت هاشمی نور سرور پاک دان

غزل یازدهم

صد بار جان قربان بر سر عاشق الله
بیچون بصیر و بی نظیر و هر جا باشد مفتاح
۱- من چگویم خود بگوید با عمرو منصور آن
در دیار دل بدیدم عاشقا ترا در درگاه
۲- هر که آمد در وحدت پیش مردان مرد
زندگی دم شد وصال صورت آن صل الله
۳- عشق را عابد نیابد بینمائی در حساب
لایزالی دم را دیدم دگر چیزے کل فنا
۴- غلام حیدر گرچه دانی از خودی بیزار شو
هرچه بینی هست الله دائما دم دل پناه

غزل دوازدهم

دلبرا درپیش ام افتاده ام برکوئی تو
شد خجل آفتاب منور از تجلی روئی تو
۱- قل هوالله گفته در حق عابدان یار من
هر دو عالم هو یکے شد هرچه آمد روئی تو
۲- در میان دل بدیدم من کجا باشم کجا
هرچه ظاهر هرچه باطن شد بهارا روئی تو
۳- در میان مایک شد در ولایت دیدهای
لا حدے لاهوت دیدم کس نداند روئی تو
۴- غلام حیدر همدم او هادی سمن در روز شب
دین کفر را دور سازم دیدم آرزوئی تو

غزل سیزدهم

هر دو عالم هو بدانم تا نه هستم جز خدا
در وجودے عدم آمد سیر خود سری بقا
۱- اشتیاق رخ صنم دارم محبت در جگر
در جدائی دم نسازم بر در آن شد خدا
۲- منزلم نعره ان الحق از ده بهری بدان
قل هوالله احد الله عشق گوید با صفا
۳- دین کفر را دور کن ای پیر مغان گفته همین
جز خدائی نیست دیگر در دو عالم با بقا
۴- غلام حیدر گر بدان ای پیر مغان بیباک شو
از نفی اثبات او دم آشنا زو جدا

غزل چهاردهم

در صفات دوست دیدم دائما دم ذوالجلال
اوست باشد من نیم بی چون رنگی بی مثال
۱- قل هوالله کلمه گویم ذات او را لم یلد
شد پر دم زیر بالای نور نوری اولهال
۲- انا احمد بلا میمی گفته شد روشن جهان
در حسن حیران ماندم در میان انسان
۳- ای شناسم یار را ذات منزه بی نظیر
من نه دانم دیگرے را گرچه باشم بد افعال
۴- غلام حیدر فکر رفته دائما دیدم جمال
نور منور کل شیء قادرے قدرت کمال

غزل پانزدهم

در وجود خود بدیدم مالک ملک منم
دیدم دیدار دلبر کوس سلطانی زنم
۱- رهبر عشق لایزالی یار آمد یک نظر
اینما کنتم شنیده ام سر خدا بر دلبرم
۲- هر دو عالم هو بدانم نیست دیگر دوسرا
دم صفائی دوست دیدم نور اعلی انورم
۳- دین کفر در حرب دیدم ما شد او یک او
موتوا قبل ان تموتوا قوله ما پس سرم
۴- غلام حیدر را پیچ گفته قول قرآن قل هوالله
انا احمد بلا میمی سیدے آن سرورم

غزل شانزدهم

بر در آن دوست دیدم مالک ملک امان
نیست دیگر غم ندارم دست دامن دو جهان

۱- راست چپ ارض و سما ... ست دیگر جز خدا
لا ابالی لم یلد ... کهسر بی بیان
۲- ... حیدر مرتضی دارم یقین از پنجتن
ما غلام خاک پا ام سوز دارم بی بیان
۳- روز شب افتاده ام بر در شاه نجف
مالک من کعبه مولا شرف دم شاه جهان
۴- غلام حیدر حمد گویم دائما دیدم علی
ما غلام حیدری ام نیست شک لا گمان

غزل هفدهم

در دیار دل ندیدم نیستم ما هست هو
هر که بیند از خود بیخود شد دم مستی
۱- معز لم آن موج سری سر نور الله
دائما او هست هادی رهبری ما کو بکوی
۲- مرغ باشم لامکان عندلیب آن کنج
کس نداند دیگری را رمز روحی روبروی
۳- زاهدا دم ذوق دانی تو چه دانی این رموز
هی حقیقی شعله آمد سراسر موبموی
۴- غلام حیدر سگ کوئی هست هو شاه نجف
درمیان عرش و کرسی حق حیدر جوبجوی

غزل هژدهم

در دیدار دل بهار دم سوز ندارم
همه عمر من کشته شد عشق سوارم
۱- خویشتن میدانستم چه کنم حور و قصور
عمر مست شد الست دل دوست سپارم
۲- این دهر دم گذر عمر طیر هوائی
همه حال در وصال بیچاری تن چهارم
۳- عمر لعل در جمال بحر موج مضطر
در وجود دم سجود دگر چیز ندارم
۴- غلام حیدر در بدر دیدار ما یک
مرغ لامکان ذوالمنان سوی سفیر بهارم

غزل نوزدهم

در صفائی دوست دیدم دائما دم ذوالجلال
او هست باشم من نیم بیچون رنگی بی مثال

۱- تا کماله ذات واجب من ... دائم مست کها
در ظهوری ... نیامد نیست اوراکه اول
۲- غیر هو حق نیست دیگر مالک المولا معبد
در درون دوست دیدم گرچه باشم بدالعال
۳- ما شدم حیران حقیقت در هیچ الفت آدم
معزلم نعره انا الحق بی رنگی قرب کمال
۴- غلام حیدر کر بدان امرے معان پنجه خاکسار
از جدائی روئی او یکدم شوم ازو جمال

غزل بیستم

یا الهی عشق تو آمد سراسر لاجدار
قل هو الله گفته من کدام جان را نثار
۱- جز تو ندارم هیچ کس در دو عالم شد غفار
بی رنگی اسرار اعظم لم یزل سر تو بهار
۲- آمدم در حیرت مظهر شده چون شهسوار
روز شب الهامت آمد نور تو انوار یار
۳- غلام حیدر گوش کن تو دم بدم دربار یار
نحن اقرب هست دائم پیش آن کن زار زار

غزل بیست و یکم

در ولایت عشق دیدم نور ذاتی سربسر
جز جمال نیست دیگر هر دو عالم هو هر
۱- انا احمد بلا میمی سرور شد کائنات
کل شیء شد محیط و دائما در دربدر
۲- روز شب در حسن حیران صورت سرور بدبد
نور ما از عرش اعظم هست دیدا دم گذر
۳- بیکعبه طواف دائم روئی یار خویش را
من ندانم کعبه مسجد بی رنگی دیدم بصر
۴- غلام حیدر غم ندارم ما حمایت پنجتن
آن شفیع المذنبین سیدے شافع حشر

غزل بیست و دوم

من گویم پیش توئی یا شفیع المذنبین
حال ما را تو بدانی یا شفیع السالکین
۱- بر در تو آمدم یا سیدے شافع حشر
بیچارم گنهگارم یا سراج العالمین

٢- غور ڪن في الفور ما يا احمد عاليجناب
رستگاري در تو رحم ڪر راحمين
٣- فقير دلوبي نام تو برسر ما ڪن ڪرم

فقير غلام حيدر مرحوم

يا هاشمي در هر دو عالم انا احمد دالمعين
٣- غلام حيدر غم ندارد پيش سرور المهات
نالهء زاري بکويم طلب دارم طالبين

متفرقه شعر فقير غلام حيدر عليه رحمته

خطبه ماه رمضان المبارڪ

هيء صفت سڀ سهڻان جي باطن جي بيان جي
ڪاشاڪي لمڪان جي سڀ ڪل الي انسان جي
يا ماه رمضان مرحبا

السعد بوبکر ڪاڻو ولي ٿي عشق مولا مجهه فنا
روز قيامت ٿا جزا بوه هود الاهي مصطفيٰ
يا ماه رمضان مرحبا

خالق الاشياءِ ڏس ڀاڪر موڳا ٿي پاڪ جاٽ ۾
ويندا اهو اهجاط ۾ ميزان ٻنو ڪنهن ڪاٽ ۾
يا ماه رمضان مرحبا

ثابت سچي سڪ يار سان تو دل رکي گهر يار سان
ترڪين هوين اغيار سان دل ۾ دنيا انڪار سان
يا ماه رمضان مرحبا

چنڊ ڏسي خوشنود ٿئين ڪري جام شربت جا پئين
شرمند واي گهوڙي چڙهين ڪوڙا ڪتا انبود ٿئين
يا ماه رمضان مرحبا

سوين ڪالو ٿا شوق مان تسبيح پڙهاءِ ذوق مان
سجده ڏيو ٿا فوق ڪان وڏ باط جا ٿو لوڪ ڪان
يا ماه رمضان مرحبا

دلبر ويٺو آهي الله ر تون ٿو نهارين زال ورا
طالب دنيا ڪوڙو مڪر ابليس ٿي مجهه شورو شر
يا ماه رمضان مرحبا

مسئله پڇ انهن ابن ڪي پاڪر وجهين ڪزن کي
محبوب ڪيڻي خدمتڪي وسوس ڪرين ٿو ڪن مڪي
يا ماه رمضان مرحبا

هر ويڻ گفتار ڪيو ڏسي خلق ڪي سينگار ڪيو
ٻئي ڪنهن جي تڪرار ڪيو دنيا جي دلوي ڏار ڪيو
يا ماه رمضان مرحبا

طلمت رساند در دهر هو ڪڙيو تا بيا ذڪر

دلبر دنيا فقير ذڪر مجهه خلق جي ڪريو مڪر
يا ماه رمضان مرحبا

چار يار اقرار ٿي صديق رضه سچ سچا رئي
عثمان عمر مهدار ٿي چشمهء علي رضه اسرار ٿي
يا ماه رمضان مرحبا

شاه حسين رضه ڪربلا مقتول شد درجه اوا
هفت طبق شد غلغله هولش شد ندار سرسله
يا ماه رمضان مرحبا

حاسد پيا حاويه سدا هر دو جهان آيزا گمدا
سڀ ناس ٿيا موڳا سدا ساوا طمع پيا سرڪندا
يا ماه رمضان مرحبا

سالڪ پسيو سجده ڏين دلبر ڪ ٿيا محمود اٿن
نڙ ۾ مخمصه پيا ٿين مٿي پولد جي دوزخ ويڃن
يا ماه رمضان مرحبا

ساره سچي ستار جي ملڪ و فلڪ دا دار جي
ها ذڪرو ڪن تار جي سارو الي اسرار جي
يا ماه رمضان مرحبا

سچي سڄي سڪ يار ڏي بره سندي بازار ڏي
تون گوش ڪر گفتار ڏي هر دو جهان اسرار ڏي
يا ماه رمضان مرحبا

هوڙي دنيا دنبال ٿي خارج خسيس خصال ٿي
ناقص سچي ان تال ٿي پڙوي وڃي بد حال ٿي
يا ماه رمضان مرحبا

غلام حيدر دم گذر بره پيا پيو سڀ مڪر
فاني فنا آه ذڪر ڪلمه ڪهو جو خوب ڪر
يا ماه رمضان مرحبا

لا اله الا الله محمد رسول الله
صل الله عليه و آله وسلم

مناجات

موٽ ڏانهن مدائن ٿون بخشين خطائون — ڪم يار ڪوڙائن ڪئي اهل نوايون
بخشين ذره ذات پلاڪ ڪر پلايون — حاصل ٿئي هدايت ڳڻي پالڻ پاوان
نوريءَ ناهه لکيو قسم ڪلمون چايون — اهيءَ نور سرور دامن دست لايان
لکيو ناهه لکيو تو يار سون ٻڌايون — ڪيئن يامت ڪالهي جي عقل چاهلايان
قلم لوح ڪرسيون تو سهڻا سمائن — ساري دڳ تي جانب تنهنجون جوڙ جايون
اول آخر ظاهر توکي يار پاتن — منجهان مهر مرشد مڃين منهنجون آهون
ڏسان ڏينهن راتيان وارن جون وڏايون — آرائين هڪ مرور پڏن ڏامن تون پالهون
مدد مالڪ منهنجي اچي ڪر ايڏاهون — او اداهيءَ تي اوجر سهڻا ڪر سهايون
ڏسي ڏيهه سارو تنهنجا ڳڻ ڳايون — منهنجون قرب قطاري چليون لک هوائون
هي غلام حيدر ناهي تو سوايون — سهان يار تو نا هڪ هڪ پراهون
منجهان عشق مولا ڪيون تو سر جھڪايون — ٿئي ڏيهه ڏاسي ممص مچ مچايون
پرايون نقش تنهنجي اچي جو پياهون — تنهنجو فيض ڪئين اسين يار چا آهيون
قطاني نوازن تسون نارڪ لڪاهون — يوسف يار تنهنجي سدا سر فتاهون
هيڻن جي حمايت اچي ڪر آڳاهون — ٻاو پالڻ تنهنجي جو لعلن لڪاهون
مون منجهه عشق تنهنجي جواڙن جيءَ جڪاهون — ٿئي غلام حيدر سعدي اڄ ڪاهون
ڪم جي قصورا مڃين منهنجي آري — علي سرخ الاهون تون هردم هجارئي
چارئي يار پنجتن ڏسان لڳن تون راضي — منجهان سڪ سارين تسو دلبر دراڻي
تجم الدين نوري تسون غوثل غازي — سدا يار يوسف تنهنجي طلب تاري
دانهون سنبج دلبر وهي لهن وادي — هجي مون همتا تنهنجي عشق هادي
رسي مون رحم ڪر همتا تون هادي — سدا خيال تنهنجي وهي عشق وادي
لعو لعو تي اولي تنهنجي يار جاني — ڪريو مالڪ مرشد مٿي پاڇهه پالهي
اوکيءَ تي اچي ڪر تون مشڪل آساني — ڪرين تون ڪرم سان خودي خيال خالي
منجهان شوق تنهنجي سدا دل ديواني — ڏئين سرڪ ساقي منجهون دم نورالي
صدقي يار سهڻا ڪوڙائن ليان قربانئي — منجهان خيال خوشدال ٿئي اوره پالي
تون غلام حيدر سعدو ڪر ڪمالي — رهي آه دل تي جنهن جي لقالي
پڙهو پاڪ ڪلمون جنهن جو ڪونه ثاني)(٠)(لا اله الا الله محمد رسول الله

مناجات

نه شهه چتر نگاهه علي شير هدا جا — سڄي آه ڪري ڪاه اچن نوز ميءَ جا
مشڪل آسان هر دو جهان ذتي امان بخشين يار بدلن جا — مع سوال ڪرين پال لو نهال علي حق حقن جا
لو سر تاج ڪرين ڪاج رکين لاج ٻني مير ولايتا جن انسان دو جهان هر زمان ڪامل پير ڪمن جا
چنتن لولاڪ لو سر پاڪ سر افلاڪ اچها ـ پرچا چيتا حيدر دق لا ڪن شڪ سرڪ لووٿ درز لهن جا

ديوان

سيد سام لڌهڙي چام ڪل ڪمام علي يار اڙاڻن جا
ڪرسل مير ڏي سڌير مهجهه مهر واهر ويو والهن جا
ڪمر ڪُوه لو ڏالهن ڏوه ڪيدان روه راهرزور رحمن جا
ڪم سرال مون اي اهال ڪي جهجال
ڏيو خيال خوشين جا
وحت اوح ڏي وروه مرشد پاڪوه اجها يار امت جا
وامام لڌهڙي سام ڪل ڪمام ڪٺين يارڪوهن جا
آه امر ڏي سڌ پر زمن زور فلڪن جا
ويهر وير مت ڏاج ڪري اوج حسن فوج لشڪر لکه دلهن جا
اوت لهو لڌهڙي شهن را لوو ڏ پڌهين
مهي وال سوا اجن جا
غلام حيدر لڌهڙي دز ڪران ور سچا نور لهين جا
والمر ڪي فت لهڙي اوت ڏ ئي جوت
هڪن ڪن ڪغ جا
سڀي سل ئڻن ڪڏ مهجو مڏ رکن ۽ زر رحم جا
رهاسه وار وسي اهر شاه سڌير ڏڻن شال شرف جا
شاهنشاه سر ڪلاه هل اتي اسرار اعظم جا
آه غلام لڌهڙي سام محمد چام سائين شمس وقمر جا
اه روبل ڪري پڻل رمز رسول حامي زور حشر جا

فقير غلام حيدر مرحوم

لاهين غم وجن وهم ڪران ڪم سهڻا نور سرور جا
لهڙي ڪار بره بهار لعل لدوار اجها يار عاصين جا
علي شير پري پير اچ سوير حامي، زور حشر جا
حسن مير شاه شبير واهر وير سڀي سڏ سوالين جا
شاه حسين لاهو ڏکن سڀئي سڀين سوالين جا
پير ڪرم رک شرم پلا پرم لاهين پول پلين جا
لواهن ڪار مدهه اسرار ڪمان ديدار دامن جا
شاهنشاه ڪر نگاه اڪهه الله مشڪل معاف مڙني جا
سيد سام ڏي الهام ڪوثر جام حامي هردو عالم جا
ڪم ڏوه ڪي الدوه مٿي لهوه لڪڻ جا
چارئي يار لهن سار مون مختار آهن شمس شرع جا
مدد مير ڪر امر شاه غفور زمن ڪاب ڪرم جا
مشڪل معاف ڪرين صاف ڏي انصاف
اڪر مير اڙاڻن جا
غلام حيدر آهي در سچا سير سڀڻن سڏ ڏڏن جا
ڪلمه قرار ڏي هو اڳار لهين سار اجها مير امت جا
لا اله الا الله محمد الرسول الله صلي الله
عليه و آله و سلم

بسم الله الرحمان الرحيم (مثنوي نمونه شعر)

ڪريو ياد ياور خدا دم صفا
نوع عربي محمد نبي مصطفيٰ
آهي دم مٿي مون سچو سوسدا
ڪريان سر صدقه تنهان آن فدا
جنهن جي رمز روشن لڳي دل اندر
هاديءَ حق نوري ڪئي سالڪ نظر
ٿيو نور روشن جو شمس الضحيٰ
آه سرور سلطان سو نور العليٰ
صفت پاڪ پرور ڪئي خود خدا
عليه الصلوات و آخير النور لي
ٿيو نور روشن جو احمد علي
آه صديق فاروق عثمان ولي
پنجتن پاڪ پيارا ڪهان قربدار

دوازده داور چڱا چار يار
مدد هن مسڪين جي آه نبي
سوين عيب مون منجهه رحم ڪرائي
چڙهي موج مرشد يوسف دل بکان
سندي هاديءَ جلوه ڪيان جا بيان
مٿي در درازي ڪيو دم سجود
ڏسان حق هادي وسارے وجود
ڏني مام مرشد الي ٿي احد
آه لعلن لڪ جو سمايو سمد
مڇهان وير وحدت لائي جا لهر
آيو حق هادي سو سالڪ نظر
لاپو رانگ رنگيءَ جو بي رنگ بصير
پڏو عشق پرلي بره بي نظير

سڀئو ڳالهه ساري ڇڏي جا رسول
منجهان عشق مولا ٿيو آدم نزول
جي طالب الدنيا جا سي مخنث مخوس
لڳا لاهه لالچ ۾ دلا دهوس
ڇڏي عشق مولا وٺن جي واهي
ڦاروئي ڪتا ڪيئي چندا ويا چلي
هلن جي هاديءَ ڏي ڪيئي دل قصور
ڏين سر صدقو تهين دم حضور
محبت مولا جي رکي جن اندر
لائي لاه ساري سره دم دهر
محبت مولا سان ڪرن جي وروه
تهرڪ تماشه ڏسن سڀ صبوح
لڳي رمز رانجهن سندي جن سندا
ڇڏي دور دنيا ڏسن خود خدا
غلام حيدر لئه چاڪين تون عمر
هردم حق هادي سو دالهه دلبر

دیگر

هاديءَ موکي حق سمجهايو عشق الله ۾ هڏ اچايو
ڏس ڏلو پهو در دراري عشق ٻمايي ڪوڙي باري
ويا سيڪي عمر گمان ناڪ ڪوڙيا ليهن لمان
يوسف هڪدل لائي ياري
دوست دلاور ڪئي آهي ستاري
جهندا جهولن سر سلطاڻي
اڪر ڪيا جنهن ٻيا سڀ ڏني
انا احمد جنهن فرمايو سوڙان اچ مون جهوليءَ ڏيو

جهڏيون جنهن جو سره ڀعال
عشق الله دم لعلون لعل
روز الستي آهڙو رايو ياد ٻڌو موکي آيو
عشق ٻنا ڪين نفل نماز روزي ڪين ٻما ڪوڙا راڪو
تسبيون تولڙ ڪين تماشا درد دنيا ۾ وڃن واسو
خاصا ڪاڙ ڪيئون آمين عشق الله ۾ ٿيا نا ٻين
بالڪان ڏيون ڪين مرهز ڏوڙن ڪوڙا ٿيا رنگريز
دنيا خاطر دين وڃائن پهو مارئون سي ٿاٽ نه ماڻن
واعظ ڪي يونڙ ڪين پچار
جهڪو نه ڏڻن سو مردے هوار
مردے خور مقامي ڇبرا
دين دنيا آي وڃن وڳويا
آدم موسيل سڀ ڪي حلال جوڙا: جوڙيون رب جليل
بي رنگ سهڻي سڀئو سمايو دين ڪڍر جو جهڳڙو لايو
کل شيءِ ۾ ڏيو اظهاري توبت ليهن وڃائي واري
هڪ ڀڃي ڏي ڪين لائي چائي
ڪاڙ دنيا جي ڪين دغالي
ليمت ڪولا ڪين ڪوڙائي روڄن عمر اجائي وڃائي
جوءِ وڙس ڪي هٽي هٿوڙي
عشق ٻنا ٿي ڏرتي ڏوڙي
پور پڳا جيڻن جهنگ ۾ ڏاڍ
عشق الله ۾ ويا وٺوالد
غلام حيدر آهي غلام ڪلمي سان سو ٿئي تمام
لا اله الا الله محمد الرسول الله
صلي الله عليه و آله وسلم

بسم الله الرحمان الرحيم

ٻهرے خدا فرياد رس يا محمد مصطفيٰ
ناه ٻوريءَ پيو ٽڪيو يا رس رسول رهنما
١- سڀ آهي مرسل سچا سردار تو ابرلن مون
سوالڪ صلواتان سرورا ڪامل تو ڏي ڪامون ڪهن
سڀ ڇڏا تهڻجي مقان سراج تون ڪل سرون
وآهر وسيله وار مون فرياد رس يا احمدا
٢- ناه ڪو موڙئون مٿو منهنجي ميدان ٻهند ڪر
عاجز اپو جو ڏ ٤ بي ڪسن جو يسر جيهار

مدح شريف

احمدا مرادي سڄي فرياد ٽسن واهر ورو
سڌ سڄي يا شاه شاهان مدد مون مسڪين ڪيو
ناه نوريءَ ڪو وسيلو نظر داتا دم ڏريو
دلبرا دامن لڳيءَ جو داد ڪر يا هاشمي هردو سريلي
٣- هردم صلوالون سرورا ماه روئي ملڪ تو لي الڻن
چار مدون آسمان لوح و قلم ڪوڏ تون ڪهن
عيمڙن اچو ڪر احمدا هي ڏک ڏولاوا سڀ وڃن
انهون سڄي مون احمدا مهند سڄے منهنجي سدا

٤- تون هدا جو نور لرمل مختار لڳين عالم امير
هردوسري جي حاڪمي شمس الضحيٰ روشن ضمير
ساه پيو تهنجي اوابر مالڪ مرسل منير
تو اجهه آن عاصين جو وحده واحد وزير
غور ڪر غم لاه تون فرياد سڻ يا احمدا

٥- لوڪي سمها يان يا سيدا وارث توڏي واجها مان
اهنج اوڪو ۾ اوهان رک ڪولهه ڪو ٻيو پاڳيان
ڪامل اڪيون توڏي ڏسن يا لهون ٻڌي پاڏاليان
ورڪري ورناه تون وارث وسيلو آهي اسان
سڀ سگهوز سڏ سيدا رس رسول رهنما

٦- يا نبي تون نور ڀرمل پاڪ سيد مرسلين
غور ڪر غم لاه تون اي رحم خواهم رادمين
تون اجهو عالم سڀني جو ڀنا شفيع المذنبين
در تو سوالي جو ڻڌي مهر ڪر تون ملا جهين
مدد خواهم مصطفيٰ عاصي آهيان مون الوزا

٧- يا امام العارفين شاه شهيدي ڪربلا
غور ڪر غم لاه تون فرزند حيدر مرتضيٰ
تون لڳي جو لاڏلو سردار صاحب سرورا
راض توسان آه رب جو نار تون ان جا مڻا
عرض ٻڌ مسڪين جو حسنين تون ٻهرے هدا

٨- ڪربلا ۾ ڪوس لڳو ڦهري روان
لساه طاقت مون چوڻ جي چا چوان
آه معجهه درگاه داور زار زاري بي بيان
روح لڳو هردوسري ۾ رس رلو هي آسمان

بسم الله الرحمان الرحيم

مالڪ تون ملڪ مولا وارث والي حسين
ظاهري ۾ ظلم هوءِ باطني سڀ نور عين
١- لعين اولد آون جڏهن يا سيدا سالار مون
معهن لڳيءَ معهن آي رکيو امت سدا آڌار تون
نور نوري سرسر لي ابتدا اسرار تون
تون هدا جو لاڏلو خيرالنساء جو نور عين
٢- شائق ڪٽي شمشيرون ڪاهي اها ڪٺران ۾
ڏڙ ڏڙن آي سڀ هنيائون درد جي دڙان ۾

قلم غلام حيدر مرحوم

صاحب سڀو لڳاڻن جو تون نور الور رهنما
٩- ڦهر پيو ڪافر ٻڌي ڏس ڦهر لڳيو
بسد خواه لڳيو سرور سدو
ظالم اڇي جنهن ظلم ڪيو هردوجهان ۾ تمڙوڪندو
هن داماجي دام ۾ ڦاسي پيو اولڊو الڊو
بار باري لن آي لعنت جي ڏيا ڪالڊو ڪندا
١٠- لوڪي شهادت شرف لڳو
معراج ڪيو مدڪم امير
زاز زين العابدين ڇڏے جو لڳو عاشق اسير
نوز مولا نور ڏاڏي بادشاه بدر منير
حب مون حاصل ڪيو لسا شفيع شاه شبير
هيڻي اچاڪ عشق جو هي بار باري يا قضا
١١- =وس ڦهري ڪربلا ۾ ڪٺن ڪيو ڏدر قدير
ڪربلا ڪوڻن ڪهاڙ هردو عالم شڪ شبير
شور مان شاهين ڪرانو هڻي آئي عابد اسير
ابو القاسم گهوٽ گهاڙ سر ٻڌي سهرا امير
گالهه گذري آه سرا سر ڊاه جنهن جي انتها
١٢- عشق راون ڪي اوراڻو ميز لهجو لڳيو مدام
تون شفاعت ڪارڻي تو لي صلوات ولڪ سلام
تون اجهو آهين عاصين جو سيدا عالم امام
غلام حيدر گولڙو تهنجو مداحي صبح وشام
ڪلمون پڙهو ڪل مؤمنو برڪت شهيدن سڀ ڏڪا
لا الاه الله محمد رسول الله
صل الله عليه و آله وسلم

(مرثيه)

سڀ هيا ياڪا بهادر ٻره جي ياران ۾
ولر سڀ وطنون جدا ٿيا تهنجي خاطر اي حسين
٣- مير تو معراج ڪيو يا سدا سرور حسين
تون پيارو مصطفيٰ جو جگر جاني نور عين
راز رب جو تهنجي سر عاصين آڌر حسين
جي لڳا لڙه لعل لباسي اور نوري يا حسين
٤- جان جاني جگر نون آنءِ مصطفيٰ حضرت امام
ڪڍهن لڳيءَ جي هڻن ڪلاڃي لي

شاهه تنهنجو شهر شان

خون تنهنجي سڀ ڇڏايا امتي جي خاص وعام
ساڻ تنهنجو سڀ ڪهايئي ات ٿو پائي ياحسين
٥- ارهٽي اعرو سي مدد، گهڙيا ڪلڪ پڙها جڏهن
مَلڪ فلڪن تون لهي آيا اماڻڪ ها تڏهن
عرش ڪرسي پر اورانو محب آيو مالڪ مڏهن
بيڪسي تي ٿي رنا سڀ شاهه سراسر ياحسين
٦- ڪربلا پر ڪوس ٿيو هو عرش ڪرسي سڀ طوفان
ناڪهان نار و لکو القدير اکمو بي گمان
شاهه تي شڪران ڪيا اي يار پار الامان
حيدرِ ڪرار جي پياري پسر انت ياحسين
٧- واقعو آهي وڏو تنهن کي ڪرڻ واجب تمام
هن بندهء کي ناهه طاقت جو لکي ڪري ڪلام
روز شب رب جا رحمتون سعد مٿي هجن سلام
تنهنجي سرور سام آهه غلام حيدر ياحسين

مولود شريف

منهنجا سٺيج سڏ سوڀر رس محمد مصطفيٰ
١- مرسل ڪل مطمع تون تو سر چمت چيڪر
٢- چڪ ڪمان چاڙهيو اچي گهور ڪري منهنجان گهر
٣- هيڻن حامي هاشمي هيچ هرڻ پري پر
٤- اير عاصي آهيان اچ اڏ ڪر اوير
٥- مرسل منهن ڏيکاريو سرها ٿيندم سير
٦- غلام حيدر گولڙو تنهنجي دامن ساڻ دلير

تعريف داستان

سيد نا حضرت پير غلام قادر جيلاني رحم

سرد ڏي سڏ پران محمد الدين ميران
ڪيو مان منهنجي دائم دستگيران

١- اچن جي اڇا پاسي تو در توانا
رحمتن گنج لنگي خدائي خزانا
شامل حال هيڻين تون ضامن ظهيران
٢- تنهنجو آهه نار و زمين ۽ فلڪ تي
جا حور و پري جن انسان ملڪ تي
نظر ڪر تون توري تون پگدار پيران

٣- تنهنجي جوش جلوه ڪيئي ناقص نوازيا
گنهگار غافل جا ڪيئي عمن آجا
پڙا ٻيڙا تار اٿي بحر مان بيمران
٤- آهيان مون اوهانجو تنهنجو ناظ ٻسايو
مددگار مولا دائم در وسايو
مدد ڪر تون ميران تون قطب الڪبيران
٥- هي غلام حيدر آهه ڏاڍو غلامي
همت قوت حيدر آهه محڪم مدامي
اچي معاف منهنجون ڪيو تقصيران

مدح داستان

حضرت ميران مير سيد عبدالقادر جيلاني رحم

بسم الله الرحمان الرحيم

١- اول حمد لاءِ ڪهان ذوالجلال
مدد ڪر تون ميران سٺي پيچ سوال
سوالي جا سيد ڪيو ڪرم بحال
نوازين تون ناقص تون ڏي بد افعال
بس ايش تنهنجي تون قدرت ڪمال
ڏيئو مون ڏوهاري ڪي آذرام
مدد ڪر محي الدين دليتون دستگير
رسي تون رحم ڪر يا پيران پير
٢- تون خدا جو لاڏلو ڪل پير تي تنهنجو قدم
سيدا سرتاج آهين پرسر تاج و علم
دور ڪر غمگين جو الم رسي ڪر ڪو رحم
تون غوث رب العالمين وهلو وڃائين غم وهم
مشڪل منهنجو سڀ معاف ڪئي
ميران ڏيو مون مان سڏ پير
مدد ڪر محي الدين دليتون دستگير
رسي تون رحم ڪر يا پيران پير
٣- تورت آهه تنهنجو طبل ڪل تمان تي
زمين جا زمن جن و انسان تي
هردم آهه هوڪو حڪم ڪل حيوان تي
ضرب جا عجم جنگ جيلان تي
جا بغداد و بصره ۽ ڪابل ڪرمان تي
هندوستان هالار تنهنجا نظير

نظم غلام حيدر مرحوم

مدد ڪر محي الدين دلين دستگير
رسي تون رحم ڪر يا ميران مير

٤- ايران ملڪ پنجاب ۾ آهي تنهنجي پچار
بلخ و بخارا سمرقند سڪاچ ڏٺي تنهنجي سنوار
سوارن تو سيد لکين لک هزار
رسن روز آسن جي هڪل ۾ هيڪار
مڪان مٿو تو ڪان سيد مون سدا ار
ڪرم ڪر اشالتي اسون قرب ڪثير
مدد ڪر محي الدين دلين دستگير
رسي تون رحم ڪر يا ميران مير

٥- جلوه ۽ عزم تنهنجو ايران لي
چاندڻي چادڪن ڪرب ڪرمان لي
آه هوڪو هڪل عرش آسمان لي
تنهنجو پاڪ ۾ در ايمان لي
تنهنجو شان شام ۽ توران لي
واهر ڪر وسيلو تون قطب الڪبير
مدد ڪر محي الدين دلين دستگير
رسي تون رحم ڪر يا ميران مير

٦- حب مير ترڪي مڃن ڪيچ مڪران ۾
چا گهرا سڻ گرنار ۽ ڇڙ چرڪان ۾
تلنگ تاب تنهنجو ڪرن پادشاهان ۾
طبل تاب تنهنجو آه ڪوهه قاف ڪنعان ۾
چا اجمير ناگور ۽ سنگ سريان ۾
پڌا پڙا تار پيچي بحر عمان بحر
مدد ڪر محي الدين دلين دستگير
رسي تون رحم ڪر يا ميران مير

٧- ايران توران بغدادي ڳيا تابع تمام
مومني عراقي ڪن سجده و سلام
مصر ماڳ مانڊو ڪهن تو ڪلام
قندار ڪاشان ۾ مڃن ميران مدام
چوڏهن طبق تا چون امير عبدالقادر امام
تون درگاه خدا جي جو واحد وزير
مدد ڪر محي الدين دلين دستگير
رسي تون رحم ڪر يا ميران مير

٨- سنڌ تمر هن رسن سڄ سيد سٺي
وطلو تون واڄ وسر واڳان ڪٺي
مدعي مار مهڄو تون لر لڙه هائي
ڪرن تنهن ڪولي ڪسي ملڪ ۾ اٽي
محي الدين ميران تون مهڄو ڏٺي
تون پادشاه بغداد جو آهين روشن ضمير
مدد ڪر محي الدين دلين دستگير

٩- ترڪي جوان جهوس ملڪوس مڃن
موالي تو سيد تنا اڙ ڪنب امن
پسڏي الله تنهنجو دوزخ دور ڀڄن
ميران مداحي تنهنجا خوش وسن
موت پيش تنهنجي ڏوڙا ڏاڍ لهن
تون ٻڪدار مڙن جو بينا بصير
مدد ڪر محي الدين دلين دستگير
رسي تون رحم ڪر يا ميران مير

١٠- تولهن ميران مير آهين بادشاه
ڪمو مهر مون تي ڪا توري نگاه
قمر مهل مرشد رسن رهنما
ڪمو سر سنجهي ۽ لهرون لڳهاه
ڪنهي ڪارخاني جي ترڪي عطا
تون حسني حسيني اميران امير
مدد ڪر محي الدين دلين دستگير
رسي تون رحم ڪر يا ميران مير

١١- تون رهبر رموزات هادي هدي
سدا واسر وحدت جو لاحد لقا
وڏم دست دامن ۾ سيد سوا
ڪم ڪم ڪوڙين مون ڪوجها ڪيا
پيالو پيارڻ ڏيڻ مون شفا
تون هادي هدايت جو صاحب سرير
مدد ڪر محي الدين دلين دستگير
رسي تو رحم ڪر يا ميران مير

١٢- ڏيو دان داتا الله لڳ امام
ڪرم ڪر ڪراهي آهيان تنهنجي سام

تنهنجو راهه رهبر تني مون انعام
ساقي حوض ڪوثر پيارئو مون جام
هيڻن حال هادي تو مڪي مدام
لڳي سره ياران محبت مهر
مدد ڪر محي الدين دلئون دستگير
رسي تون رحم ڪر پيا مران پير
١٣ تون اولاد عليءَ جو حامي حلم
سواليءَ تي سيد ڪرج ڪو ڪرم
ڪٽ مرض معافي وڃن غم وهم
اولاد کي اجاري پلا ڪر پرم
لڳس لام تنهنجي پالو اچي ارلم
لڳي شوق شامل تون ضامن ظهير
مدد ڪر محي الدين دلئون دستگير
رسي تون رحم ڪر پيا مران پير
١٤ پڏي سوال سرور ڪيو مون قبول
اٿاري عاجز کي مدد ڏي ملول
مهاڀي نبي پاڪ حضرت رسول
تون آهين پير پارس محي الدين مير
مدد ڪر محي الدين دلئون دستگير
رسي تون رحم ڪر پيا مران پير
١٥ غور ڪر غلام حيدر هن گولي سندو
ڏاڍئون مان ڏوهاري ۽ غافل گندو
وسئون ليا وسارج هي پنهنجو بندو
همت هوت حيدر سان جامي آهيندو
پنهنجو قرب ڪامل قربي ڪندو
ڪهائج ڪلمون تون نعم النصير
مدد ڪر محي الدين دلئون دستگير
رسي تون رحم ڪر پيا مران پير
لا اله الا الله محمد الرسول الله
صلي الله عليه و آله و اصحابه اجمعين
برحمتڪ يا ارحم الراحمين

مناجات

تنهنجون وڏايون اتي پر نه آيون
مڪان مهر توهئون سوهڻا سڄ سدائون
تنهنجي تسار تن پر هميشه اساهون
ڪر تن مهر مون تي سٺي مون الاهون
مدد ماڻ منهنجي سدا تو فتاحون
واحد نور وحدت سدا سر ڪلاهون
نبي نور انور آهه مرسل مٿاهون
پنهنجن پاڪ سرور آهن مون پناهون
چاريئي يار انور روشن رمز راهون
وڃن غم گذري دائم تو نگاهون
هميشه هيڻن تي تالڪ شاهه نگاهون
دامن دوست تنهنجي ٿا ڪر مون پيارا
نگهدار نوري سدا دم سهارا
هجي تسار تن پر هجن هو نگارا
مرشد موج مولا ڏو ڏو ڏم ڏڪارا
ڏئي موج مرشد بسره پيارا
هجي سوال منهنجو هادي دم هارا
هميشه هيڻن تي آ نوري نظارا
لائي دم هي لولي سدا تو سهارا
مڪان مهر توهئون ارلهين تو تيارا
نڪو ناه توريءَ تون هادي حڪيم
اجهو آهين منهنجو تون قادر ڪريم
تنهنجي تسار تن تون غفور الرحيم
تو کي پڪو معلوم تون عالم عليم
قسم نسم جسيم
عطا ڪر اهدنا الصراط المستقيم
تون غلام حيدر جو مالڪ مقيم
پڙهائج ڪلمون جو نوري نعيم
لا اله الا الله محمد الرسول الله
صلي الله عليه و آله وسلم

(مناجات دوازده امام و چار يار و مرشد نانڪ شاه)

و مدح در شان محبوب سبحاني قطب رباني غوث صمداني سيدنا سيد حضرت شيخ عبدالقادر جيلاني قدس سره العزيز

بسم الله الرحمان الرحيم

١- اول ڪيان ٿو يا الله مير محمد منور ماه
چارئي يار حامي همراه حسن حسين جي ذوالجاه
معاف ڪندا اڄ ڏوهه تقصير
مدد ڪندا توهان مرشد مير
عاشق مولا قطب الڪبير

٢- زين العابد سڀ سوال
مهدي مقبل قرب ڪمال
برحق باقر نور نهال موسيٰ منور ماه مثال
ڏک ڪٽيندا اڄ ڏوهه دلگير
مدد ڪندا توهان مرشد مير
عاشق مولا قطب الڪبير

٣- جعفر جاني ڪر واهر
موسيٰ ڪاظم لهندم سار
عسڪر عاصين جي آڌار
دوازده داور چارئي يار
اچي حامي ٿيندا هن فقير
مدد ڪندا توهان مرشد مير
عاشق مولا قطب الڪبير

٤- طلب تقي جي اڳر تمام
نيڪ نقي جو آهيان غلام
ارائين امام ڪوثر جام حامي ٿيندم ڏينهن حشام
عرض محمد اقرب ڪثير
مدد ڪندا توهان مرشد مير
عاشق مولا قطب الڪبير

٥- نانڪ شاه نگاهون نوري
هردم يوسف رضا يار حضوري
دم نه دلبر دل کان دوري
آس ڪيو اچي مون من اوري
مرتبي ڪامل مساه مير
مدد ڪندا توهان مرشد مير

عاشق مولا قطب الڪبير

٦- طالب توهان ٿو در آهيان
پالد گهڙيءَ گهل گهاري پايان
دم دم ڏيان ٿي سر تايان
درد مڃهارون دانهن سڻايان
ڪاهي ڪامل آهه امير مدد ڪندا توهان مرشد
عاشق مولا قطب الڪبير

٧- عاشق عارف سڄ سوال عين زماني ڇڙو حال
مدهي مارج چور چنڊال سهٽا ڪر پلاءُون پال
آهي ڇڙو حال دلگير مدد ڪندا توهان ......
عاشق مولا قطب الڪبير

٨- دوست دلاور ٿو ٿي مڪان
لعل لاهوتي سرت سڄان
جنهن جا ٿيون ملڪ مڪان آهه ممڪان ٿو مهر امان
ڏهاو ورتون واهر وير مدد ڪندا توهان ...
عاشق مولا قطب الڪبير

٩- وقت ٿيون زمانو آيو سڄا گهر جي ٿيهڙو ساٿو
رب سڄي جو ٿو سر رايو
مشڪل ڏهڙو معاف ڪرايو
محب ڏيو ڪامون من ڏير مدد ڪندا توهان ...
عاشق مولا قطب الڪبير

١٠- اچي ماڻ ڪيو ڪامون مسڪين
ٻهرو بخش دنيا ۽ دين
نائب نبيءَ جا مرد مومن جلوه ٿيهڙو ٽوڙي زمين
قطب قلندر توهان اڪبر مدد ڪندا توهان ...
عاشق مولا قطب الڪبير

١١- تڙڦون ٿيهڙو سڪ سڏايان
ڪولي جي آهه ڪولي آهيان
هردم هادي مرشد پايان
آهه ملجائي ڪالک اڏايان

دلبر ڏهڻي دامڱير مدد ڪندا آن مرشد مير
عاشق مولا قطب الڪبير
١٢- مدح چوان تو مير مدام
ڪامل تو سر ڪل ڪمام
حامي هادي منجهه حمام
دامن ڏهڻي سهڻا سام
تار لڱگهائين توڻ تڙ پيڙ مدد ڪندا آن توڻ ...
عاشق مولا قطب الڪبير
١٣- دلبر داڙي ڪر موڻ شاد
ڪامل مرشد توڻ استاد
مدعي منهجو ڪر توڻ ماد
حرص و هوا کي ڪر برباد
وحدت واجي امهن نظير مدد ڪندا آن توڻ ...
عاشق مولا قطب الڪبير
١٤- مڃ مداحيءَ سوال سيو
واهر وسيلو ور ڪجو
ڪير ڪمراهي ڏيل ڏچو معلوم ٿرکي حال سيو
محب ڏيو اچي موڻ من ڏير مدد ڪندا بن ...
١٥- عاشق رس توڻ اوکيءَ ويل
مير مولاڻ سان ٿيءَ ٻيل
واهر ڪر اچي وير سوال ڪرت لڱگهائيج تار طا
ڪ اوهاڻي منجهه سرير مدد ڪندا ٻن
عاشق مولا قطب الڪبير
١٦- سهران موڻ منجهه سهس هزار
ڏوهن ڏماهن ڏاڍا ڏا
ڪافن ۾ اچي رس ڪوهمار
وير ڪرڻ توڻ ور واما
ڏوهن ڪهڙس زور ظهير مدد ڪندا ٻن
عاشق مولا قطب الڪبير
١٧- عزم اعلي ڪر موڻ اولاد
... اچ اڄ من مرا
دلبر دالهڻ جو ڪر داد
عشق الله جو لڳي امداد
توڻ مرشد روشن روکي ضمير مدد ڪندا ئج
١٨- غلام حيدر گل گلزار مير محمد جو ديد
ٻرڻ ٻسالو سو سردار جهملاء جڙاو هي سف
ڪامون ڪامل من مصير مدد ڪندا ان
عاشق مولا قطب الڪبير

بسم الله الرحمان الرحيم
شه شاه شهار قلندر قبول
محمد ڪا مظهر نبي ڪا نزول
اما کر صفت گوئي پنجتن ڪا هون
نبي نور اعلي منهن هردم کهون
نبي ۾ هميشه کهون منهن صلوات
اوپر آل اسکي ڪهون ڏينهن رات
مدد هي هماري حسن مجتبي
مدم ها ڪـــ ٻانم شه ڪربلا
توڻ آهن نور انور ۽ صاحب سرير
مدد هي هماري دائم دستگير
مدم ٻر گنهگار دامن لڳا
مدد ڪر هماري توڻ ٻهرے خدا
شب و روز خوانم من مولا علي
ٻهر ڪار مشڪل توڻ وارث ولي
کهون صفت سبحان ڪي بي بيان
مدم دست دامان هر دو جهان
ڪجو مهر منجهه ار تو صاحب سرير
اهف نور انور توڻ ماه منير
هي عشق مولا بره پاگدار
لولي شاه شاهان نور البصار
مدم سگ دروار شاه دراز
شه شاه نانڪ کمم دم دبار
عمر هيءَ اقراد گئي درگذر
ڪمو ناه تو ريءَ وسيلا توڻ ور
سوا تره ڏهڻي آهيان مان نڪار
بخشن موڻ خطا توڻ شه شهسوار.
ڏهڻي دوست دامن ۾ جهڪي لڳا
بخشن کنج تن کی توڻ صاحب سخا
سميع بصير توڻ عالم عليم

قادر كل شيءِ مذهب مستقيم
مولڪي ذات نوريءَ لکيو پيو نام
تون آهين شاهه شاهن جو عالم امام
تون آهين نور نوري ٻه هر جائي مدام
مرشد منهنجا ڪر تون هادي منهنجو حسام

مدح در شان امير المومنين حضرت علي رضه

١- حمد چئو ساره سچي سلطان جي
چهن نور نرمل مان ڪئي صورت نبي سلطان جي
بدر الدجيٰ برحق ٿيو رحمت ڏسو رحمان جي
شمس و شفيع الامتي حامي همت روزِ حشر
يا مرتضيٰ مولا علي امداد ڪر
دل شوق هاديءَ جي سدا منهنجو شاد ڪر
٢- صفت جو سر ذات آهه ڪهڙي ڪمان
شير حق شاهه لطف جي ٻي بيان
حوض ڪوثر هٿ علي ساقي ايمان
هر دو عالم ۾ ڪيو مختيار مولا معتبر
يا مرتضيٰ مولا علي امداد ڪر
دل شوق هادي جي سدا منهنجو شاد ڪر
٣- عرش اعظم پر پيو غوغا تنهنجو يا علي
نور نون نرمل نبيءَ جو مرتضيٰ مولا علي
هل اتيٰ جو تون سدا سرتاج سرور تون ولي
شاهه شاهن جو تڏهن تون نور اعليٰ تا ابد
يا مرتضيٰ مولا علي امداد ڪر
دل شوق هاديءَ جي سدا منهنجو شاد ڪر
٤- شوق حق جو بخش ٻر دل بادشاهه
اڄ تون پارس سچا ڪر قلب منهنجي ڪا نگاهه
داد ڪر دلگير جو عاصي آهيان مون ٻر گناهه
سوال سڄ سيد سچا دامن لڳيءَ جو داد ڪر
يا مرتضيٰ مولا علي امداد ڪر
دل شوق هاديءَ جي سدا منهنجو شاد ڪر
٥- حيدر ڪرار سڄ تون قربدار
قرب تنهنجو ٿيو قرارو هر دو عالم تاجدار
داد ڪيو داور اوهانجي دلدل و ذوالفقار
ڪرڻ ثاني شاهه تنهنجو شمس نوري ڪو قمر

هي غلام حيدر دامن دستگير
مدد شاهه مهران امران امير
ڪهون پاڪ ڪلمون لبيءَ پر مدام
عليه الصلوات و عليه السلام (*)

✻ بسم الله الرحمان الرحيم ✻

يا مرتضيٰ مولا علي امداد ڪر
دل شوق هاديءَ جي سدا منهنجو شاد ڪر
٦- يار چار لي سڀ سچا سڀئون ڀلا
سر خار جيئن و رافضين جي هڪ ڪلا
سڀ ڪلا ۾ غار ٿيا منهنجو نار دوزخ مبتلا
تون وڏي وارث تنهن جو يار يا ور هڪ نظر
يا مرتضيٰ مولا علي امداد ڪر
دل شوق هاديءَ جي سدا منهنجو شاد ڪر
٧- شوق شافع جي سدا دلڙي سڪي دلبر ڏسان
اوهه تنهنجي سان وڃي سرور سچو مرشد ٻسان
رمز هو حق راز رب رحمت رسان
فيض تنهنجو ملڪ ملڪين جن انسان و بشر
يا مرتضيٰ مولا علي امداد ڪر
دل شوق هاديءَ جي سدا منهنجو شاد ڪر
٨- لحمڪ و لحمي چيو حضرت نبي خير الوريٰ
دمڪ و دمي چيو حضرت محمد مصطفيٰ
تون وڏي وارث وسيلو ٿيو امير المرتضيٰ
سڏ سڻي تنهن دم رسي ٿي الحال
مون سر فيض ڪر
يا مرتضيٰ مولا علي امداد ڪر
دل شوق هاديءَ جي سدا منهنجو شاد ڪر
٩- غلام حيدر گولڙو اچي بخش تو امام اٺون
تون وڏي ٻي وارث جو ذات نوريءَ ڪر پيو
سڀ ڪمال ڪوڙ وڃها دست مون دلگير ڏيو
ڪر سرخرو ٿلهن ۾ سيد سچا مون سر بسر
يا مرتضيٰ مولا علي امداد ڪر
دل شوق هاديءَ جي سدا منهنجو شاد ڪر
١٠ معزلم نعره انا الحق حيدري

هر دو عالم برتري او سروري
ڪرد پيدا خود خدائے اور اذري
ماه منور چارده چون شمس ڪوڪب ڪل قمه
يا مرتضيٰ مولا علي امداد ڪر
دل شوق هاديءَ جي سدا منجهه شاد ڪر
١١ سيد سوالي ٿالهجو يا مرتضيٰ مولا علي
سيد اهي سڪرات ۾ وارث ڪران تون ولي
شوق حق شائق آهن منجهه عشق مرشد جي ملهي
مرض عاصيءَ جو سڄي ٿر دم الهيءَ پرداد ڪر
يا مرتضيٰ مولا علي امداد ڪر
دل شوق هاديءَ جي سدا منجهه شاد ڪر
١٢ منجهه طريقه ٿالهجي آ طرف ڪامل قادري
راز تون محرم حقيقي جو سدا پيغمبري
ڪل تابع شاه ٿالهجو جن انسان و پري
ناه ٿوريءَ پور ڏيکو ڪو نام مولا ڪر نظر
يا مرتضيٰ مولا علي امداد ڪر
دل شوق هاديءَ جي سدا منجهه شاد ڪر
١٣ محبوب مرسل مصطفيٰ جو
آهين تون هادي لقبين
باز و برادر تون لبي مختيار ڪل ملڪ لاهين
دان جو دارو هميشه ملڪ ملڪ و روئي زمين
ڪم صغيرا و ڪبيرا پاڪ تون هين پرده ور
يا مرتضيٰ مولا علي امداد ڪر
دل شوق هاديءَ جي سدا منجهه شاد ڪر
١٤- حب مون حسنين جي ڪامل شهيد ڪربلا
دوازده آهن نور انور هر دو عالم دو جا
سڀ سچا صادق صفا آهن نور نرمل مصطفيٰ
نام دم هادي هميشه مرتضيٰ تون مهر ڪر
يا مرتضيٰ مولا علي امداد ڪر دل شوق ...
١٥- اه جدا سڪ ساه مهنجي حب مولا جي حيدري
جو ڪندو سائل سندي اچي امر پارس ازواجي
سر سڪرات ويلهي واهر واهر ور وري
ده شڪ شاه لطف ۾ تر تفاوت ڪي بدر
يا مرتضيٰ مولا علي امداد ڪر دل شوق ..

١٦- جو چاروئي ڏاه ڪه آه صفت ڪل
نبي الست باري بادشاه آه روز ڪل
آءُ ته آسمان پاڪ ... سڀ تو! سلطان
واڳ وس ۾ آهي جنهن جي جن ۽ انسان
يا مرتضيٰ مولا علي امداد ڪر دل شوق ...
١٧- مهر مولي ڪر مهر تون يا امير المومنين
صاحب لولاڪ سرور سر سرے تاج و نگين
دراوهالجي دوست ... مهر تون مسند نشين
ڪلمه ڪهائين مهر تون سڪرات والي ... سفر
يا مرتضيٰ مولا علي امداد ڪر دل شاد ..
١٨- شرف شاهي شان ٿالهجو منجهه لکيو لوح قلم
سيد ٿڪئين جو تو سر سرے تاج و علم
نام ٿالهجو نور ور تر سڀ وڃو مون غم و هم
فرياد سڄي في الحال رس ڪامل اچي تون ڪرم ڪر
يا مرتضيٰ مولا علي امداد ڪر دل شوق ...
١٩ جنهن اوهالڪي سڏڪيو مشڪل انهي سڀ ويو
نام مولا ڪر مهر اچي ... تو پاڇي مهر
هڻ ڏکي ڏرڏيل منهنجو سڪرات جو سهڻي سهو
دست دامن ۾ وڏم سيد ڏسي تو کي سهو
يا مرتضيٰ مولا علي امداد ڪر دل شوق ...
٢٠ ڏوه مون پهنجا ڏسي سيد تو کي سڏيا ڪيا
ڏڏ ڏوهاري آهيان ... مون لي بيان
سڀ ڪرائين معاف هن مسڪين جي ... ميان
تون سخي صاحب شجاع واهر وسيلا وار ڪر
يا مرتضيٰ مولا علي امداد ڪر دل شوق ...
٢١ تن منجهي توفيق ڏي ٿئي پادگيري ... جي
سر ڪيان صدقه سلطان وقت ته پئي هڪ وار جي
ليهن جي لوبت وجي امداد م سچي ديدار جي
لوه لوڪان لو مڪان پيا شاه مون شام و سحر
يا مرتضيٰ مولا علي امداد ڪر دل شوق ...
٢٢- تون هڪوهڪ نور نرمل مصطفيٰ جو مرتضيٰ
پورلڪيءَ جنهن رنگ پتايو صاف دل صادق صفا
اسام شد محمد رسول رمز ربي رهنما
درد دم يا علي شد ... انسان و بشر

يا مرتضيٰ مولا علي امداد ڪر دل شوق ...
غلام حيدر ڪوڙو سيد تنهنجو ساڻ ادب رهو
حال هن مسڪين جو آهي بخش بد ڪارن ڪو
دست دامن ۾ وڌم سيد ڏسي تنهنجو سهو
ڪلمون ڪهو ڪل مؤمنو سڀئي وڃي خوف وخطر
يا مرتضيٰ مولا علي امداد ڪر
دل شوق هادي جي سدا منهنجو شاد ڪر

منقبت يا ٻاڪو در شان اميرالمومنين حضرت علي كرم الله وجهه ❋ بسم الله الرحمان الرحيم ❋

سرور علي حيدر منهنجي سرتاج هو انور
١- تنهنجي اخلاص هو آئي ڪيتوئي سر ڏالڪر ساڳي
٢- بهادر ٻره دوڙائي لٽڪ اولاڪ سر ڦڙ ڦڙ
٣- مهاري عرش مٿي هان
يڪتا ان سڀ غير ديان ايمان
آهي القرب وٽن اهان لڳا هون لامرتي وڙ اڙڙ
٣- هويا سڀ نور ڪا نعره لڳا هر رنگ ۾ لارا
مدد مومن سڀ ٿو سارا تنهنجي جهلڪار ڪي جهڙ جهڙ
٤- سڀ کو عرض هي منهنجا ڪرو دلگير دل پيرا
آيو رحل ڪرو منهنجا تنهنجي دئيدار دم رهبر
٥- غلام حيدر ڪي ڪرو ڪائي
دامن ۾ دست هئي جائي
هادي حق نور ڪي وائي نسلا ٿو جام لڙ لڙ
٦- ڪهون ڪلمه هي منهنجا ٻره برسات دل دڙا
ٿو لا سڀ غير دا جهڙا لڳن آون موجان جهڙ جهڙ
تمي سرور علي حيدر منهنجي سرتاج هو انور

مناجات ❋ بسم الله الرحمان الرحيم ❋

بدڪارن يار تون سر سيدا
احمد عربي آهين اچي ڏي آڌار
راهنو ڏينهان روح ۾ تنهنجي آهه آڌار
بخش بدڪون بدڪار جون ڪيئن اڪيئار
عالم سڀ ايا ليا تنهنجي نور نظار
دا لهون منځ دلگير جون ور ڪري واڌار
جهڙي مٿي هڻڙا ڏرائن تنهنجا قول قرار
هوالحبيب والذي ترجع شفاعته اسانکي اعتبار
احمد تنهنجو آسرو لکو مون تڪرار
اسان ٻيمائي نا تنهنجي ۽ چڱا چارگي سار
مرتضيٰ مولا علي آه نور سڀن نروار
مرسل ڪل مطمع تون تو سرتاج ٿيار
ڪل ڳجهي ڪمان ڏاڏرن سڄ عالم جا سردار
الا احمد بلا ميمي ملڪ ساري مختيار
رحم ڪر رسول تون آهين ڪوجها مون ڪردار
راضي ٿي رهجي اچي مرشد جي دربار
عرض مڪان اولاد جو پرم رکي پتار
غلام حيدر ڪوڙو ڪهو تنهنجي ٻره بهار
آهي تو سر محب مراد ڪرلهي اهو ڪولمن ۾

. با قيامت اڄ ٻورو شعر هڪ آيل دستخط رسالي تان

سي حرفي اول بسم الله الرحمان الرحيم

الف:- نا هي ذات تنهنجو قادر قدرت قدير
ڪن منجهان ڪيئي عرش و ڪرسي
بادشاهه تون بي نظير
ڪل عطائي نالو ڪائي بي رنگي پيدا ڪر
غلام حيدر غم ندارم احد روشن بي چون بيچ
ذات ذاتي هر صفاتي اهو سميع
نالو ٻيو هر هڪ رمزان هي غني
ب:- بها راون ٻره لاهوت نور داني ڪيو شعاع
حسن تنهنجي ڪيو حمرا دي امل
تنهنجو سڀ لقاءُ
دگرچهڙي ڪل فنائي ٻره تنهنجي ڪي بقاءُ
غلام حيدر غم ده آه مدد جن جي مصطفيٰ
جنن جي اسين دامن لڳا آهه شفيع روز جزا
ت:- تنهنجو نڪار احمد مرسل حق الحق

جڏهن مڃيائون تنهن جڳهه سارو سور دم ساري صفات
هي حڪم ڪيو لوڙ نالڪ پره دم باري بسات
غلام حيدر گوش ڪر رک رمز روحي ڏينهن رات
خير خالو الله آه ڏٺي قرآن ۾ هر هند سدا
هر زمان ڪر ياد يار دوست دلبر دم ندا
ث اٿي ثابت صحيح تون رک سدا سڪ يار جي
رات ڏينهان رت روئي رک طلب ان ڏينهن تار جي
هت نه ايندءِ پي گهڙي ڪا دوست جي ديدار جي
غلام حيدر گوش ڪر تون طلب رک تنهن تار جي
مهل اٿي هي موچاري هادي حق سڃاڻ
وڃي وهامي رات پوءِ نه ايندءِ پشيمان
ج جانب آه جگر ۾ سر صدقي ڪر سوز ۾
وحدت ويڙهون چڙهيون هر جاءِ جوشم جرب ۾
ڪربلا ۾ ڪوس شعلو عاشق مٿي تنهن عرب ۾
درد دوجهڳ ۾ اٿئو ساري صحيح سڀ سر ۾
عشق جا باري بکائي سوز سارو سر صفائي
ح هوائون حسن لاهون شور ابيو عرض و سما
هي ظهور ذات ڪيڙو پڻي ڪنهن لاهي ڦقا
راس ڏينهان رمز ۾ ڏس تون لاهوتي دم لقا
مونو قبلل الت موتو ٿي لهج ساجهر سڀاءِ
غلام حيدر سمجهه سر سڃاڻ ڄـو
عاشق رهبن هر دم سدا رحمان جو
خ خوشيءَ مان خوب ڏس تون رمز روحي دم مدام
هجي ڦقا رو انهن جو تون فاڏ ڪري سڄ سلام
غم نه ڪر دلبر ويو وحدت ڏس ورام
پي پياڪي پوڙ سڀ تون سڪ الله دم هو همام
پوءِ نه لهندين پرت پاڄهون حق سڃاڻي هر زمان
لالو پهڻي رنج محبت پائو گوهر اي جوان
د- دوزخ آه دليا جڏهن ڪمٿي قسارون ڪيا
جڏهن نه ڪيڙان پاڻيچو پوءِ ڪل ۾ ڪاهي پيا
ڪي نه پهتا ڪاڏهن روڪي اٿيءَ اڏ ۾ چليا
غلام حيدر گوش ڪر تون چڪ لهڻيءَ لاهي ليا
دم نه هڪڙو دير ڪر ڪاهي پهچ ميدان ۾
تن الله رک تار تونهين سڪ رکي سلطان ۾
باقي رهيل سي حرفي وارا ورق دستخط
رسالي مان گم ٿي ويل آهن-

ديگر سي حرفي سرا ڏکي پوي

الف ب ت ث ج ح خ د ڏ ر جي اکرن
جا ورق دستخط رسالي مان گم ٿي ويل آهن
۽ ڪ ل م ن و نا ياب آهن-
ا- زوري ڪر ڏيندان لڙهان محبت پڇ موچايا جي
عشق هادي دي موڪان لايان
لوبت پنهن وڃايا جي
غلام حيدر ڪر سمجهايا جسمي عشق جا ڳايا جي
دمدم دلبلان پره بچائن سر عشاقان وره وسائن
ش- شراب شوق الاهي هاديءَ جام پلايا
ولهن اقرب رمز رباني ڳوڙ صحي سمجهايا
دمدم دلبر دود دکايا ڀر ڪر جام پلايا
غلام حيدر مرشد هادي اڳيا اساڏي آيا
موج مستي دي سر لي آئي پره پهرلڪ اين وڃائي
ص- صورت سر نور الاهي جي تون آپ سڃاتون
ڪده ڪرط اي غرق انهن وچ اقرب رمز پڇاڻي
لاشرڪ لورد ڏڪيتا سچ تون سوز آڪائي
غلام حيدر غير نه رهيا ستکر يسار سماڻي
عشق الاپيا ڏ ايا لايا پيچ اسان نال دلبر پايا
ض- ضلالت چوڙ گمراهي آخ ڪي مار نظارا
اي جيڪي سارا ترڪ باري ڏٺيا ڇوڙ پسارا
موج رهي من مولا والي هر جا دسور نظارا
غلام حيدر ڪم نه پيدا آخ گيا اظهارا
عشق ابسار ور لڳا يا رمز روحي دم دپرا لايا
ط- طمع ڪون ترڪ ڏيون تان جلوه ويکين دالي
هر جا حق ظهورا ڪيتا هرڪهن وچ صفائي
پرت پيا لا جس ڪس پيتا هرڪنهن وچ حوالي
غلام حيدر غير نه رهيا مردان موج سڃاتي
هردم هادي نال جا ليسون
حرص و هوا ڪون دور ڪڍيسون
ظ- ظهور ڪيتا دل مٺري ساقي سبق پڙهايا

پھڑکے بالکاں بیرہ والیاں سر صدقے سمجھایا
آئی عشق الہٰی کہتاں بیرہ جوش جگایا
غلام حیدر حق ہو ہادی سینے وچ سمایا
انہیں او یار بولیندا
دل دے پردے آپ کھولیندا

ع: علی اسرار الٰہدا جگ وچ لبھن لبھائی
ہجن پاک سیپاریاں سوزوں سیر کرین سبھائی
جان جسم کھوں کرکے جدائی
ایش ہوئے دل جانی
غلام حیدر غیر وچالے دلبر رمز نہالی
چھوڑ خودی تاں خود نوں لبھیں
موتو قبل مرکے جیویں

غ: غرق دریا دے چون
جے توں سمجھیں عشق اشارہ
ہر دم ہوا کے ھکا دم ہادی آہ باغ و بہارا
چھوڑ خیال خودی دے خطرے عاشق رہن سہارا
غلام حیدر گرد دے پاجوں
کوئی لبھیں کر چارا
دم دم دلبر دیداں لائیاں
عشق اما لک آخ ازائیاں

ف: فنائی فکر سب چھوڑاں عشق رضائی
چھوڑ توں سمجھے ملاں والے صورت ویکھ صفائی
ایکا چھوڑ لا ہوائی لنگھ توں جسموں کر جدائی
غلام حیدر حق ہو ہادی جس نے جوت جگائی
صدقے صدقے تھیں توں ایوان
نال ہادی دے ہر دم حیران

ق: کریم رحیم سچا ہے ہادی حکمت والا
اسا احمد بلا میمی زاہر دوالجلالا
ہر صورت دے وچ مرسل منزلا ڈوراں اعلیٰ اعلیٰ
غلام حیدر مرشد مہروں اہنا سنگ سنبھالا
گھڑی گھڑی وچ گھور کریندا
عمر دا بولا سوز سڑیندا

ک۔ ل۔ م۔ ن۔ جا اکر لا باب آہن

و: ورد دیاں بولداں پڑھن وہم وجود وجائی
مستی ہو وچ لبھن چوڑیندا رہندہ اندر وڈائی
سوا سہل دے سالکاں مارداں
ھمت مستی مچائی
غلام حیدر غم لکوسے مرشد موج جگائی
شوق دا شعلہ لبھن اڑائن
باہ بیرہ دا پڑ سکا لائن

ہ: حمد ثنا سوہندا آکھاں
متھیں تاں سمجھ صفاحیں
ہادی حق سمجھایا سارا
بیرہ دیاں پڑ سکن باھیں
نال عشاقاں حاضر ناظر دم دم یار نباھیں
غلام حیدر غیر نہ رہیا سچا سچدا آلھیں
موج مستی دی سر سر آئی
برہ نے رنگ بھن وچائی

لا: لقاء ویکھن الاھی جوڑ کے جسم جلائیں
چھوڑ خودی خود یار نبھالی
نے چون رمز رلائیں
مار نقارا وحدت والا باری بیرہ وسائیں
غلام حیدر مرشد ملیا سر ھی سوہج وچائیں
مل سہیلیاں ڈیرو واڈائیاں
دلبر دل وچ جوڑیاں جائیاں

ء: امام جو حامی ہویا ول چل کرکے آیا
پر بوں سالکاں نیراں نیراں زل مل رنگ رسایا
نیر نیر وچ کرکے ظہورا دلبر جوش جگایا
غلام حیدر سمجھ ڈلوسے عشق اماللہ آیا
ظاہر باطن نیراں نیراں
عشق اللہ دیاں خاصیاں حیران

ی: یقین اساڈا ہویا دلبر در درازی
یوسف یار نگاہ نے ملیا ساکی ظفر نیاھی
دم دم نال اساڈے دلبر سہل ہویا راھی
غلام حیدر غم نہ رہیا ہادی دے دوآری
ہادی سارا حق سمجھایا
مٹھیں ڈھیں نے آپ سمایا

(سي حرفي فقير مسڪين غلام حيدر مناجات گهوڙوليءَ)

سر کهول گهوڙولي پڙهي آن توڪل ڪرڪي ڳالهي ٽرلي آن
دم غير خيال نه اڙلي آن
الف اصل اسرار الاهي مار نقارا نوبت شاهي
بي رنگ ڏيکا بي پرواهي حرف هڪوهو اڙلي آن
ب- بيان بسره دا باري
ڳالهه سمجهائي سڪر ساري
ڳل ڳچيءَ هٿ ميڏي ڳاري
هادي هر دم ڪرلي آن
ت- تحقيق ساڏا رهبر پير مغان سرتاج سراسر
دردراري غائب محشر اوسدي پوڙي چڙلي آن
ث- ثبوت اساڏون ساراهادي راز بتايا
دم دم ديدان دلبر واليان جزيقون جوش جڳايا
انا احمد بلا ميمي عشق آواز سڻايا
مولو قبلل مرلي آن
ج- جمل جهان خدائي
ولاهن اقرب نهين جدائي
جهنگل پولي ملها ماهي ديد دلبر وچ ٽرلي آن
ح- حڪم حڪم داهادي
تن من وسدا دوست دراري
ويکهي اسال الهين دم شادي
شڪرالي لک ڪرلي آن
خ- خمار بسره دا باري
دم دم خيال دي حيردراري
امش سهطي دي زارم زاري

سوز اهو سو ڏرلي آ
د- داما دي ڪوڙ وڏائي
پير مغان اهدا بات الائي
پره پا جهون هي عمر اجائي
عش پيران سر ڏرلي آ
ذ- ذڪر رک دل تي دائي
دم دريا هي نور صفائي
ر- درون اندي جهاڳي موج مرشد سر چڙهي آ
ر- رمز ويکو ول پسائي
ڪوهن ڪمتس وچ ڪرٻل جائي
ڏولهين جهان دي ٽٽي روشنائي
دم دم اس ٽون ڏرلي آ
ز- ضمان اساڏا هادي مرسل اس تي راضي
والڪ شاه بسره دم بازي
جوش الهين وچ جلدي آ
س- سماءِ رکهين سودا ساري
دل سم آوسٽي اهاواري
بيڪ پيال ٽي وچ خماري ڏيا و اهو تن ڏرلي آ
ش- شعاع ڪهتا دم شعلي
لنو اهو دي وچ هادي پالي
مگهين هٿ ٽيان گولين گولي
غرض نه ڪائي ڏرلي آ
باقي اکر ص. ض. ط. ظ. ع. غ. ف. ق
ڪ. ل. م. ن. و. ه. لا. ء. ي. نا ٻ آهن

(ديگر سي ٣٠ حرفي الف کان خ تائين هٿ آيل)

بسم الله الرحمان الرحيم

الف آدم عشق مان ظاهر ٿيو دالي ظهور
ايما ڪنتم اشارو هر جاءِ هوڪو عين نور
جهون سچا تو سوز مان سو بره بالا دم حضور
غلام حيدر هر نبدارم سام مولا شد غفور
ب- بره عشق آتسو شور در عرض و سما
ڪل شيءِ شد محيط و ساه جاني دم جدا

لا تحرڪ قول جيهن جو سوز جي سخ نون صدا
غلام حيدر گوش ڪر جو قول قالوا جا بندا
ت- تماشو عشق لايو جوش جاڳيو درٻدا
درميان عرش و ڪرسي هونگ پولي هر حضر
تاه ڪر توريءَ ڪنو پيو بره بالا دم بشر
غلام حيدر ڪفت احمد بلا ميمي سر بسر

ث. نا بوتي سوز سر لي رکه سدا سنگ يار جي
دوست دائم آه دل ۾ طلب لڌهن تار جي
وحده ويڙهون چڙهون تون رکه سدا سنگ يار جي
غلام حيدر حمد هردم طلب رکه تن تار جي

ج. جمله ماگيا مولا وحده وحدت ڪثير
ايما ڪنت اشارو واه واحد بي نظير
کل يوم ياد ڪر تون صاحب سلطان سرير
غلام حيدر حمد هردم تو ۾ سمعي سو بصير

نظم غلام حيدر مرحوم

ح. حمايت آه هادي هادم روز حشر
بر دل آن ياد دارم حامئي در دو حشر
ما غلام شاه مردان سيد خير البشر
غلام حيدر غم نه دارم دوست دلبر دلبر

خ. خدائي خوب خواهش الله دل آرزوئي
ظاهري ۽ باطني آه رمز روحي روبروئي
الما ڪولو نشهر آه سچو سو سوبسوئي
غلام حيدر ياد دارم مير مرسل موبموئي

سي حرفي ث کان ذ تائين هتي آيل

ث. نابوتي اال ڪيتي معين مرشد جي در آري
دوست هارا هويا شائق شاه دراري
معين لڌهن او آپ پولمعد انا ڪ نور اياضي
غلام حيدر غم لٿوسي ديد لڳي دم تاري

ج. جاڳيا جوش جلالي هر جا هو حق تعاليٰ
هزده هزار هويا جڳ عالم نور نبي دااعليٰ
شهر علي شه زور شهانه نور اعليٰ اعليٰ
غلام حيدر غير ڪهوسي مرشد هي متوالا

ح. حوران حوري من موري ويکه حسن دي چالي
مرشد مونون آکه امالک ياه بره دي پالي
وچ محبت والي روحي رمز سيکالي
غلام حيدر عشق جڳايا مست ومست موالي

خ. خودي سب دور ڪيتي هي گون کر بربست پيالا
هادي اال همده همدم مست رهن متوالا
سڪ سهڻي دي هردم هووي ناه بره بحالا
غلام حيدر کر فرمايا سرت وکهن سر حالا

د. دليا دي ڪوڙي اکر ماون الف لفوازي
سمجهن سر اسرار الاهي عاشق اوزان اوازي
وچ ميدان محبت والي آون اوي گهوڙي

ذ. ذره نه لهن بقا وچ دلبر يا جهون فنائي
وچ وحدت رهن وصالي جسمون کر جدائي
غير خيال نه آڻهن دل وچ رکه تون خيال خدائي
غلام حيدر غير نه رهيا مرشد موج جڳائي

سي حرفي جا شروعاتي ٻه اکر

الف. الله اسرار جڳايا سازي سره بدائي
مشرق مغرب عشق اليلان نوبت لڌهن وڄائي
مرسل مير محمد آيا روئي ڪيتس روشنائي
جڳ ساري وچ جلوه ڪرڪي جالب جوت جڳائي
غلام حيدر غم نه ڪوئي اربت لڌهن وڄائي
دلبر دي سانڍي آيا سارا صحن سهائي

ب. بهاران بره بيرنگي هادي جام پلايا
واڌهن اقرب هريا همشه وچ فرقان فرمايا
جان جسم قربان ڪيتوسي سيد نور سرايا
انا احمد بلا ميمي ڪس نه قول پلايا
هر جا هوڪا عشق الاهي سري سر سمايا
غلام حيدر غم نه ڪوئي دم دم دود دکايا

****** بسم الله الرحمان الرحيم ******

ڪد ياد حق هو دم خدائي
قد ير کل شيء شاه و گدائي
سمن بمون بصير و بمظير
بگو الله اڪبر قادري قدرت قدير

شفيع دارم نبي سرتاج عالم
اسد ارم ذکر والله يعلم
محمد نور مولا دم خدائي
بکن عصيان عفو اين گدائي

ظهور الله نور از در دن تجلي
جمال نور او انور بيامد عشق منجلي
نجم الدين نور انور در درازي
كه فيض بر فلك بوتان غازي
مدد بدرے فغان محمد يوسف رحم
يقين دارم سراسر نور اوليس

كه در الله دل مرا دم روشنائي
كنم قربان خود جان را فدائي
كمين موج در درياه دوستي مستي
خدائي دم وجودے حق پرستي
ندا نايابي است صد افسوس!

(مناجات حضرت ظهور لامع نور كرامت فيضگنجور)
ولايت مشهور هدايت مذكور حضرت سائين قبله صاحب درازان

سچي شاه قبول محمد قرارو
جو تنهن طبق ۾ آهه جهنجو نظارو
نبي نور سرور علي تاجدارو
صفا نور سرور پنجتن پيارو
نوازش نبي جي كامل قربدارو
طفيل طور تنهنجي لايو هو نظارو
عرب جا امير الي مولا ملك سارو
سوڻي نو سلامي طلب هند وارو
نواب جمله پنجتن سدا آرت سو پيارو
عبد غلام حيدر آهه تنهن جو نهارو
تيا جمشيد خاقان تو در سوالي
سكندر رهه تنهنجو دارا ڏسالي
تو سر موج مرسل نبي نور عالي
شاهن شاه دراز وارث ولي والي
دلبر تنهنجي دركان ويو كونه خالي
كريو شوق شامل بر من بحالي

كريو كرم كامل عزم تنهنجو عالي
تنهنجي شوق غلبو نوازش نهالي
ناران جي طلب جون وڃي دم نالي
بر [illegible] عجب عشق عالي
مٿي مهر مسكين كر ولايت جا والي
غلام حيدر سان گڏ ڏي آهه تو دڙ ڏسالي
كريو رحمي سچي راه رهبر
نوازش نگهي كر سٺي ڏانهن دلبر
همشه تون هادي تون نوري نظر كر
تون سر تاج نوري علي حق حيدر
شه شاه دراز حامي حشر
سڪو تنهنجو سڀ ڏي جا جن و بشر
لاهيو خوف خطرو دليا مڃيهه دهر
دامن دوست تنهنجي بهرائين مون ٿا كر
كتو خاص تنهنجو آهه غلام حيدر
كهڙو ڏك كامون نبي نور سرور

بسم الله الرحمان الرحيم

مرحوم فقير صاحب ميان غلام حيدر فقير جي رحلت سنه ١٢٩٦ هه ٧ محرم الحرام كان بعد ۾ عاشوره گذاري ٿي- سندس گاديءَ تي سندس فرزند فقير صاحب ميان ميهڪو فقير عليه رحمت گادي نشين ٿيو- هي فقير سنه ١٢٣٣ هه ٢٧ رجب المرجب ۾ تولد ٿيو هو- جڏهن گادي نشين ٿيو تڏهن سندس عمر ٦٣ ورهيه هئي- جنهن ۾ وفات جون تاريخون نه لكيل آهن ان ڪري ڏهن هونٽي ته بابا ميهڪو فقير چوندو هو ته مان انهنجي والد صاحب كان ١٥ ورهيه ننڍو هئس ۽ انهن جا ڪاڪا ته فقير صاحب هڪ ڀيرو مونكي چوندو هو ته ميهڪا! تون مونكان ١٨ ورهيه ننڍو آهين- فقير صاحب وڏي جي وصال بعد مرحوم مير عليمراد خان ميان ميهڪي فقير كي تمام گهڻو پائمنڊ و هو ۽ هڪ ڳالهه كي ادا كري

سڀ پيدا ٿيا. جنهن کي فقير تعليم حاصل ڪئي ٿي. باقي پنهنجي اولاد ۽ سندن
عزيزن جي اولاد واسطي ٻاري ٻري ڪان وڏا وڏا عالم گهرائي انهن کي پنهنجي ٻچڙن
ٻڪهارون ڏيئي پارڙن کي تعليم ڏيارائيندو هو ۽ هميشه عالمن ۽ فقيرن جو صحبتي هوندو
هو. انهيءَ زماني ۾ فارسي علم کي گهڻي عزت هوندي تنهنڪري عالم به عربي ۽ فارسي
جا گهرائيندو هو. هن فقير جي وقت ۾ فقير غلام حيدر جي مٿان قبو تيار ٿيو. جنهن
جو ڪم ڏسڻ جهڙو آهي. جنهنکي فقير پنهنجي والد جي يادگيري لاءِ محرم ۽ صفر کي
ڇڏي ربيع الاول جي ۱۲ تاريخ فقرائي ميلو شروع ڪرايو جو اڄ تائين معين تاريخ تي
فقرائي دهلي ۾ عاليشان لڳندو رهي ٿو. جنهن ۾ ٻري ٻري جا فقير اچي شامل ٿيندا
آهن. هي فقير به پنهنجي وڏن وانگر ذڪر اذڪار ۾ مشغول رهندو آهي ته وري زماني
ساري کي به رسائيندو آهي. جنهنکو فقير انصاف پسند، رحمدل ۽ سخي به هڪڙو ولي هو.
نماز روزه جو پورو پورو پابند هو. صبوح جو سوير هميشه ڪلام پاڪ جون چند سورتون
بلند آواز سان پڙهندو هو. پنهنجي پٽن ۽ عزيزن سان تمام خاطري هوندي هيس.
چوندا آهن ته اتفاق سان جيڪڏهن ڪنهن ڪارڻ سبب ڪنهن پاڻ ياڳوٺ جي ڪنهن
عزيز خواه ٻاهري کي پيڙا ڏسندو هو ته شام يا رات جو انکي گهرائي انسان ملندو
هو. فقير صاحب کي ٽي پٽ هئا ۱- ميان غلام شاه فقير ۲ ميان قائم الدين فقير ۳ ميان
مراد علي فقير فقير جو شعر به ڏسڻ ۾ ايندو ته تمام چڱي نمراني مثل آهي. ڪوڙي
اڪ پڙهيل هو ته به سندس شعر مان چڱو سواد ايندو. ڪافي تي وڃ ڪالهوره
سترهين سال ۱۳ ربيع الاول مهاي جي رات سنه ۱۲۱۳هه ۾ هن عالم جي هن فاني
دنيا مان رحلت ڪيائون. سندس مزار شريف پنهنجي والد صاحب کڏ آهي.

کلام نمبر (۱)

اڄ محبوب مون ايندو مبارڪ ڏينهن سڀ ڏيندو
۱- پڌي آئيون ڪندو واهون
ڏکيءَ کي ڏاڍ شل ڏيندو
ڪريان زارون ڳچيءَ ڳاريون مولا محبوب ملائيندو
۲- پڌي پولي لڳي اولي ظاهر اهڙن جو ٿيندو
ولدر واڻي سهڻن سائي پڌيون شل پار ڪنهيندو
۳- ٻره ٻاري ڪئي ٽاري
جوشن ۾ جيءَ جاليندو
سڃي آري پڌي غاري هميشه هوت هو هوندو
۴- مٿان ميهڪا ٿڪن ماندو
الله مون يار اڄ آندو
هميشه عرس هڪالندو
ڪولي پنهنجي پار ڪڍيندو

کلام نمبر ۲

پيچ پنهل سان نوڙي اهو جهڏيون
۱- آهي اهو جو روز الستي
ڪل شيءِ قادر نيڪولي
ٻره پائي ٿيو ڙي ٿيو جهڏيون
۲- پنهنجو دست انهن جي دامن ۾
پيچ جنهن جو آهي پختو
اهڪ ۽ نمک ڪهوڙي ڪيو جهڏيون
۳- آهيان نماڻي عيبن هاڻي
ويندي بس رهندي بس ڪمن ڪمر ۾
ڏس پاروچل ڏيو ڙي ڏيو جهڏيون
۴- جنهنکها پنهنجو مرشد رهبر
دلبر دوست دوارن وارو
قرب قادريءَ ڪهوڙي ڪيو جهڏيون

کلام نمبر ۳

وڙ پيدس جوءِ ۾ جائي
پايان ٿي ڪوڙ نيو ٿالهه
۱- نيهون نظارو اوڀت لائي

پرسي ٿي ٻره ٻاراڻي
دم دم دل کان دود دکن ٿا
آتش عشق آرياڻي
٢- شمس الحق کاڙي لاٿي پوش پشماني
شيخ عطار ۽ شماڻ جهڙن قتل ٿيا قرباني
٣- ٻه برابر ٻرو ڪهڙو نڪار جهون کماني
ميڪها محبت عشق اڙانگي
موج ڪٽي آه دل مستاني
کلام نمبر ٤
عشق اڙانگي ڏاڍي اڻياٺي ٻره ٻراڳي پائوسي
١- چوري چمن چاڪ چڪر جا
گهور اڳهيء سان گڏيا پوسي
٢- ونحن اقرب وره وڙاٽ ن
ساجن سونهن سٺا پوسي
٣- صورت مورت مرشد واري
واه وکر ته وهائوسي
٤- ميڪها مولا مرشد هادي
پولو پهو تا پائوسي
کلام نمبر ٥
١- پالنسر لي عشق آساني
اصل کان آه درد دوراني
١- اچڻ سيتي آتش لاڳن
جلي ٿي جند جان جسماني
٢- لکين هزارين ليڪن لهوڙيا
سر چڙهيو سنماني
٣- بلبل بلنٽي عشق اڙانگي
نادر نقش نماڻي
٤- ميڪها ماري نين جيار يا
مرد اهي ميداني
کلام نمبر ٦
موں ته پارچل ڪهوڙي ڪهو جهڏيون
اولي آڪي هو روز جهلمو ٿيون
١- ٻره ٻراڳي ڪٽي آه باراڻي
ٻهن نمرو هموں ڙي هموں جهڏيون
٢- ڪهڙي مولکي ڳالهه ڏسيو ٿيون
عشق الهان لايون ڙي لايون جهڏيون
٣- جهڏيون مولکي محبت ملايو
لعلن پاتو لهڙو ڙي اهڙو جيڏيون
٤- ميڪها مهنجو دوست درازي
جدهن يار بدين جو کنهون ڙي کنهون جيڏيون
کلام نمبر ٧
واه چشمان چولڪ لاٿي وت ٻره ٻهن وچ ٿي هے
١- ونحن اقرب ٻره پلائي موتو قلل مار جهوائے
مست ومستعه الست الائے ڏني عشق گواهي هے
٢- دم دم دلبر ڏم مڃهندا
دردمندان کون مار جهونگهندا
ساقي سوٽي عشق مڙهيندا ٻهرنگ ٻره پلائي هے
٣- پيرمغان ٻر جام پلائے وحدت والا راه ٻتائے
نادر نقاش بتائي سوٽي عشق صفائي هے
٤- بسم الله کر دلبر ڏٺا ٻر ٻيا لا محبت منڙا
هادي هو هو حق جو ڏٺا
جس نے جوت جڳائي هے
٥- مٺن نا مٺن وچ آپ پوليندا
اپنا آپ تماشه لائيندا
وحدت ڪثرت عشق الڳيندا
صورت صاف الاهي هے
٦- ميڪها مست الست آرياٺي
سوز دا عشق آپ سڃاڻي
جس نے باقي راست وهاٽي
خلوت خاص خدائي هے
(کلام نمبر ٨)
سرٻهون مهنجي ڳالهه سٺو سا ٻاري آه بيپرواه
١- لکين ڪروڙين سجده کيائين
شور حجت کان سمجهه نه کيائين
ڪهڙو کيائين گناه
٢- ڪوڙين ڪئترئون آئي اورن
سوز سکيو آه لکون لکون انهن
لٽڙن فرض فلاح
٣- ڪڙڪ سڄو حرم نه ايندو
بدئون ٻاري ٻاڻ بخشيندو

جو سدا حمد الله
٤. آءٌ نہ لاهيان ڪنهندي سبندي
ولـان سمر نہ سٽون ڏيندي
مـرشد مهنجو نگاهہ
٥. ميمڪها مدحون معافي لڀندءُون
اچي احمد جهڪي ايندءُون
ثابت جنهو صل الله

ڪهڙي ڪنهندي ڪاهڙي جهمڪي ور ڏنو وارو
١. ڪاڪيون آهہ ڪولهن ۾
مهنجو حـالي هاڪارو
٢. ولهن الرب وره جو ڏنو عشق اشارو
٣. ڪيڏون ڏس قبول ڪيو
هـن ڏڏيءَ جو ڏارو
٤. ڪاهي ايند وڪاڻن ۾ مهنجو پهل ناڪارو
٥. ميمڪها مدد مصطفيٰ آهي سهد سو يارو
(ڪلام نمبر ١٠)

اکين اسرار جون ڳالهيون
سونهن چـلا لکين چالهون
١. اڙن چرڪيون اچي چوري
ظاهر ڪن زلف سوره زوري
ڪره نہ راڳـ ڪٽي پوري
ڪيان ڪهڙون ڪنهن سان ڳالهيون
٢. اچي نوجان حسن نهرئون
لکين لاحد چڙهن لهرئون
چلائن چوٽ سي چهرئون ڪري بيدار سي پالهون
٣. لائن هيمڙي اندر هرزي
وجهن اهـڙي ڪٽي ڏوري
هيمڪا هولڪ هڪ هوري
لوڪان لڪن جـرن لرالهون
٤. ميمڪها مرشد چهو چاري
اندر اوڄ لـي تي عاري
جيڪين جڳ سان ڳـهون ساري
جالب سان سان جوهہ ۾ جالهون
(ڪلام نمبر ١١)

ڪيڏون مهوت مهنجان چاريان اي
اِآ ماهڪ سارا ماهي يار دا
١. لکت هزارون رانجهو آيا
اکيڏ مراي لـاد وچايا
سيد سيالهان سکهالي وسر ڳيا ڪم ڪار دا
٢. جوڳي جادو جوڙ ڪي آيا
ولهن الـرب سيد سکايا
فاذ ڪر ڪم فرمايا لي اد ر دے اسرار دا
٣. مولـو قمال موج جڳاوے
الف موتو آک سکاوے
عشق جٽيان جس پاـالي
جـوڳي ڪنهن جيسار دا
٤. ميمڪها مرشد موج جڳاوے
نمر لک برها پند بتاوے
سٽوله سـهڪيان سرتهان لي درد لڳا دلدار دا
(ڪلام نمبر ١٢)

ڏے خبر خاطي ڪري دلبر ڪڏهن ملندو وري
١. توڪي سونهن سـريان سدا
هڪدم لـہ ٿيءَ دلبر جدا
مولسان ملبج نهرے خدا
توريءَ سونهن ويندس مري
٢. دل درد جون دانهون ڪيم
تنهنجي اچڻ لاءِ آنهون ڪيم
پانهون پـتڙي هتڙا ڪيم
ڪٽي چاڪ چمن جي جڙي
٣. هيءَ ناز نيڻن جي ڪٽي
لفظ تنهنجي لالـن لٽي
توريءَ نہ پي گهوريءَ گهٽي
هيءَ برعب تنهنجيءَ سان نڙي
٤. ميمڪها متارا مام سان
خاطر لـہ ڏيندا خام سان
ريڏا وجهي رلـند رام سان
پـولو پڻي پسائڻ پري
(ڪلام نمبر ١٣)

ويکو يار پره دا ياري هے
سر عاشقان دے اظهاري هے
١. ويکو چاڪ پوشاڪ چوڏاري هے
اوني صاحب تخت هزاري هے
٢. ويکو شاھ حسن تہ شڪاري هے
ماري تير ڪمان ڪٽاري هے
٣. ويکو خواب زليخا زاري هے
وچ مصر دے واپاري هے
٤. ويکو مالڪ ملڪ مختياري هے
حيوان ڪريل قتل تياري هے
٥. ويکو ميمکها منصب داري هے
سارا نور جمال جياري هے

(ڪلام نمبر ١٤)

زلف روا ابرو پر زنا اسم و جسم کي ڏاين ترڪ
١. معتقاد پر مستن متا سوريءَ مڃي سالڪ ساڻيا
جهلڻي نہ ڪڏهن ٻئي جي جهليا
مرنو قبل مالڇهن مرڪ
٢. گهومت گهورن گها گيا ڪ لهن ڪٽن سي گيا
لهن لغرے لا گيا ڪن طمع تر ڪل سان ترڪ
٣. سالڪا چڙ پا گون ساھ جا اسم و جسم الله جا
بولي نہ بولن اي ڪا وڙھ وصل و ڏن ورق
٤. ميمکها متارا موج پر بيالا پيتا گون پر ارج پر
دم دم دراريءَ درج پر
وحدت جي وادي پر غرق

(ڪلام نمبر ١٥)

ديدان دو ناليان دلبر والمان
عڪس قلب والي ڪمت گهان
١. چهمان چور ڪيتي دل ميري
پره پانڪ ستا لي سرتيري
هڪ تان وير لڪولي ويري
نال خواهش ڪمت گهان
٢. چمت پٽ نال عشقان الڪن
هنڪے هلڪے مور نہ هلڪن
چشم چراغا لحظ لحظ ملڪ دنمان دبت گهان

٣. دم دم ديدان آڪے الڪن
نال عشقان چهمان چڻڪن
واهن اقرب آڪے الڪن
پره ديان پاڪان قلت گيهان
٤. ميمکها مشرد موج نورالبي الانساني سر سبحاني
تهن کون پاڪ منزہ جاڻي
سر دا سالکا مست گيهان

ڪلام نمبر ١٦

جڏان تير ڪمانان چڙهيان
سادون کون ڏيوے هٿ متيان
١. مٺون ماهي دي مهر نهالي
خال گوڙيان دا گيا صفائي
گهور نيطان دے گهتيان
٢. مٺن ماهي دي ماهي ميڏا
اصلون آها روز ازل دا
طعنہ کهون ڏيور لهتيان
٣. قاضي ڪتابان کول مسئلے
شرع شريعت تهن نرالے
عشق آيا ڏهن گهتيان
٤. ميمکها مشهان چاڪ چيندا
وڙهي اساڏے ولچهلي وچهند
پر پڙ ڏيندا وليان

ڪلام نمبر ٢٧

ڪيئن لڪي نهري آئين
اچي خوش ولڻن هن خاڪ پر
اڏري وچ لون اوڏاڙهين
جت اصل عشقن افلاڪ پر
١. موج مرسل جي مٺين
ڏس اجر التحيات پر
ملڪ وار مدسرخ ڪي جڏ هن پاڪ آيو پاڪ پر
٢. پاڻ پر پاڻهي ڪڏ ئو جدهن پره هو براق پر
انصلي مجهان ايو الي اچي ايو ظهورو ذات پر
٣. موج هن منصور ڪي ڏس طالب آلدو طاق پر
سوريءَ چڙهي سلطان اتڙو اصل جي اخلاق پر

٥- ميانگها مالڪ معاف، ٿي هردم رحمن حيات پر
پاڪي پاسي ڪري ڪٿي رمزڪ رزاق پر

ڪلام نمبر ١٨

پاي نا بيهه پارز پر سودو ڪر يار سان سر جو
١- لکڻي لا لکيا چڙي سالڪا
ڏسيج منظان مستن جو
ڏيندو سرڪي ونيج مرڪي
اٿي اهو جام ڪوثر جو
٢- پيئي ڪالب ڪجاوء طالب
ونيج اختيار اقرب جو
ولهن اقرب وسي ليڙي پڏ ج فرمان ياد ڪر جو
٣- نه وڃه مصلا نه ڪر مسئلا
چڙي ڏي ذوق سپ زر جو
ڪاهي وڃ ڪاه قلزم ٿي
چڙي سپ پروسو پسر جو
٤- ميانگها مولا پڪا پو نا علي آه دور احمد جو
قتل ڪر ياد ڪربل جو چڙي ڏي سالڪ سپ سر جو

ڪلام نمبر ١٩

نا حق ٿئين نادان ويٺين پنهنجي وات وڃائي
١- ڪاڏي نهن آئين ڪاڏي ويندين
هت نه هوندين لوه لڏ پنڌين
پڏ فرمود و فرقان ياد ڪرولي الڌڪر آهي
٢- حرص هوا پر ٿئين حيراني
دسي دنيء دڪ ديوائي
مذهب واري مام طالب دانا تو مجهه آهي
٣- روز الستي آواز الائي
ڪالهه قالوه جا پول پڌائي
سمجهي نه ڪئي سامان اهو تنهجو تعجب آهي
٤- ميانگها مرشد موج جا ڳائي
وحدت واري راه وتائي
جڳ پياري جام دوڙيون جوڙيون جوش جڳائي

ڪلام نمبر ٢٠

تو ٿئين ڪين ڪٿهو جهڙن ڪٿن ڪٿهون
١- چرخو چندن عاج جو تو اندر نا اوزيو
٢- ايند و دراري داداو جڏهن پا تو لعل نيو
٣- سڌو سٽ صرا ڪو تو وڻي وڃائيو

٤- اڏي تي اختيار ڪر سواهه سر سهڻا ڏو
٥- ميانگها مدد مصطفيٰ اچي ڏادي ڏمت ملائي

ڪلام نمبر ٢١

وات ولدر جي ولرن جو
موڪي ڏس ڏيو ٿن ڏيرن جو
١- ڪالڳا ڪالمڊ و ڪيچ جا
پولمون پا پٽ پمرن جو
٢- ڏ پيلس مالهه مرنڪي جي نقيون ۽ جمرن جو
٣- جتان جت لکيو ويا صدق وڃان آيم سمرن جو
٤- اوڪا پهڏ پنن جا گهٽ جبل جي گهمرن جو
٥- ڪٽڏدو يار ڪهن جا ميانگها محمد ميزن جو

ڪلام نمبر ٢٢

ڏره ڏيکا ريس پاڻ سڪ سهڻي ۽ ڪي مٽ ملڻ جي
١- عشق الهلان ڪمس طغلان
جيڪن پستامي سر بره جون ڪلان
طهان لايس تساط مرتو قلل پرک جيڪڻ جي
٢- اندرون ڏنس عشق اشارا
گهور ڪمون ٿي لکهي ڪهارا
نظر ڏآيس نساط ولهن اقرب وره وسع جي
٣- سرڪ ملي همس صاف سڄڻ جي
گهوٽ ڏني همس کڙي نه پيچ جي
وحدت ساط رڏين مستي ۽ واري پت پهچ جي
٤ ميانگها مهار من پر مڙس
موج محبت جي جي پر جڙس
مستي ۽ مجهه مکان صورت واري سرت رکڻ جي

ڪلام نمبر ٢٣

سڄڻن سهج بهسدن ٿي پسڏي پڪارون
اٿي اسر وسل جو ڪران قبول پڪارون
١- پا لنگهي پاروچين سان نو ڪو نه نهڪارون
چڙهي جبل چوڏهين ڪري ڪاڻ ڪوڪارون
٢- ٽوڏن ٽيپاڻ ڪمون سمدون روپ پڪارون
لڪ سو ڏسرو لکيا ڪري ڪهل قطارون
٣- لڙڪي لڪن سامهون ڪري ساهن سهارون
ڪلان هون ٿي ڪري لسي ڏونگر ڏڪارون
٤- پسڏ ٿي يارون پر ٿمس مادر مهارون
ميانگها ملس مهت سان ٿي آهي آزارون

(ڪلام نمبر ٢٤)

عشق حسن اسرار ڏسو
سر سانگ ولي هموار ڏسو
١- چشم مست چشمان چو تان لائن
گهڙي گهڙي سي گهوران گهائن
لب لعلڻ گفتار ڏسو
٢- زوري زلفان جادو لائن
مژگان مرچان آڙي اڙائن
صاف سهڻي سينگار ڏسو
٣- ابرو سيف ابراني الارن
ڪاڪل ۽ تل آڙي ايارن
چمن جا چمڪار ڏسو
٤- سونهن محفل مرد ملهائن
دست ولي سي درد چڪائن
درازيءَ ديدار ڏسو

(ڪلام نمبر ٢٥)

عشق جي اسرار جي عيءَ ڳالهه ان ڪوڙي ڪري
ره جا بازار ڪيتي سدو واٽ سر ڪان عرب
١- مورت ڏس سار ڪئي آئي عشق جي سڏن
اري - ڏس بديل ڪي باغ ۾ ملڪان اندو
مشتان ڪري
٢- هار ڏس هران ڪئي آڙي اٿي آنهون
ڪري - ڪوڙو راڻي وس ڪالله ڪي ضعف
ڪان زاري ن ڪري
٣- موهل ماڙيءَ تي چڙهي ڪهڙون ڏٺي سڏڙا
ڪري - راڻو رساڻا آهن راس جو عيءَ درد
جون دانهون ڪري
٤- سونهن تڏو مدام ٿي ڏس ڏيان آهون دل
جو ڏي ڪوڙان ڪناهن ڪيترا سانگ
سوريءَ جا ڪري

(ڪلام نمبر ٢٦)

چشم ڪهڙو ٿو چمن وراڻڻ وارن لاز سان
١- بعد سر باز و بعد زور اوز - باغ عشون ٿو
آ ن - جهڙن شيرين ڪهڙو فرهاد سان
٢- چاه زليخ ۾ شاه سڪندر - قيد ڪهون ٿو
ڪن - جهڙن شاه محمد ايار سان

٣- ل نا ڏڪان تور رڪن ٿيون - محبت متو
لمحن - سونهن گهاد م ٿي در ز سان

(ڪلام نمبر ٢٧)

دارزي لئي دلبر وڃن عشق لهڻن جي ڏز سار
قول قالوءَ جا ڪيم تڏهن جي لسمع آواز سار
قال ڪرولي فيض اتي ڏڪر وڙي اندن سار
هميشه همڻن همت ڪهر باري بره بي داد سار
محبت مولسان ڪر ملخ جو اقرب واري ارشاد سار
ڪونه ڪو چاڙهي اهو جهڙن گدر جلاد سار
خنجر ڪيئن خوامي هٿن جهڙن ڪوڙ فرهاد سار
خيال هارج سبب وا تڏهن جي لظر لواز سار
ڪهس ڪهڙن قربان تهو وڏو هو ولين ون زاد
سان - سونهن جهڙن مشهور آيي سورة ڏين سر
سارسان - قدمن مٿان قربان مردم سچي دراز سار

(ڪلام نمبر ٢٨)

اچي رس منهنجي موردي قلندر ڪرم دد منهنجي
١- تڏهن جي آه نور جو لعزو لکو عشق سعد ۾ سارو
ڪهو ڪو عشق اشارو سڏئي اٿي ياد شاه ايندي
٢- نورڻن احمد جو لهارو وحدت جو وير وڪيارو
نقر جو فيض سر سارو عليءَ نکي آڻ عرض ايندي
٣- تڏهن جي ١ و اهش امهارو
سڄ ڏي عرض لون سارو
سچا سيد اون سوينارو پا ابج ڏنگ لوڙ و اسڪي
٤- ورتم لڙو لام تو لاڙ و اهر يا الله گنج بارو
وراڻيج پرلون وارو چوي سونهن مدح تڏهن جي

(ڪلام نمبر ٢٩)

لاءون لعهن لعدون ڪڍن ڇو سهڻن ساري رات
الي اسر ويل جو عيءَ بانو اٿون مساس
شهدا وجن ڪيچ ڏي
اهي مست چڱو مسلات
٣- غازي ڪ رڪعات ڪي ملها سهڻي مدلات
٤- ترڪي لعنت ٿي علما ڪهدا وڃن قلاس
ڪهڙن ڪ بيل ڪهڙون اٿن محبوب واڙو واس
ساهن ڪڍي آه سرٻ ۾ سونهن ملاقات

(ڪلام نمبر ٣٠)

جتي همله لئي آئي مهر ائي الهدو علي شهر

١- عرش ڪرسيءَ ۾ حيدر هوڪو
ڳالهه سڀا او ڇي سمجهو لوڪو
تنهنجو ثاني ناهي ٻيو ڪو ڪفر ڪمائي ڪير
٢- هادي حيدر حق ٻولائي
تنهن سان تنهنجي آهي هڪڙائي
جان جسم ۾ وحدت واري ڪري شراڪت ڪير
٣- ڪن ڀڪون قلم وهائي لافتا جي وائي آهي
دمڪ دمي واري وائي ڪري شراڪت ڪير
٤- مينگها مرشد موج مچائي
هادي حيدر حق ٻولائي
جان جسم ۾ وحدت واري ڪم سرواري ڪير

بيت

ساقيءَ سراحيءَ مان جڏهن پلٽي پيارو
اچ ٿي ساز عجيب جي پارخ تنهن پاريو
مستي موج هڪل سان اچي تنهن ائي رهيو
سارو هيڪ [illegible] ڪي ڏٺو اچي جڏو ديدار ٿيو
لٿي ڪس قلب تان تنهن اندر اجاريو
ڪه قول قريب جو مولاءَ سو ٻڌايو
اچي سام سدا رهيو مينگهو چوي مصطفيٰ

* مينگهو چوي مصطفيٰ آهه ٿو اعليٰ نور
انا احمد بلا ميمي حضرت آهه حضور
طالب تارڻ تار مان ڀرڻ ڀرڻ ڀور
احمد ڪا عجز ان جو ضامن آهه ضرور
مرتضيٰ مولا علي قادر قريب قدير
مرتضيٰ مولا علي آهه ور وسيلو وير
هٿڙن هامي هاشمي آهه محب ڏٺي منظور
سڪ جن جي ساهه کي ڀلول الڻا ڀور
حسن حسين جي وره ڪمو وهلور
هٿڙن هامي هاشمي آهه عرش زمين امير
ڏيند و ذوق ضرور مينگهي من مسڪين کي
* ڪاڪيون ڪوهيارا کي ڪاڪ ڪٽي وڃي ڪن
اندر اوهرا ڪري محب الو مون من
طلن جون اسارون لڳيون لڳو لڳ رکيم
مينگهو مولا کي اڪيلا ڪيا توحيد جا
* اڪيلا ڪيا توحيد جا ساجهر سويري
من مرشد جي ڳالهڙي جا تحفا تاري
مونسو قبال الست ٻڌو الهيءَ اشاري
جڏا جاري مينگها آهر مصطفيٰ

مدح در شان سيد عبدالقادر جيلاني قدس الله تعاليٰ سره العزيز

١- مدح چوان ٿو محي الدين آءٌ وسيلا داماڻين
ٻو در جانان ڪڏهن جو [illegible]
جلوه ڏيهو عرش زمين مدد ڪندا تون محي الدين
٢ اعليٰ تنهنجو ليو اقبال قدر ڪمو آهه قرب ڪمال
قادر دوي لاڻ مال مولا کي تنهنجو خاص خيال
دار [illegible] اچي من مسڪين مدد ڪندا ان
٣ حسن حسين اولاد خارج اوڏاڏون عام خيال
ڪورڇ ڪاٻو داوه داب ڪڏ ه نه تيندو سوار اد
غور [illegible] اچي من غمگين مدد ڪندا ان ...
٤- قطب [illegible] اقطاب چوڏهين طبق [illegible]
ٻيڙا تارڻ شاد [illegible] سر اولياءَ تون سرتاج
لوڪي قادر ذلي [illegible] مدد ڪندا ان ..
٥- سيد شاگل [illegible] سوال من [illegible] حال
طالب [illegible] جي جهال مدعي مارئو چور جهال

اور [illegible] جا مرد مومن مدد ڪندا ان تون ..
٦- [illegible] جو تون [illegible] حسن حسين جوڙي [illegible]
ساقي ڪوثر تون [illegible] اور چاري [illegible]
[illegible] مدد ڪندا ان [illegible] ...
٧- زين العابدين باقر ۽ جعفر صادق شاه [illegible]
موسيٰ ڪاظم ماه [illegible] علي رضا آهه [illegible]
د ار آهن [illegible] مدد ڪندا ان تون ...
٨- علي نقي جو حق حضور [illegible] جو آهه نور
عسڪر [illegible] جي منظور [illegible] جو مشهور
جا [illegible] مدد ڪندا ان تون ...
٩- طالب [illegible] آهه تمام [illegible] ڪوثر جام
سائل سيد [illegible] وهر ڪر تون [illegible]
[illegible] مدد ڪندا ان تون ...
١٠- هر دم [illegible] همراه [illegible]

تنوير وارث ڪالهي واه احمد نگر. سڄڻ جز آهه
صورت ثاني حسن حسين مدد ڪندءِ ...
١١- حيدر هادي حرب هوشيار. قادر ڪيو آهه
قرب قرار. صاحب دلدل شاه سوار. طالب
توهان جي آهه لاچار. مدعي مارهو هن مسڪين
مدد ڪندين تون محي الدين
١٢- سيد تون سڀ سپه سالار ڏل مرادو تو نگهدار
حيدر هادي قرب قرار [...] جو [...] نروار
ساقي ڪوثر آهين قسيم مدد ڪندين تون ...
١٣- شاهي توهجو آهه شان بادر [...] نور [...]
عرش زمين تي توءِ مڪان توهجي ڪهڙي تعريف. قرآن
قادر قدرت ساڃ ڪريم مدد ڪندين ...
١٤- سيد توهجي سام سڏايان. آءٌ اصل ڪان
توهجو اڳيان. [...] آءٌ توهجا ڳايان. [...]
[...] سر [...] داور تي منجهه ديان
١٥- ڏوهن [...] ڏار. ڪچ ڪمايم
سڀ جمار. اچ وسيلا ڏي اڌار. سيد لهجا [...]
منهجي [...]. اڳيان اچين مون ڪيان آهين
مدد ڪندين تون محي الدين
١٦- عزم اعلى ڪر مون اولاد. دين دنيا ۾
ڪر آباد. علم ادب جو ڏجي امداد. شوق
خدا ائين شائق شاد. طالب توهجو ڪر تلقين
مدد ڪندين تون محي الدين
١٨- قبر محشر اڳيان رسو. هٿن ڪي همت هوت
ڏيو. ڪڍ گمراهي ڏيان ڏچو. تنوير مولڪي
داه ڏکيو. ساريان توکي ساڃ ڏٿين مدد ...
١٥- تون در سيد سائل آيو. مشڪل اڄو مٽاڻ
ڪرايو. رب سچي جو تو سرسايو. [...]
[...]. بخش بداين اچي هن مسڪين
مدد ڪندين تون محي الدين
١٩- قول ڪريمي توهجو آهي. جيڪو توهجو
سگ سڏائي. مهر مراد ان اچ ڪاهي.
ڇڏيو حساب حشر جو لاهي. سيد صاحب عرش زمين
مدد ڪندين تون محي الدين
٢٠- مونکي مداحي توهجو آهي. دردن منجهان
دانهن سڻائي. واهر وسيلا توهجي آهي. قادر
لڳا اچ ڪامل ڪاهي. عشق امانت ڏي آمين
مدد ڪندين تون محي الدين
٢١- سيد [...] منجهه سڪرات. طلب توهجي
هوءِ ثابت. ڪلمون قلبي وائي وات. ڀاري
ڏيئي تو برڪات. هردو جهان حياتي ڏين
مدد ڪندين تون محي الدين

سي حرفي مناجات چيل [...] فقير عليه رحمة

بسم الله الرحمان الرحيم

الف :- احمد مصطفىٰ ڪر ماڙ منهجي مجتبىٰ
تون [...] ولهن واهر وسيلو سوال سڄ يا سيدا
سڀ ڪمايم ڪوڙ ڪوجها ماڙ ڪر يا مرتضىٰ
تون اسدالله جو والي ولايت والضحىٰ
يا رسول الله منهجي ماڙ ڪر
يا نبي الله منهجو غور ڪر
ب :- بدعتي اعمال [...] شرابي اي ايمان
تون [...] سندو حامي همت هردو جهان
اچ وسيلا عاربي آءٌ [...] ڪيان
در [...] دارين ۾ هر دو شرم منهجو عيان
يا رسول الله منهجي ماڙ ڪر يا نبي الله ......
ت :- ثاني طالب توهجي آهه نبي نور الهدىٰ
ڏي براتان [...] جو. همراه تي هردو سري
تون [...] معراج تي مولا ڪڍي [...]
[...] دامن سي [...] آهيا تيا
يا رسول الله منهجي ماڙ ڪر يا نبي الله ......
ث :- سچا سالار سرور آهه سڄ [...] احمدا
قرب توهجو [...] قرار مولا ڪيا مرتبا
سڀ توهجا سيد سلامي اي پيغمبر جا [...]
نوح ابراهيم آدم سڀ اچي توهجي [...] لڳا
يا رسول الله منهجي ماڙ ڪر يا نبي الله ......
ج :- جڳ ۾ جان جهان توهجي ثنا ڪيان يا سيدا

تنهنجي جا تعريف ڪيان قادر ڪيو قرآن ادا
مرسل مڙئي محتاج تنهن عزيز عيسيٰ احمد ا
دامن لڳي جو داد ڪر تو ڏر سوالي سدا
يا رسول الله منهنجي مار ڪر يا نبي الله ......

ح:- آهين حبيب الله تون ۽ دين تنهنجو داد ڪر
عزت الولقلي وڏم منجهه دست دامن غور ڪر
عرض آهه اولاد جو صالح آهن سڀ سر بسر
تون ڇڏائيندين جن کان بيمڪ ڀلا تون ڀرم ڪر
يا رسول الله منهنجي مار ڪر يا نبي الله ......

خ:- هدا لڳ جز توري ۽ تڪيو تنهن تنهن
ڪيو اشارو آسمان انگشت راشق القمر
جنهن جا سر جا جهارو پاڪ ۾ نثار سر
سدا سلطان جي واهر ڪئي تنهن ويل ور
يا رسول الله منهنجي مار ڪر يا نبي الله ......

د:- دنيا جو دهر ظاهر زمانو آهي زبون
تنهن گذارڻ کهوٽ تنهن ۾ عاصي آهين امين
ڪوڪڻهن جو ڪين ٿئي ڪارو جنهن طالب تمام
آجو ڪيو اصحاب سو ۽ مراد مقبل تنهن
يا رسول الله منهنجي مار ڪر يا نبي الله .....

ذ:- ذاتي ذڪر جو هردم ڪرڻ حاصل حضور
قلب منهنجي ڪرم ڪر صاف ڪرڻ سيد سرور
منقل هٿي تون صاف ڪر ظلمات تني ضايع ضرور
نفس ۽ شيطان کان پردو رکيج ڏرن پاڪ نور
يا رسول الله منهنجي مار ڪر يا نبي الله ...

ر:- رباني راه جو امداد ڪر قرب ڪثير
دان جو داڙو دلاور آهين سامعون بي نظير
ڏي پرا ڪان بره جون ۽ شوق ڏي شبر و شبير
ب زاده دلبر جي واهر ڪئي واحد وزير
يا رسول الله منهنجي مار ڪر يا نبي الله ......

ز:- ظهور ذوق تنهنجو آه راحت روح کي
سدا بشارت جي تون اڄ الم الله ذي
سون ڪر سهنجا بارش ٿئي جنهن لوه کي
صلوٰن پڙهان مان شب سان
طالب مٿي هي لوح لئي
يا رسول الله منهنجي مار ڪر يا نبي الله ......

س:- سائل ڪي ڪرين بيمڪ ڀلا پرور تون
نور نافع نام تو هردم آهي حضور سون
سوال سائل جي صدا مولا ڪرين منظور تون
ڪر حمايت هاشمي منجهه معرفت مخمور تون
يا رسول الله منهنجي مار ڪر يا نبي الله ...

ش:- شريعت شاه تنهنجي ۽ حقيقت معرفت
مرسل مڙئي محتاج تو سيد اجاري ساري همت
همراه ٿي هر گاله ۾ هادي ڪرين مولا همت
ڏين وصي بيوارن جو منهنجي ڪرين مرسل مدت
يا رسول الله منهنجي مار ڪر يا نبي الله ...

ص:- ثابت سلطنت داور ڪئي تو دين جي
بت ٽوڙي پورا ڪرين اسلام ڪيو امت جي
امتي آهيون ڪري طالب گهري تلقين جي
ارشاد ڪرا چي عشق جو ۽ مار ڪر مسڪين جي
يا رسول الله منهنجي مار ڪر يا نبي الله ...

ض:- ضلالت دور ڪر ۽ ڪيو چڪئي ڪي چڱو مون
سدا ساقي ٿي هردم ۽ رهين همراه مون
هردم حمايت هاشمي اچي لڳ ڪرين الله مون
دم بدم تنهنجو ديدار ٿئي آسرو تنهنجو اٿئون
يا رسول الله منهنجي مار ڪر يا نبي الله ...

ط:- توڪل رب جي همراه هيج هر گاه مون
اهيج سڀ آسان ڪر تون مرشد اهر ماه مون
شرڪ ۽ شيطان کان واهر ڪرين ور واه مون
حل ڪرين مشڪل مڙئي هادي ٿئين همراه مون
يا رسول الله منهنجي مار ڪر يا نبي الله ...

ظ:- ڪيان زاري زبان تنهن پڻ مختار جي
عمر سڀ افراد وڃي سند ڏئين ساڪار جي
ڪ ۾ توکي سان دلبر ڏيان دلدار جي
بخش ڪر بدڪار کي احمد ڏيئي آڌار جي
يا رسول الله منهنجي مار ڪر يا نبي الله ...

ع:- احمد آسرو تنهنجو ڪيم تڪرار جي
معاف ڪر مسڪين کان بيمڪ بدين جا بار جي
تون ڇڏائيندين جن کان ڏي علي آڌار جي
دست دامن ۾ وڏم سهڻا سردار جي
يا رسول الله منهنجي مار ڪر يا نبي الله ..

غ- غازي غضنفر همراهه ٿي هر ڳالهه ۾
تو ڏنا ڏيو داور حضرتا هر حال ۾
قادر ڪيو توسان ڪرم ڏس اسما القاب ۾
صاحب ياسين، وطٰها قادر چيو قرآن ۾
يا رسول الله مهنجي مار ڪر يا نبي الله ...
ف- فڪر فعلن سندي ۾ ڏاڍ منهنجو تو ڏڪي
در دستاري شفا توکي علي احمد اکي
داتهين سندو ڪو داد ڪر طالب اهو تنهنجي تڏي
بخش ڪر بد ڪار کي سائل ايمو توکي سڏي
يا رسول الله مهنجي مار ڪر يا نبي الله ...
ق- قادر قرب ڪيو توسان قريشي قربدار
دامن تنهنجي دلبر لڳا آهن مهر مرسل لکهه هزار
عاجز متي امداد ڪر ڏوهن ڪيا آهن ڏاڍا ڏار
مونسان مهرباني ڪرڻ سدا اچي هي سڳ سڄو
يا رسول الله مهنجي مار ڪر يا نبي الله ...
ڪ- ڏس قادر چيو قرآن ۾ آهه هل اتيٰ تنهنجي
شان ۾- ماڻهو ملڪ جن ۽ پريون فائق سڀ ڏيء
فرمان ۾- ڪوڙ ڪر غمخوار تون آقا رکج ايمان ۾
آسرو تنهنجو آهي عربي تون رکج احسان ۾
يا رسول الله مهنجي مار ڪر يا نبي الله ...
ل- لائق لڳو اڳيس آهيان ايسرو آرسي
دست تو دامن وڏم در ڪار تنهنجي وارثي
ڪر مدد تون مصطفيٰ آهيس اجهو تنهنجو ڏسي
مهبت ڪر مونسان مارج جو يا رسول الله ري
يا رسول الله مهنجي مار ڪر يا نبي الله ...
م- مــا زاغ البصر قادر چيو قرآن ۾
هل اتيٰ طٰهٰ مزمل شرف تنهنجي شان ۾
لڪ ا.را ۽ لکين اميدون سيد سلطان ۾
تون پالڻ پال تنهنجو رکين سدا ايمان ۾

يا رسول الله مهنجي مار ڪر يا نبي الله ...
ن- نوري نام تو ظاهر ذڪر زبان ۾
فيض فاڪن تي وڏو ظاهر زمين آسمان ۾
مرده ملائڪ ماڪ سين مار ڏيا هيا ميدان ۾
معا مولن ڪمن ڪي هي شرف تنهنجي شان ۾
يا رسول الله مهنجي مار ڪر يا نبي الله ...
و- وارث تون وسيلو ڏاڍ ڪو توري تڪيو
تون چئين چوان چئن جو آهين عاصين جو اجهو
ڪر حمايت هاشمي رهبر اچي اڄ ۾ رسو
غور ڪر غمگين جو هادي اچي مون هٿ ڏيو
يا رسول الله مهنجي مار ڪر يا نبي الله ......
هه- حمايت هاشمي ڪر قهر ڪهر منهنجي منير
لعل مولو ۾ لطيفا رهبر ڪجاڻ هه روشن ضمير
قلب ۾ ڏاڍي ڏڪر هوڳي پره تنهنجو بي نظير
معرفت مزلتي عطا ڪر ڏي سچا سيد سدا
يا رسول الله مهنجي مار ڪر يا نبي الله ......
ي- يقين يار مون لوڏي آهي ثابت سچو
دست دامن ۾ وڏم سيد ڏسي تنهنجو سچو
والتين ۽ زيتون ۾ قادر تنهنجو آهه قسم کڻو
ڪلون اڙهان نون قلب ساڻ
رهبر ڪري روشن ڏيو
يا رسول الله مهنجي مار ڪر يا نبي الله ......
مينگهو منا حي مصطفيٰ او در سوالي سيرو
ارض سڄ الله اڳي تون نبي هيرا او زبڻ
آر ڪر مسڪين جي همراه ٿي هر دوسڻ
ڪلون اڙهايون قلب ساڻ سڪراس وياني سيدا
يا رسول الله مهنجي مار ڪر يا نبي الله ......
لا اله الله محمد الرسول الله صلي الله عليه وسلم

شعر فقير صاحب مرحوم ميان مراد علي فقير عليه رحمت

مناجات

ڏوهه جي گناهه سنڌي صباح بڻايون يار بخشايان | سڄي سوال ڪيو پال هٿڻ هوس حمايتان
اسان ... اچي ... وچايان | احد و سند ڪرايءِ ڪڍ ڏيهو ... سرايان
... دس ڏيهه بخش ڏيران بخش پالايان | واڻي عمر سر بسر ڪڍ ... ڪڍيا

سوا توه ڏاهين واه اسرين ليش بيا سے
ڪم ڏوه ڪٺا ٻوه چوڻ چوڙ چليا سے
اڇي ٻهاه ڪري واه اڪبر الله سهڻا سام بيا سے
سچا سردار ڏي آڏار ڳجهي دا ٻالله ڪيا سے
ڏيسو ڏير منجهه قبر واهر واسر وسيلا
ترميز ان ڏيهين قيام اچو ٻسار الپيلا
ٻائي لوشاڪ آئين لڙاڪ منجهان ڳجهه ڳجهيلا
منجهان احد ڏين عبد هئين اصل اڪيلا
ڏيو حال منجهان خيال آئي برت پڻيلا
ڏيو مدد منجهه عزت ٿئي عمر سڄائي
ڪيان ڪات سچي رات ڪيان مات مٽائي
قالوه قول پدم پول ڪيان وعده وائي
هڄي سرت سڄي برت سڄڻ سوه سڄائي
ڪيان حال ڏيو خيال الم طلب لدوارا
ساعت سال آهي بحال برليڪون روز ٻچارا
جهٽ آه جنجال ٻم وصال آهن عشق اشارا
پالوان ٻبيال هي وبال جدا محب مطيارا
منجهه رحم ڪريو ڪرم برين ٻاڪ اسارا
وچن قرض لهن مرض ڪولتل عشق ڪڍايان
هڄي راز برہ ٻساز چهمون چرت چلايان
ڏنهنجو خيال هڄي بحال لوبت لهن وڃايان
برين ٻاڪ لو اشتياق وهم غير وڃايان
ساڃ ديدار ڏي آڏار ديدان درس ازايان
مراد علي برين هلي اڇي ڪندو ٻلي منون
ٻڙهان ڪلمون سچو دل مون روحي رمز رلي مون
منجهان صفات ٿئي ڪيات وجد واڙ چڙهي مون
مذڪر موج ڪري اوج ڏاڻي ذڪر جلي مون
گهران فڪر ساڃ الرٿن من ٿولهن چوڪ مون

ڪلام

الله ڪون دم اٿهن وچ چاڪ
الف جهڙين وچ بسم الله
صورت مرشد هئي ويکهن سري سر ٻر هر الله
لا اله وچ ڪم جو ٿيوين الهاس ڏرين ڦے الالله
سبحاني ما اعظم شاني آهے ڪنتس ايه الله
عدم ڪنون جو آيا آهے ڪون ٻچ ٽے هي ٿي بساه

فقير غلام حيدر مرحوم
مراد علي هئي موهيا صورت سيد ٻر صلي الله
ڪلام
چڏي عشق ڪيو ارشاد سچو مون آه عشي سچائو
سميع بصير بڌو هيءَ پولي لهن وڃايو لساد
عليم ڪليم ٻه آه اهوئي سمجهي ٿي ٿون شاد
ٻاڃ وڃائي جڏيءَ ٿون ٻڌ رو الندر ڪري آباد
خوديءَ جا خيال وڃائي چڏ تون
وٺ عشق سعد و امداد
مراد علي لهن دوازيءَ چڏ خوشيون ۽ خواب
ڪلام
ناٿو لهن لڳو دلهائي آهي واسا بدل جي وائي
برہ بر لڪه رلڪه ٻر آيو سمجهڻ ٿي سڌ سائي
جوش اندر جولان ٻچايا برہ اچي ليو پائي
سيٺي سور سهي ٻر آيا سچڻ سڪ سمائي
مراد علي محب ملڻ جي ڪر وحدت واري وائي
شعر ميان قادر الدين فقير عليه رحمت
مرشد مسند لهجي قائم قيامت تائين
١- هو وسعت دراري دلبر حامي هادي حيدر
ٻچڻ ڏنهجي ساڪر سڌ لوسان سائين
٢- نظر محمد مرسل سائي صاحب دادل معاف
ڪري سب مشڪل عرض قبول ڪيائين
٣- يار پري اچ ٻاٽي اڱڻ اسانجي هاٽي
جاني جوالي ماٽي حاضر ناظر چاٽي
٤- قادر ڏنهجي ڪلهڪي رمز رلايو رلڪي
لڪنس ٻالبج هي لنڪي آه برہ جو ڏاهين
ڪلام روپ بروو
واه واه لمڪر ٻڏي ٻاري
ٿيڏي ٻارڻ آه برہ بهاري
ماے ٻار ٿيوے دهاري محبن صدق صدق ٻلهاري
١- ڪاه دائڻ جو عذر ڏڪولي
وچون ٻهمتان دے آپ ٽڙاوئي
ٻر جام جلال پيتوئي هستي ٻات برہ دي ٻازي
٢- جيون ٿال هلائج هلا ٻڻي
شاه شمس دي ڪازي ڪلا ٻڻي
سر صوفي دا نيزے چڙهائي

ڪڏهن شاهه جهڙي سواري

۳- ٻوليا ترسي مٿون ترڪ ۽ ڏيسان
ڳون گهوڙي دي واڳ ولپسان
پاڻهان ات ڪي مٿون عرض ڪريسان
تسڏا اوڙ ڏيهان دي زاري

۴- سرهي سهڻي لهان سر لالي
تسڏے پيتان دي رمز نرالي
ڪڏي آون هڏ خالي ڏيندے ابرو تيغ الازي

۵- مٺي پهڪڙ تسڏي آهه ٻولي
جند جان ڪران مٿون گهولي
تسڏے گولهان دي مٿون گولي
ٻاوان پاسد ڳچي ۽ گل ڳاري

۶- ڪر قائم سر قرباني جند جان صدق مهاني
مليا شاهه درازي جاني آون دوست ڏيون دلدازي

ڪافي روپ پروه

الي عشق اسرار چڙي ڏي حرص هوائي

۱- تارڪ ٿي توحيد پر هڻ نعرو ٻيهن لسنگ
هي جوان ڪتي هل جنگ الي هوه صاحب ساني

۲- سولي ۽ تي منصور کي عشق ڪيو اظهار
هڻي ٻيهن نعرو نروار
اچي جنهن رمز لائي

۳- دوست ٻيا دارا سر
الي ٻيو سڀ ڪوڙ قصور
هڪ محب رکيون منظور
وڃي تي هوه عمر اجائي

۴- قائم قسول ڪرلم ڪيو
آهي سٺن سچو سردار
وٺي ڪهن وسار ٻلي ڪٿي آهه پال پلائي

ڪلام

پهنجو پاڻ سڃاڻ وڃي ٿي هوه وٺل وهائي

۱- ملڪن ٿي سجده ڪيا ترڪي سهس سلام
ادا مرد پروڄ حڪام اهين لون ڏهن آرپائي

۲- ولهن اقرب رڳهڙو اهو عشق ڏنو اهڃاڻ
منسٽي پهول آهين ۽ ساڃ
سمجهه ڪيا هو سڃاڻي

۳- وفي انفسڪم سمجهه اشارو تو ۾ جيء حضور
آهين لون اعلي نور سڃ ڪي پاڻ سڃاڻي

۴- قائم ڪيف ڪلال جو
تسو آهه لهفين لهو اسروار
لون تسے سمجهه سٺن سنچ
يار ڪتي جا قالوءِ ڪهاڻي

ڪلام روپ ڪوهياري

ڏاي پهول پاڻهن سرالسدي
ڪند و پاڻهي پوري پالسدي

۱- ڪالهه قالوءِ جا قول ڪيا اي
پهڪڙ سان هي پهول پڏائي
جانب لوڪان کهن جسدائي
ڪند مٺان ٿهين مالسدي

ولهن اقرب عشق الايو پيهر پولو پهو تاپاڻو
عشق الله ري ۽ پيد اجاسو
آهي ۽ رهن جو هي پالدي

۳- دم دم پهنجو دوست سنڀالج
ور وڇوڙ ڪهن وسارج
ڏوري ڏوري ڏولگر ڏارج
اچي هوت ڪند ۽ هڪالدي

۴- شاهه درازي فقر نپاضي
بے رنگ پره پهاي پاڻوي
عرر ڪند واچي فوتل غازي
وره ڪان تاهيان والدي

۵- ڪالڪ لهجي کي آهي ڪلنگي
لوري تامون آهي لنگي
وڳسا ڏيهدم راڙون رنگي
چولدي چولدي چالدي

۶- لاتقنطو ترهو قائم انفسڪم اشارو آهم
مولادس محبوب ملام هت امر ارادي آلدي

ڪلام

ڪري حمد حسن آئو لسنگ نروار وه وه وه
همر ۽ ڪان جڳهن هماهوره
چهم چوڪار ڪ چ ڪ چ ڪ چ

۱- ڪمان قوس قدح ابرو پا شمشير اوراني

ڇڙهي آه نوج دوراني دلي دهڪار ده ده ده
١. لکين لقمان افلاطون حيرت ۾ تنها حيران
ڪيئي دانا تنها ديوانه حسن بازار ڪا ڪا ڪا
٣. ڪاڪل ڪلنگي زلف رنگي ڪٽي جن ناگ
دل ڦنگي - ڦاڙي جسار سپ جنگي ڪٽنگ
تلوار ڪا ڪا ڪا
٤. ڪري جلوه آبو جالي - ڪري مشتاق قرباني
عجب لب لعل مرجاني شڪر گفتار ڪا ڪا ڪا
٥. ڪروڙين سر هجن قسائم
ڪيان سپ يار تان صدقي
ڪوڙين قد من تان قرباني
ڏيان ڏهه وار ڏهه ڏهه

روپ سارنگ

دمدم ڏس ديدار تو ۾ سر آه سارو
١. وهو معڪم ٿئيهو تو ۾ عاشق ڪر اعتبار
٢. سر سوليءَ لي ڏي سهڪاري انا الحق اظهار
٣. دلبر دائم آهي دلبر وٽي اهاطج وار

ڪافي جوڳ

ڏي هير هاطي ادا نيا نڌي برين جي يار جي
١. لوسان جڏهن باري رکيم
سر خلق هي هواوي کديم
ماٺهن ملامت ڏکسڏ ڏنم
هيء جاه نا هي تڪرار جي
٢. نوريءَ لٿي جهڙي مري ڳٽتي ڳارا ٺر ۾ ڳري
وهلو اچيج واهر ڪري آءُ مل منسا منار جي
٣. دل درد جون دانهون سٺي
وهلو ايندا واڳون ڪٺي
هي هوس وڃا هيڪڙي هٺي
آهيان هٺي مسرار جي
٤. تالم سري قربان کيان ڏه سر هجن ناٿي ڏيان
هڪ ارت ايالو ڏي ايمان حق حيدر ڪرار جي

ڪافي ماڙهو

طارف نوشاه آيا لي صورت وچ وڪهل سڪندر
سهسر ڪري سلطان سڪندر
جبل جلا يس طور تجلي ڪمال معراج مجيداني

مسمر ها چولا نيا تي رمز راهي بوشاڪ پشمير
٢. يوسف بازار زليخا بره ابوش ڪمتس انساني ۾
بازار وچ وڪا نالي فلڪ ملڪ ملوڪ مست.
٣. بس احتياج الالهون ڪيها
چو اسن لطف هزاري جيها
چاڪ چرلعل ان ڪمائي محبت جهنگ سيالين مهر
٤. شاهي چوڙ سهاڳي ٻنگي اپنا آپ وڪائيس آڪ
وهم وجود وڃا نالي تي دربان ڪڙو تان قنبر
٥. هادي هي قيومي قائم ساقي سبق نه يار پلايم
جنين انا الحق الا نالي لوق ظهور ذاتي ظاهر

روپ جهنگلا

حسن اعلى لين دلبر ڏسي مرجان ٿيو حيران
اکين نرگس ڪيو مانند و مرگهه مستان ٿيو حيران
١. زلف رنگي چوان جنگي
چڙهن ڏرجان جهش جهدي
سڪندر هي ڏسي ظلمات سرگردان ٿيو حيران
٢. ڪمان قوس و قزح ابرو يا شمشير ايراني
نريمان نرم ڪيو نبلين ڏسي پڪان ٿيو حيران
طلع قامت سرو سهڻا شڪر گفتار من موهڻا
سهڻ زولي زدي د اگود هوش الهان ٿيو حيران
٤. حسن حشمت سهڻ قسائم
ڪلاه ڪيچ تاج شاهي ڪي
ڏسي جمشيد ڪيخسرو خجل خاقان ٿيو حيران

ڪلام

رخ نهجي روشن ڪيو جلوه ڪلام الله جو
وصف ياسين والضحى آهي شان شاهه شاهه جو
١. زلف يا واليل يا ظلمات يا سنبل چوان
ابروئي قوسين او ادنى مذور ماه جو
٢. چشم مازاغ البصر الف قد يا سرو قام
ڪيو ظهور تو اهي خاص خليل الله جو
٣. گفته موسى رب ارني لن تراني شد جواب
ٿيو ڏسو معراج مرسل رو برو ي الله جو
ناهي طاقت لوڪي قائم ڪن ثنا تعريف جي
احمد احمد هڪ ڏسو آهي ڀسم الله جو

* بسم الله الرحمان الرحيم *

شاه مردان شير يزدان قوت پروردگار
لا فتيٰ الا علي لا سيف الا ذوالفقار

١- پھو ثنا تعريف رب جي آهي جو صاحب ستار
جنهن ڪيو پيدا محمد مصطفيٰ مختيار ڪار
ڪري ثنا جيڪو حيدر مرتضيٰ جي بار بار
شاه مردان شير يزدان قوت پروردگار

٢- شاه مردان نام جنهنجو ڏاڍو حيدر ڪرار
جنهنجو حزب الله پاڻ و بعد پور بيشمار
مجهه بهشتن تو ڪري رضوان گويا هيءَ پڪار
شاه مردان شير يزدان قوت پروردگار

٣- آل احمد تي پڙهي صلوات رب پروردگار
ڪري ثنا قرآن ۾ پاڻ طٰهٰ ۽ ڪبار
تا زمين آسمان ڪن هردم هميشه هي پڪار
شاه مردان شير يزدان قوت پروردگار

٤- تون علي گوهر يگانو در مڪنون آبدار
خاص خوش خوشبوءِ عالم ۾ ڪلي مشڪ تتار
تا چون جنهن ترڪي عرب عجمي آشڪار
شاه مردان شير يزدان قوت پروردگار

٥- قيصر و جمشيد خاقان تنهنجي در تي خاڪسار
تنهنجي درسن لاءِ هزارين تا سڪن عالم آڌار
تا پڙهن صلوات دم دم سيد عالم هزار
شاه مردان شير يزدان قوت پروردگار

٦- تنهنجي حشمت ڏيکڻ کان خارجي خزرخوار
دائما ترسان لرزان سرگردان و لاچار
جڏهن پڙهائين گفتار عالم تا ڪرن آزين هزار
شاه مردان شير يزدان قوت پروردگار

٧- سيد الثقلين ۾ آهه تنهنجو امر و اسمادار
مجهه پڙهي جانب جهان مدد صاحب ذوالفقار
تا ڪين مالڪو ملڪ جن ديو سارو سنسار
شاه مردان شير يزدان قوت پروردگار

٨- مجهه سخاوت ۽ شجاعت آهين شهر بهار
لک صبر لا ڪا ۽ حاتم تا پڙهن در پيدار
تا پڙهن هي ورد سب عابد تو اين گنهگار
شاه مردان شير يزدان قوت پروردگار

٩- تون اهو ساڳيو علي المرتضيٰ حيدر ڪرار
الولد سر الابي آهه قول احمد جو قرار
توکي رضي آهه رسول الله پڙهن چار يار
شاه مردان شير يزدان قوت پروردگار

١٠- من چگويم اين ثنا لي حمد چون ڪرده چار
گفت چون صلو عليه و آله پروردگار
هم وظائف بر زبانم نام تو اي نامدار
شاه مردان شير يزدان قوت پروردگار

١١- من سگ دروازه تو قائم غلام داغدار
ڪن عطا امداد خاص دين دنيا پائدار
تا ڪيم شڪران هر هر جائي هردم بيشمار
شاه مردان شير يزدان قوت پروردگار

١٢- دين ايمان تو گهران هادي هدايت مون نڌار
غم خطرن کان ڇڏائي ڪر اچي آزاد يار
ٿئي مهجي سڪرات سهڻي ختم ڪلمه جي قرار
شاه مردان شير يزدان قوت پروردگار

خطبه يوم الجمعه

سارو ڪيان ستار جي تعريف رب جبار جي قادر ڪرتي ڪلتار جي صانع سموات و زمين خالق جنهن عمر البشر والي امر شاهه حشر معراج تنهنجو ٿيو حشر پاڻ لا صدر عرش بران قرآن ۾ قادر ثنا والليل اذا سجيٰ والضحيٰ گفته است رب العالمين

عاصين سند و آهي اچهو واهر وسيلو ولهن جو اوڙون گنهگارن تڪيو شافع شفيع المذنبين سيد سچي جا سر بسر آهن معجزه مشهور آن انگشت آن شق القمر سالار سيد المرسلين اصحاب تنهنجا سب سچا چارئي ڌرا درگاه جا يارا رسول الله جا آهن خاص خلفائي راشدين صديق صاحب يار هو سڪتي سو مختار هو داور ٻيو دلدار هو چون چارده ماه روشن جبين عادل عمر هو ٻي ربا عثمان غني ڪان دنيا مولا علي مشڪل ڪشا آهي امير المومنين دس پاڪ يارا پڙهن لولاڪ ۾ ڪس عنان عرشان لئي چادر مٿن سردار صاحب اعظمين

وهي مصطفيٰ بعدي علي المرتضيٰ
زوج بتول پارسا هل اتيٰ شان سندس ۾ بيان
حضرت حسن شهه مجتبيٰ شهه شهداء ڪربلا
روز محشر ٿو شفيع آن رحمت اللعالمين
غمگين غم ڪنهن مبتلا شاڪر ذڪر صابر بلا
يعني امام الاتقيا شاهه زين العابدين
باقر امام متقي جعفر جانب ڪاظم واهي
موسيٰ رضا مثل علي آن سڀ سالار دين
محمد تقي نوري نقي مهدي ۽ عسڪر مهتدي
مخزن علوم سرمدي هادي هدا المتقين
چاچا محمد مصطفيٰ عباس حمزه با وفا
سرور مٿان ڪر اي خدا رحمت بر ايمان راحمين

قلم حاجي محمد مرحوم

فاني عمر جو هيڪر ڏاڍي خدا جو ذڪر ڪر
شب و روز رب جو شڪر ڪر دنيا وما فيها ڏران
هي جڳ ڇڏي ٿيندين جدا
و بعدي ڪندو نامين الوداع
سنسار سارو ٿي فنا خدا لله سچو علم اليقين
قائم نٿي ڪو ڪرم ڪر راحم گدا کو رحم ڪر
فقيها گنهگار سڀ بخش ڪر هستي غفور الراحمين
بارڪ الله تعاليٰ لنا ولڪم وتقبل الله لنا ولڪم
والسائر المسلمين اجمعين انه تعاليٰ
جواد ڪريم ملڪ بره
رب الرئوف الرحيم

اصحابِ ڪربلا

دوست دل جا گهرسا اصحاب ڪربلا
محرم مهينو ماهه جي آيا درگاهه جا ڏاڏلا
ڪربلا جي سرزمين ڪيئي آهن مهلا
تاريخ ٻه طرفين کي معلوم ٿيا معاملا
ميدان ۾ منهن ڪارا آيا ويٺا لاهه ولها
تاريخ ٽين ٿيڏل آيا ڇور چاولا
آيا يزيدي او پتو ظاهر ٿيا زلزلا
تاريخ چوٿين چهچل پونار ڏنگ پيلا
رحمت زالي رسيا ضعيفن ڪري ڪملا
تاريخ پنجين پانڌو باسا ڇڏي بلا
حرمين سندا هنگام ٿيا غرغاءِ غلغلا

قائم فقير

ڇهين ڏينها جا ڇڏي اسباب ٿيا ڏلا
ستين اولاده اللهو ڪار جڳ پرجوش جو جلا
ستين سهڻا ساقي ڪوثر جا ڪاملا
جنت نصيب جا ٿي هليا سر مڪملا
اٺين امام عالي آيا اڪملا
نائين نئين جا نيارا هن هنج ٿيا هڪلا
ڏهين مولا سندي مصيبت ڪي ڪنهن کي ڏجي گلا
ڏهين ڏينهن ڏي ونگر قارون ڏيون جمل جو شئون جلا
جنين ملڪن ماتم ڪيو ٿيا سوز سر سلا
يا رهبره حسن حسين حامي هيٺن سندا اعليٰ
مسڪين قائم الدين تنلاءِ ٿيو مبتلا

ختم شد

هيءُ ڪتاب

جناب پيل فقير صاحب - جو

— ڇپرايو —

— ۹ —

